

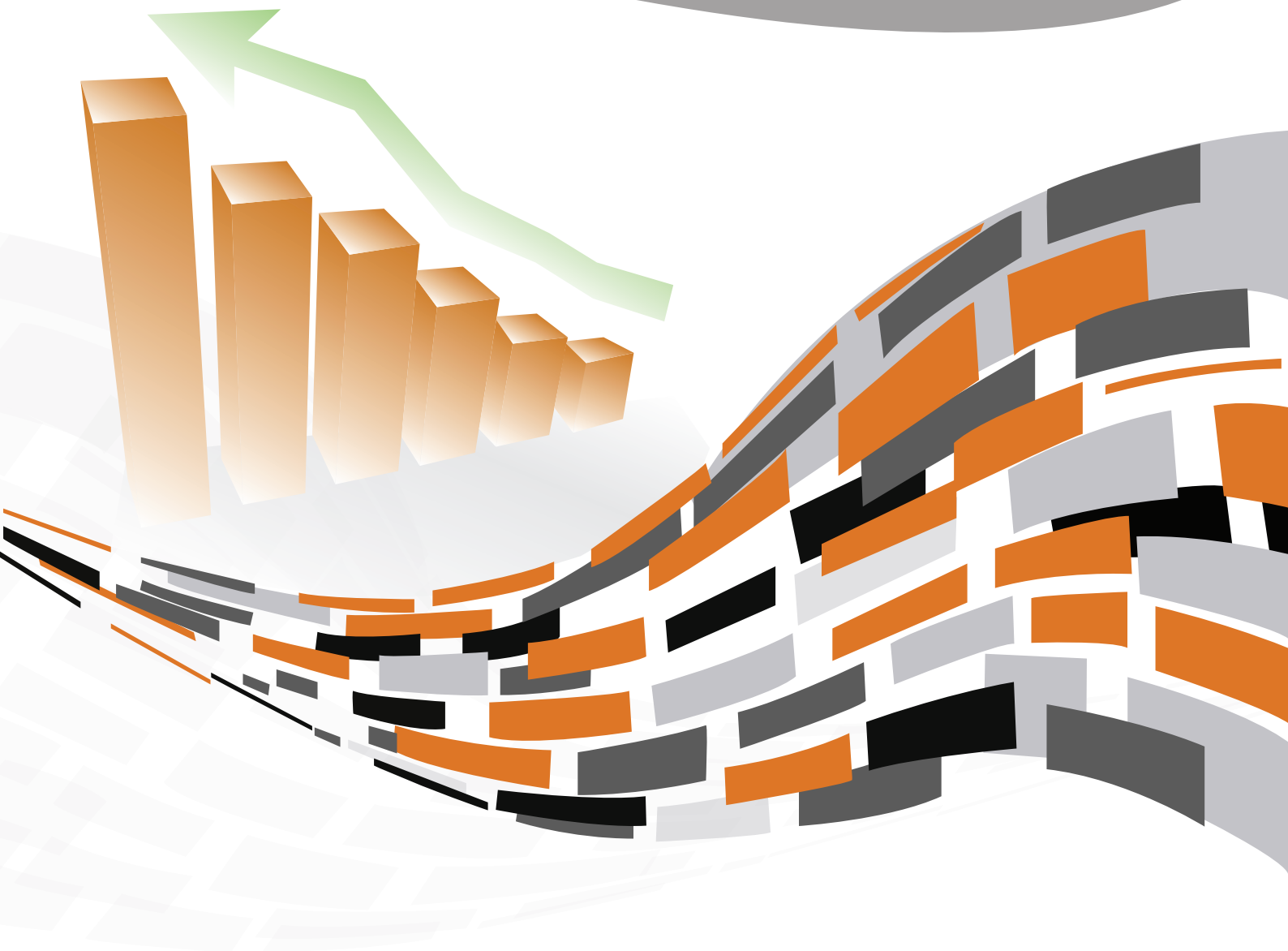

วารสารการวัดผลการศึกษา

Journal of Educational Measurement

ปีที่ 33 ฉบับที่ 93 มกราคม - มิถุนายน 2559

Vol. 33 No. 93 January - June 2016

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ISSN 0125-3778

Educational and Psychological Test Bureau Srinakharinwirot University

วารสารการวัดผลการศึกษา Journal of Educational Measurement

ปีที่ 33 ฉบับที่ 93 มกราคม-มิถุนายน 2559
Vol. 33 No. 93 January – June 2016

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้และผลการวิจัยทางการวัดผลการศึกษา สถิติ การวิจัยและจิตวิทยา ทั้งทางด้านทฤษฎี การปฏิบัติ ตลอดจนความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
2. เพื่อเป็นสื่อกลางสำหรับแลกเปลี่ยนข้อเท็จจริง เรื่องราว และความคิดเห็นระหว่างครู นักการศึกษา นักวัดผลการศึกษา และผู้ที่สนใจทั่วไป

กำหนดออก ปีละ 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 ของปี เดือนมกราคม-มิถุนายน ฉบับที่ 2 ของปี เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม

มอบให้ห้องสมุดของสถาบันการศึกษาทั่วประเทศ และผู้เขียนจะได้รับวารสารฉบับที่ผลงานของผู้เขียนได้รับการตีพิมพ์ จำนวน 2 ฉบับ โดยส่งให้ผู้เขียนคนแรกเท่านั้น

- บทความทุกเรื่องที่ได้รับการตีพิมพ์ต้องผ่านการกลั่นกรองบทความก่อนลงตีพิมพ์ (Peer reviews) จากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 2 ท่านตอบบทความ โดยผู้พิจารณาไม่ทราบชื่อผู้แต่ง และ ผู้แต่งไม่ทราบชื่อผู้พิจารณา (Double-blind peer review)
- ข้อความและเนื้อหาในบทความเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความแต่เพียงฝ่ายเดียว
- การคัดลอกอ้างอิงต้องดำเนินการตามการปฏิบัติในวงวิชาการ และสอดคล้องกับกฎหมาย

หมายเลขวารสาร

ISSN 0125-3778

กองบรรณาธิการ วารสารการวัดผลการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทรศัพท์ 0-2258-4121 หรือ 0-2649-5000 ต่อ 15363, 15035

โทรสาร 0-2262-1745

เว็บไซต์ <http://eptb.swu.ac.th>

กองบรรณาธิการและฝ่ายจัดการ

ที่ปรึกษาบรรณาธิการ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธีวรรณ พิรศักดิ์โสภณ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

อาจารย์ ดร.อัศรา ประเสริฐสิน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กองบรรณาธิการ

1. ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ศาสตราจารย์ ดร.บุญเรียง ขจรศิลป์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. รองศาสตราจารย์ ดร.อุสา สุทธิสาคร	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุภูมิ เขตจตุรัส	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินดา วราสุนันท์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
8. อาจารย์ ดร.สรัญญา จันทร์ชูสกุล	มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสนามจันทร์
9. อาจารย์ ดร.กมลทิพย์ ศรีหาเศษ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
10. อาจารย์ ดร.ศจี จิระโร	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
11. อาจารย์ ดร.อุไร จักษ์ตรึงมงคล	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ฝ่ายจัดการ

1. นางสาวสว่างจิตร์ พัชรเมณีปกรณ์
2. นางศิริรัตน์ แสงเรืองรอง
3. นางสาวสุภา อภิญาภิบาล
4. ว่าที่ ร.ต.วิวัฒน์ พรหมสุวรรณ
5. นางสาวสุภาพร โภคาพานิชย์
6. นางสาวจุฬาลักษณ์ รุ่งเจริญ
7. นางธัญชนก เพ็งเพราะ
8. นายสุพิเชษฐ์ ทองอ่อน
9. นายเอกราช นาแหยม
10. นางสาวศุภรัตน์ วินิจวงษ์

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณากลับกรองบทความ

ประจำวารสารการวัดผลการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศาสตราจารย์ ดร.บุญเรียง ขจรศิลป์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.อุสา สุทธิสาคร	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ ตั้งธนกานนท์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สาร	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสุม	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุภูมิ เขตจตุรัส	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินดา วราสุนันท์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร.สรัญญา จันทร์ชูสกุล	มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสนามจันทร์
อาจารย์ ดร.กมลทิพย์ ศรีหาเศษ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
อาจารย์ ดร.ศจี จิระโร	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ ดร.อมรา วิสูตรานุกูล	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร.อุไร จักษ์ตรีมงคล	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร.รุ่งฤดี กล้าหาญ	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร.นวรินทร์ ตาก้อนทอง	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ ดร.กาญจนา ตระกูลวรกุล	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทบรรณาธิการ

วารสารการวัดผลการศึกษา (Journal of Educational Measurement) ฉบับนี้ จัดทำโดยสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รวบรวมบทความวิชาการและบทความวิจัยจาก ครู อาจารย์ นิสิตนักศึกษา และผู้ที่สนใจทั่วไป ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ในฉบับนี้มีบทความที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการวัดประเมินและการพัฒนาเครื่องมือวัดทางจิตวิทยา รวมถึงประเด็นการวิจัยเชิงประเมินโครงการของโรงเรียน และการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้แนวคิดต่างๆ เข้ามาให้เกิดประโยชน์

หัวข้อบทความในวารสารฉบับนี้มีดังนี้ **บทความวิชาการ 2 เรื่อง** คือ (1) แนวทางการวัดประเมินการมองโลกในแง่ดี และ (2) แนวทางการพัฒนาแบบวัดการควบคุมตนเอง **บทความวิจัย 4 เรื่อง** คือ (1) การประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนการสอน ของครูภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิดของเคิร์กแพทริก และ (2) การประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ จังหวัดนครปฐม (3) การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และ (4) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน ของโรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์

สำหรับฉบับที่แล้ว วารสารได้เน้นเรื่องการศึกษาปัจจัยและความสัมพันธ์ของตัวแปรทางจิตวิทยา รวมถึงประเด็นที่ได้ให้ความสำคัญจากฉบับที่แล้วต่อเนื่องมาฉบับนี้ คือเรื่องของแนวทางการวัดประเมิน และการพัฒนาเครื่องมือวัดทางจิตวิทยา การวิจัยเชิงประเมิน และการประกันคุณภาพการศึกษา เพราะทางทีมบรรณาธิการวารสารได้เล็งเห็นถึงประโยชน์ที่ได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้มีการตีพิมพ์เผยแพร่บทความที่จะสามารถนำแนวคิดต่างๆ ทางจิตวิทยาไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไปได้ ในการนี้ จึงขอเรียนเชิญผู้ที่สนใจทุกท่าน ไม่ว่าจะเป็น ครู อาจารย์ นิสิตนักศึกษา และผู้ที่สนใจ ได้มีส่วนร่วมส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ และการเผยแพร่บทความต่อไปด้วย

บรรณาธิการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
กองบรรณาธิการและฝ่ายจัดการ	ข
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณากลับกรองบทความ	ค
บทบรรณาธิการ	ง
สารบัญ	จ
บทความวิชาการ	
แนวทางการวัดประเมินการมองโลกในแง่ดี	
ภัทรพรรณ บุญยะปานะสาร	1
แนวทางการพัฒนาแบบวัดการควบคุมตนเอง	
ทราย ศรีเงินยวง	11
บทความวิจัย	
การประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนการสอน ของครูภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิดของเคิร์กแพทริก	
ธัญลักษณ์ มณีโชติ นริสรา หรายพิมาย และสิรินาฏ มูลเมือง	20
การประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ จังหวัดนครปฐม	
วาสนา สุนทโรวิทย์ ชลธิชา หุ่นเลิศ และสุภาพร โกคาพานิชย์	30
การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	
สิรินาฏ มูลเมือง	43
ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน ของโรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์	
ธีระพงษ์ จันทร์ยาง	54
คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ	69
ข้อกำหนดการจัดพิมพ์ต้นฉบับบทความ	70
แบบฟอร์มการส่งบทความ	72

แนวทางการวัดประเมินการมองโลกในแง่ดี

The measurement of optimism approach

ภัทรพรรณ บุญยะปานะสาร

Pattarapan Bunyapanasarn

โรงพยาบาลบำรุงราษฎร์

Bumrungrad International Hospital

Corresponding author, E-Mail: noolek_bi@hotmail.co.th

บทคัดย่อ

บทความนี้แสดงให้เห็นถึงแนวทางการวัดประเมินการมองโลกในแง่ดีที่จะมุ่งไปสู่สังคมโลกให้ดีขึ้น และทำให้นำไปสู่การมองโลกในแง่ดีของคนในสังคมยุคปัจจุบัน ทั้งในด้านความหมายของการมองโลกในแง่ดี องค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมองโลกในแง่ดี สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ซึ่งมนุษย์เรานั้นส่วนใหญ่จะใช้ความคิดมาช่วยในการตัดสินใจเรื่องราวต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเราได้อย่างเหมาะสม ซึ่งในบางครั้งการมองโลกโดยใช้ความคิดนี้ก็อาจจะมีมุมมองได้หลายด้าน เช่น ทางด้านบวกและทางด้านลบ การมองโลกในลักษณะเช่นนี้สามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาทางจิตใจ เช่น ถ้ามองโลกในแง่ดีก็จะส่งผลต่อความรู้สึกนึกคิดในด้านดี โดยทำให้การแสดงออกของคนๆ นั้นมีความสุขต่อการดำเนินชีวิต แต่ในทางกลับกันถ้ามองโลกในแง่ร้ายก็จะส่งผลมายังความรู้สึกนึกคิดทำให้จิตใจเกิดความวิตกกังวล ขาดความสุขและอาจจะทำให้มองคนรอบข้างอย่างไม่เป็นมิตรได้ ดังนั้นเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตควรมีความเข้าใจในลึกซึ้งถึงหลักและแนวทางในการวัดประเมินที่จะทำให้รู้ได้ว่าบุคคลนั้นมีมุมมองความคิดในการมองโลกในแง่ดีมากน้อยเพียงใด

คำสำคัญ: การวัดประเมิน, การมองโลกในแง่ดี

Abstract

This article present measurement of optimism approach toward a better social world and leads to the optimism of people in modern society. In terms of the meaning of optimism and various elements related to optimism. It can be used in daily life. Most humans use their minds to help in decision making the things around appropriately. Sometimes, seeing the world by using this idea, it will probably have multiple perspectives, such as the positive and negative. Seeing the world in a manner like this can convey thoughts come out mentally, such as if optimistic, it will affect the good feelings by making the person's expression happy to live. On the other hand, if pessimistic, it will affect the feeling with making the mental anxiety and lack of

happiness may make people around us hostile. Therefore, in order to benefit our lives should have a deeper understanding on principles and approach for the assessment to knowing that the person has a point of view in the optimism.

Key words: measurement, optimism

บทนำ

ในยุคปัจจุบันทางด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ส่งผลให้การเป็นอยู่ของผู้คนแตกต่างกันไปจากอดีตอย่างมาก การดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมที่ต้องเผชิญกับการแข่งขันหรือสภาพปัญหาที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้นก่อให้เกิดความเครียดและความกดดันที่มากขึ้นตามมาด้วย หากบุคคลสามารถปรับตัวเพื่อตอบสนองต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้นในชีวิตได้อย่างเหมาะสมโดยมีทัศนคติของการมองโลกในแง่ดีร่วมด้วยนั้นก็จะสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ เนื่องจากการมองโลกในแง่ดี คือ ความคาดหวังในทางบวก Scheier & Carver (1985) ช่วยให้บุคคลรักษาพฤติกรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จ หรือบรรลุเป้าหมายแม้จะเจอกับอุปสรรคและในทางตรงกันข้ามหากบุคคลคาดหวังในทางลบหรือมองโลกในแง่ร้ายก็มักจะหลีกเลี่ยงและไม่กล้าเผชิญกับปัญหา กล่าวคือ “การมองโลกในแง่ดีนำไปสู่ความพยายามไปให้ถึงเป้าหมายแต่การมองโลก ในแง่ร้ายนำไปสู่การยอมแพ้” งานวิจัยของ Juliusson (2006) พบว่าบุคคลที่มองโลกในแง่ดีถึงแม้จะเจอกับอุปสรรคหรือความล้มเหลวในการลงทุน แต่ก็เลือกที่จะลงทุนหรือก้าวต่อไปข้างหน้าและผูกมัดกับการลงทุนนั้นมากขึ้น เนื่องจากบุคคลที่มองโลกในแง่ดีมักจะมองว่าความเป็นไปได้ที่จะประสบความสำเร็จสูง แต่ในคนที่มองโลกในแง่ร้ายเมื่อเจอกับอุปสรรคจะเลือกที่จะยอมแพ้และไม่ลงทุนต่อ จึงได้มีการสร้างแบบวัดของผู้ที่มีบุคลิกภาพในการมองโลกในแง่ดีและแง่ร้ายขึ้นเพื่อที่จะได้ทราบถึงการมองโลกในแง่ดีตามหลักของจิตวิทยาเชิงบวก ซึ่งสะท้อนถึงความคาดหวังในผลลัพธ์โดยทั่วไปว่าสิ่งที่ดีจะเกิดขึ้น อุปนิสัยการมองโลกในแง่ดีตรงกันข้ามกับการมองโลกในแง่ร้าย ซึ่งหมายถึงการคาดหวังโดยทั่วไปว่าสิ่งที่เกิดขึ้นจะเลวร้าย

Seligman (1991) ประยุกต์การมองโลกในแง่ดีและการมองโลกในแง่ร้ายไปสู่วิธีการที่บุคคลอธิบายถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิต อุปนิสัยด้านการมองโลกในแง่ดีได้กลายมาเป็นหัวใจสำคัญของทฤษฎีและการวิจัย ด้านการปรับตัวต่อความทุกข์และกลุ่มของปัจจัยด้านความเจ็บป่วยทางกาย จากการวิจัยพบว่า การมองโลกในแง่ดีมีผลต่อนิสัยด้านสุขภาพอารมณ์เชิงบวกและระบบภูมิคุ้มกันโรคที่ดีขึ้นอีกด้วย Affleck, Tennen & Apter (2001) นอกจากนั้นการมองโลกในแง่ดีมีความเชื่อมโยงกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ ความสุข ความอดุสาหะ ความสำเร็จและสุขภาพที่ดี ส่วนการมองโลกในแง่ร้ายมีความเชื่อมโยงกับคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่ ความทุกข์ใจ สุขภาพที่ย่ำแย่ และความไม่พยายามที่จะจัดการกับอุปสรรค ดังนั้น ผู้ที่มองโลกในแง่ร้ายจึงมีแนวโน้มที่จะประสบกับปัญหามากกว่าผู้ที่มองโลกในแง่ดีไม่ว่าจะเป็นด้านสุขภาพจิต หรือสุขภาพกาย ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคคลในทุกเพศ ทุกวัยควรได้รับการสนับสนุนให้เข้าใจถึงวิธีการมองโลกในแง่ดี หรือได้รับความรู้และการฝึกฝนในการมีวิถีคิดอย่างคนที่มองโลกในแง่ดี

ความหมายการมองโลกในแง่ดี

การมองโลกในแง่ดีนั้นได้มีผู้ศึกษามากทั้งในอดีตและปัจจุบันโดยมีผู้ให้ความหมายไว้หลายความหมายโดยคุณลักษณะของการมองโลกในแง่ดี Seligman (1998) นักจิตวิทยาคลินิกได้ให้ความหมายของการมองโลกในแง่ดีไว้ว่า เป็นกระบวนการทางปัญญาสามารถเรียนรู้ได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล มีความคิดและความเชื่อต่อเหตุการณ์ที่ไม่พึงปรารถนาที่ผ่านเข้ามาในชีวิต โดยใช้รูปแบบการอธิบายให้เหตุผลตนเองแบ่งออกเป็น 3 มิติ คือ (1) ความคงทนถาวรของเหตุการณ์ว่าเหตุการณ์นั้นเกิดแบบชั่วคราวหรือถาวร (2) ความครอบคลุมของเหตุการณ์ว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นเฉพาะบุคคลหรือเกิดกับคนทั่วไป และ (3) ความเป็นตนเองซึ่งเป็นรูปแบบการอธิบายตนเองที่บุคคลเชื่อว่าเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น เพราะตนเองหรือบุคคลอื่น จากรูปแบบการคิด การอธิบายสาเหตุต่อสถานการณ์นี้เป็นรูปแบบการอธิบายการมองโลกในแง่ดี ซึ่งก็สอดคล้องกับ Schiere & Carver (1985) ให้ความหมายของการมองโลกในแง่ดีว่าผู้ที่มองโลกในแง่ดีเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาที่ผ่านเข้ามาในชีวิตจะมองสิ่งที่เป็นแนวโน้มที่เกิดขึ้นในด้านที่เกิดประโยชน์ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ทำให้บุคคลมีสุขภาพจิตดี ช่วยลดความเสี่ยงในการป่วยทางร่างกาย และทำให้บุคคลสามารถเผชิญต่อการถูกคุกคามทางสภาพจิตใจ ทำให้สามารถต่อสู้กับสภาวะซึมเศร้าได้เป็นอย่างดี

การรายงานในลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Segerstrom, Taylor Kerneny, & Fathey (1998) รายงานว่าลักษณะของผู้ที่มองโลกในแง่ดีนั้นจะเป็นผู้ที่สามารถเผชิญปัญหาในเชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ การมุ่งแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นมาทั้งทางพฤติกรรมและความคิด สามารถหาแหล่งช่วยเหลือจากบุคคลที่อยู่รอบตนเองได้ ซึ่งก็จะให้ผลดีทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิตของบุคคล และมักจะหลีกเลี่ยงการแสดงพฤติกรรมลึกลับ เมื่อต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ ทั้งนี้ผู้มองโลกในแง่ดีมักจะไม่มีอาการโรคนอนไม่หลับ เนื่องจากจะไม่ค่อยวิตกกังวลหรือซึมเศร้า ดังนั้นการมองโลกในแง่ดีจึงถือได้ว่าสำคัญในทางการแพทย์ ซึ่งบอกถึงระดับภูมิคุ้มกันโรคของบุคคลที่มีอยู่ในระดับสูงทั้งสุขภาพทางกายและสุขภาพจิตที่สมบูรณ์แข็งแรง ส่วนในประเทศไทยมีผู้ให้ความหมายการมองโลกในแง่ดีว่าผู้ที่มองโลกในแง่ดีจะเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติดังนี้ คือ เป็นผู้ที่สามารถพึ่งตนเองได้ เชื่อมมั่นในตนเอง รู้จักให้อภัย ใฝ่รู้ ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี มีความจริงใจ เป็นกันเอง มีความไว้วางใจผู้อื่น เอาใจใส่กับบุคคลรอบข้าง อดทน เป็นมิตร เปิดเผย มีชีวิตชีวา มีขวัญกำลังใจในการทำงาน และมองผู้อื่นด้วยทัศนคติที่ดีสอดคล้องกับ Goleman (1998) ได้ให้ความหมายการมองโลกในแง่ดีไว้ว่า การมีความหวังอย่างแรงกล้าในสิ่งต่างๆ ว่าจะกลายเป็นสิ่งที่ดี แม้จะมีความล้มเหลวและไม่สมหวังขัดขวางอยู่ก็ตาม จากแง่คิดของความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional intelligence) อธิบายถึงการมองโลกในแง่ดีว่าเป็นทัศนคติที่ด้านไม่ให้บุคคลเข้าสู่สภาวะของความเฉื่อยชาหมดความหวังหรือความกดดันทางความคิด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะวดี ลิ้มพะบำรุง (2547) ได้ให้ความหมายของการมองโลกในแง่ดีว่า หมายถึง ความคิดหรือความเชื่อในทางบวกต่อเหตุการณ์ต่างๆ อย่างมีเหตุผล โดยคนที่มองโลกในแง่ดีจะมีการอธิบายเหตุการณ์ต่างๆ เป็น 3 รูปแบบคือ เหตุการณ์ทางบวกเป็นเหตุการณ์ที่คงทน สามารถเกิดขึ้นได้ประจำเกิดกับเหตุการณ์อื่นๆ ได้ และตนเองสามารถทำให้เกิดสิ่งดีได้

Segerstrom, Taylor, Kerneny, & Fathey (1998) สรุปว่าการมองโลกในแง่ดีเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วยเพิ่มภูมิคุ้มกันร่างกายเมื่อเจ็บป่วย รวมถึงยังส่งผลลดระดับความเครียดลงทำให้มีอารมณ์ที่คงที่ สามารถเผชิญหน้ากับปัญหาที่เข้ามาได้ดี สำหรับในประเทศไทยได้มีการนำเอาการมองโลกในแง่ดีมาศึกษาวิจัยกันเป็นจำนวนมากซึ่งมีให้คำนิยามต่างๆ สอดคล้องกับ สุวรรณ ม่วงงาม (2550) สรุปความหมายของการมองโลกในแง่ดีไว้ว่า คือ อารมณ์ ทัศนคติที่ทำให้บุคคลที่มองโลกในแง่ดีประเมิน

เหตุการณ์ในอนาคตว่าจะประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ แม้ว่าจะเกิดอุปสรรคหรือความล้มเหลวขึ้นก็มีความคิดที่สามารถจัดการกับสถานการณ์เลวร้ายได้ และเพิ่มความพยายามมากขึ้นเพื่อให้ประสบความสำเร็จ และได้อธิบายว่าการมองโลกในแง่ดีประกอบด้วย

1. การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนว่าชีวิตเป็นเรื่องน่าตื่นเต้นและมีความหมาย
2. ความสามารถที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
3. ความมั่นใจ และมีทัศนคติว่า “ต้องทำได้” (can-do)
4. ความสามารถในการควบคุมตนเองให้เกิดความมุ่งมั่น
5. ความรับผิดชอบต่อตนเองสูง
6. ความสามารถเข้ากับผู้อื่นได้ดี
7. ประสบความสำเร็จในชีวิต

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การมองโลกในแง่ดี หมายถึง การมองเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในทางบวก มองวิกฤติและปัญหาต่างๆ ว่ามีทางแก้ไข มีความสามารถในการต่อสู้อุปสรรคโดยไม่ย่อท้อหรือเลี้ยวหนีโดยการมองว่าอุปสรรคเหมือนโอกาสหรือบทเรียนที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ชีวิตเป็นการมองหาข้อดีของความล้มเหลวเพื่อจะได้ยืนหยัดขึ้นมาอีกบางที่เรียกว่าเป็นความคิดในการต่อสู้อุปสรรค (Positive Thinking) ซึ่งจากที่ได้ทำการศึกษาความหมายของการมองโลกในแง่ดีแล้วนั้นจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับการวัดประเมินการมองโลกในแง่ดีในการคาดการณ์สื่อนาคต ไม่ว่าจะเป็นสภาวะร่างกายหรือจิตใจของผู้ที่มองโลกในแง่ดีในการเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตที่จะทำให้บุคคลนั้นสามารถยืนหยัดอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

การมองโลกในแง่ดีมีแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ

1. การมองโลกในแง่ดีที่เป็นการอธิบายในเชิงของการระบุถึงสาเหตุที่เกิดขึ้น (Explanatory style) เป็นการระบุสาเหตุกับเหตุการณ์ในอดีตและเหตุการณ์ในปัจจุบัน แบ่งออกได้ เป็น 3 มิติ ดังนี้ (Seligman, 1998)

1.1 แหล่งกำเนิดสาเหตุ (Personalization) เป็นการระบุสาเหตุที่เกิดขึ้นว่าจะเกิดจากภายในตนเองหรือเกิดจากปัจจัยภายนอก (Internal versus external) คนที่มองโลกในแง่ดีจะระบุสาเหตุว่ามาจากภายในตนเองสามารถปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นได้ เช่น การสอบได้คะแนนไม่ดี นักเรียนที่มีความคิดที่มองโลกในแง่ดีก็จะระบุสาเหตุว่ามาจากตนเองที่อ่านหนังสือไม่เพียงพอจึงต้องเพิ่มการอ่านหนังสือให้มากขึ้นในการสอบครั้งต่อไป

1.2 ความคงทนถาวร (Permanence) เป็นการระบุสาเหตุที่เกิดขึ้นแบบมั่นคงถาวรหรือแค่ชั่วคราว (Stable versus unstable) เช่น การเดินตกบันไดคนที่มองโลกในแง่ดีจะมองว่าเป็นเพราะวันนี้ตนเองไม่ระมัดระวังการขึ้นลงบันไดในครั้งนี้อาจทำให้เดินตกบันได

1.3 การแผ่ขยาย (Pervasive causes) เป็นการระบุสาเหตุว่าเป็นเรื่องทั่วไปหรือเป็นเฉพาะเรื่อง (Global versus specific) เช่น นักเรียนสอบตกวิชาคณิตศาสตร์หากนักเรียนที่มองโลกในแง่ดีก็จะมองว่าเราสอบตกแค่วิชาคณิตศาสตร์วิชาเดียวเท่านั้นแต่วิชาอื่นๆ ยังได้คะแนนดีอยู่

2. การมองโลกในแง่ดีที่เป็นแบบบุคลิกภาพ (Trait) เป็นลักษณะที่มั่นคงถาวร Scheier & Carver (1985) เป็นความคิดเกี่ยวกับการคาดหวังกับเหตุการณ์ในอนาคตว่าจะไปในทางที่ดีกับตนเอง บุคลิกภาพนี้สามารถได้รับจากการถ่ายทอดมาทางและการเรียนรู้จากปัจจัยสิ่งแวดล้อมรวมทั้งจากครอบครัว และสามารถพัฒนาปลูกฝังให้เกิดขึ้นได้ คนที่มองโลกในแง่ดีเมื่อพบเจอกับปัญหาจะกล้าที่จะ

เผชิญกับปัญหาและมุ่งที่จะแก้ไขปัญหา คนที่มองโลกในแง่ดีจะส่งผลดีต่อทั้งทางสุขภาพกายและจิตใจ ซึ่งจะตรงข้ามกับการคาดการณ์หรือคนที่มองโลกในแง่ร้ายมักจะวิตกกังวลหรือซึมเศร้า นอกจากนี้แล้วมีการอธิบายถึงการมองโลกในแง่ดีว่าสามารถเปลี่ยนแปลงชีวิตไปในทางที่ดีได้

พัฒนาการของแนวคิดการมองโลกในแง่ดี

ทฤษฎีการเรียนรู้ความสิ้นหวัง (learned helplessness theory) เริ่มจากการศึกษาในสัตว์โดย Overmier & Seligman (1967) ซึ่งเป็นทฤษฎีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าสรุปได้ว่าเมื่อบุคคลอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมหรือจัดการได้ บุคคลจะเกิดความกังวล หดหู่ ขาดแรงจูงใจ และเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์นั้นนานๆ เข้า บุคคลจะเรียนรู้ว่าตนไร้ความสามารถทำอะไรได้ ตรงกันข้ามถ้าบุคคลอยู่ในสถานการณ์ที่ควบคุมได้ บุคคลจะไม่เรียนรู้การไร้ความสามารถ

ทฤษฎีการให้เหตุผล (attribution theory) เป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงสาเหตุการเกิดพฤติกรรมของตนเองหรือบุคคลอื่นโดยจะมีสองลักษณะคือ (1) พฤติกรรมของบุคคลเกิดจากปัจจัยภายใน (internal factor) เกิดจากลักษณะนิสัยของตนแรงจูงใจและความสามารถของบุคคล (2) พฤติกรรมของบุคคลเกิดจากปัจจัยภายนอก (external factor) เกิดจากอิทธิพลของสังคมภายนอก แม้ว่าทั้งการมองโลกในแง่ดีที่ถูกอธิบายไปสองลักษณะจะมีแนวคิดที่แตกต่างกัน แต่ทั้งสองลักษณะต่างเชื่อว่าผู้ที่มองโลกในแง่ดีมีแนวโน้มที่จะมองสิ่งที่เกิดขึ้นในด้านที่ก่อให้เกิดประโยชน์ โดยเชื่อว่าจะมีสิ่งที่ดีเกิดขึ้นกับตัวเองมากกว่าที่จะเกิดสิ่งที่ไม่ดี

จากพัฒนาการในการมองโลกในแง่ดีนั้นประกอบด้วยแนวคิดที่แตกต่างกันแต่ทั้ง 2 แนวคิดนี้ก็มี ความเชื่อว่าบุคคลที่มองโลกในแง่ดีจะคิดและคาดการณ์ถึงผลลัพธ์ที่ดี มีความมุ่งมั่นที่จะนำตนเองไปสู่เป้าหมายให้สำเร็จได้ ซึ่งจะนำไปสู่การวัดการมองโลกในแง่ดีที่นำมาจากแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ความสิ้นหวัง และทฤษฎีการให้เหตุผลจะทำให้เป็นการอธิบายสาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ ที่จะสามารถนำไปวัดและประเมินผลของการมองโลกในแง่ดีได้

องค์ประกอบของการมองโลกในแง่ดี

การมองโลกในแง่ดีเป็นความรู้สึกต่อตนเองและต่อสังคมที่มีพื้นฐานมาจากกระบวนการคิด จากการศึกษาเอกสารและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการมองโลกในแง่ดี ได้มีผู้นำเสนอองค์ประกอบของบุคคลที่มองโลกในแง่ดีที่มีความคล้ายคลึงกันการที่บุคคลกล้าเผชิญกับปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น และมองว่าเป็นสิ่งที่ดี พยายามที่จะฝ่าฟันปัญหาหรืออุปสรรคนั้นให้ได้ จะไม่เฝ้าโทษว่าเป็นความผิดของตนเองแต่จะมองว่าสาเหตุของปัญหาเกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกที่ไม่อาจควบคุมได้ และเชื่อว่าจะมีสิ่งดีๆ เกิดขึ้นในอนาคตเสมอซึ่งในแต่ละองค์ประกอบนั้นจะประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ดังนี้

ผู้วิจัย	องค์ประกอบ											
	ความคาดหวังเชิงบวก	การเห็นคุณค่าในตนเอง	ความสุข	ความคงทนถาวร	ความครอบคลุม	ความเป็นตนเอง	ความหวัง	ความฉลาดทางอารมณ์	การเผชิญปัญหา	ความเชื่อ	แรงจูงใจ	ทัศนคติ
Seligman (1998)				/	/	/						
Schiere & Carver (1985)	/	/					/	/	/			
Segerstrom, Taylor, Kememy, & Fahey (1998)			/						/			
Goleman (1998)							/	/				
Juliusson (2006)	/								/			
Affleck, Tennen & Apter, (2001)		/	/									
สุวรรณ ม่วงงาม (2550)									/			/
ปิยะดี ลิ้มพะบำรุง (2547)				/	/	/						
ศิริมล คำนวล (2552)			/						/	/	/	/
ปะเวศ วะสี (2541)												/
นิตยา คชภักดี (2542)	/	/										

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของการมองโลกในแง่ดีนั้นเห็นได้ว่าส่งผลต่อจิตใจตัวเราเองในแง่ของความคาดหวังเชิงบวก การเห็นคุณค่าในตนเอง ความสุข ความคงทนถาวร ความครอบคลุม ความเป็นตนเอง ความหวัง ความฉลาดทางอารมณ์ และการเผชิญปัญหา อีกทั้งยังส่งผลถึงการคิดการกระทำ และการกระทำ ถ้าเราคิดดีเราก็ทำดี ผลจะได้ดีด้วย ตัวอย่างเช่น เราคิดถึงเรื่องอาหาร ถ้าเราคิดว่าอาหารนี้ดี เราซื้ออาหารนี้ และผลจะมีต่อร่างกายเรา ถ้าเราคิดถึงสุขภาพ เรื่องการออกกำลังกาย เราก็ไปออกกำลังกาย ผลที่ตามมาคือร่างกายเราแข็งแรง เพราะฉะนั้นถ้าเราคิดหนึ่งอย่าง ทำหนึ่งอย่าง และผลการกระทำออกมาหนึ่งอย่างเสมอ ถ้าการมองโลกจะมีความสำคัญคือ จะช่วยทำให้ชีวิตเรามีความสุข มีความหวัง รวมถึงสามารถเผชิญกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ เพราะเราคิดคนๆ นั้นในแง่ดี เราจะพูดดีกับเขา ผลตามมาก็คือเขาจะมีปฏิกริยาในทางดีกับเรา ถ้าเราคิดในทางร้ายต่อเขา สมมติมีคน หนึ่งมาเหยียบเท้าเรา ถ้าเราคิดว่าคนที่มาเหยียบเท้าเราเขาไม่สบายจะเป็นลม แสดงว่าเราคิดว่าเขามีสุขภาพไม่ดี เราจะช่วยพยุงเขา แต่ถ้าเราคิดว่าคนนั้นแกล้งเรา แสดงว่าเรามองในแง่ไม่ดี เราจะมีปฏิกริยาคือผลักเขา เมื่อเราผลักเขาแล้วเขาอาจจะผลักเราและเกิดการต่อสู้กันได้ เพราะฉะนั้นการคิดที่ดีจะช่วยทำให้ชีวิตเรามีความสุข ถ้าคิดร้ายหรือคิดทางลบชีวิตเราเป็นทุกข์ ถ้าคิดในทางที่ดีเราทำงานประสบความสำเร็จ ถ้าคิดในแง่ลบงานของเราจะมีทุกข์ตามไปด้วย เพราะว่าไม่ช้าก็เร็วเราจะต้องเผชิญหน้ากับปัญหา การมองแง่โลกในแง่ดีสามารถทำให้เราแก้ปัญหาได้ตรงจุด และการมองโลกในแง่ดียังทำให้คุณได้รับผลประโยชน์จากโอกาสและสถานการณ์ต่างๆ ที่กำลังเผชิญอยู่อีกมากมาย

แนวทางการวัดประเมินการมองโลกในแง่ดี

แบบการประเมินการมองโลกในแง่ดีนั้น มีอยู่ด้วยกัน 2 แบบ มีแบบวิธีการอนุมานสาเหตุและแบบใช้การวิเคราะห์เนื้อหาคำพูด ดังนี้

1.แบบวิธีการอนุมานสาเหตุ

1.1 การประเมินโดยใช้แบบสอบถามการอนุมานสาเหตุของ Seligman (1998) (Attributional style questionnaire หรือ ASQ) ซึ่งเป็นการ อนุมานสาเหตุมาจากจากอิทธิพลของความเชื่อในแต่ละบุคคลต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซึ่งมาจาก 3 องค์ประกอบที่เกี่ยวกับการระบุสาเหตุที่เกิดขึ้นว่ามาจาก

- ภายในหรือภายนอก
- คงทนถาวร หรือแค่ชั่วคราว
- เป็นเรื่องทั่วไปหรือแค่เฉพาะเจาะจง

แบบสอบถามที่สร้างเพื่อใช้ในการวัดรูปแบบการอธิบายสาเหตุในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งมีสถานการณ์สมมติทั้งหมด 12 สถานการณ์ ประกอบด้วยสถานการณ์ทางบวกและทางลบอย่างละ 6 สถานการณ์ซึ่งในแต่ละสถานการณ์จะประกอบด้วย 3 มาตรการวัดโดยวัด 3 มิติ คือ มิติ แหล่งกำเนิดของสาเหตุ มิติสม่าเสมอและมิติความทั่วไปในแต่ละสถานการณ์จะมีคำถามให้ตอบ 4 ข้อย่อย คือ ข้อ 1 ถามสาเหตุหลักของเหตุการณ์ (ไม่นำมาคิดคะแนน) ข้อ 2-4 ถามเกี่ยวกับสาเหตุของสถานการณ์นั้นใน 3 มิติ การคิดคะแนนจะแยกกันระหว่างสถานการณ์ทางบวกและสถานการณ์ทางลบ โดยแบ่งเป็นคะแนนเฉลี่ยในแต่ละมิติคะแนนรวมทางบวก (Composite Positive: CP) คะแนนรวมทางลบ (Composite Negative: CN) และคะแนนรวม (CP-CN: CPCN)

1.2 มาตรการวัดการมองโลกในแง่ดี (Optimistic's Scale) ใช้สำหรับวัดคุณลักษณะนิสัยการมองโลกจากรูปแบบการอธิบายสถานการณ์ทางบวกและทางลบประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ประจำวันจำนวน 48 ข้อ แบ่งเป็นสถานการณ์ทางบวกและทางลบอย่างละ 24 ข้อ โดยแบ่งเป็นข้อที่วัดในมิติแหล่งกำเนิดของสาเหตุ มิติสม่าเสมอ และมิติความทั่วไปอย่างละ 16 ข้อ ลักษณะการตอบคำถามเป็นลักษณะบังคับให้เลือกตอบแต่ละสถานการณ์ ประกอบด้วย 2 ตัวเลือก ให้ผู้ตอบทำเครื่องหมายกากบาทลงในข้อที่ตรงกับความรู้สึกของตนมากที่สุด การให้คะแนนจะให้คะแนนรายข้อ แต่ละข้อจะมีคะแนนเป็น 0-1 คะแนนขึ้นอยู่กับว่าผู้ตอบ จะเลือกตอบข้อใด คะแนนจะถูกรวมเป็นรายมิติ คะแนนรวมในสถานการณ์ทางบวก คะแนนรวม ในสถานการณ์ทางลบ และผลรวมของคะแนนทั้งฉบับเกิดจากการนำคะแนนรวมจากสถานการณ์ทางบวกลบด้วยสถานการณ์ทางลบ ถ้าผู้ตอบมีคะแนนสูงหมายถึงเป็นผู้ที่มีรูปแบบการอธิบายการมองโลกในแง่ดี คะแนนต่ำหมายถึงเป็นผู้มองโลกในแง่ร้าย

2. แบบใช้การวิเคราะห์เนื้อหาคำพูด

การใช้การวิเคราะห์เนื้อหาคำพูด (The Content Analysis of Verbatim Explanation: CAVE) เป็นวิธีการศึกษาแบบย้อนเวลาเหมาะสำหรับบุคคลที่ไม่ต้องการตอบ หรือไม่สามารถตอบแบบสอบถามได้ การศึกษาโดยใช้ CAVE สิ่งจำเป็นคือ

2.1 เครื่องมือที่เป็นตัวอย่างของคำพูด อาจได้มาจากการบันทึกประจำวันจดหมายหนังสือ

2.2 การฝึกตัดสินใจที่จะสกัดตัวอย่างคำพูดทั้งหมดของเหตุการณ์ ซึ่งได้มีการอธิบายสาเหตุไว้เรียบร้อยแล้ว

2.3 ผู้ประเมินที่เป็นอิสระจากกัน 3 คน ซึ่งจะประเมินการอธิบายสาเหตุบนสเกล 7 สเกล (เหมือน ASQ) ในแต่ละมิติของรูปแบบการอธิบาย มีการนำวิธีนี้มาใช้อย่างหลากหลาย มีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมินสูง ฝึกง่ายและเพื่อเพิ่มความเที่ยงตรง ผู้ประเมินต้องเป็นอิสระต่อกัน และต้องดูเพียงข้อความที่กำหนดมาให้เท่านั้น

นอกจากนั้นยังมีการประเมินการมองโลกในแง่ดีจากความคาดหวังของ Schiere & Carver (1985) (The life orientation test หรือ LOT-R) ซึ่งมาตรวัดนี้มีความใกล้เคียงกับความหมายของคำว่า การมองโลกในแง่ดี ซึ่งถือว่าเป็นความคาดหวังกับเหตุการณ์ในอนาคตในทางที่ดี แบบวัดจะเป็นการถามเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อในการมองแง่ดี (optimism) หรือแง่ร้าย (pessimism) เกี่ยวกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับตนเองมากน้อยเท่าไร ซึ่งจะเป็นการวัดที่จะบ่งชี้ให้เห็นระหว่างคนที่มองโลกในแง่ดี และคนที่มองโลกในแง่ร้ายได้เป็นอย่างดี

จากการวัดการมองโลกในแง่ดีของ Seligman (1998) ที่มีองค์ประกอบของการมองในแง่ดี 3 มิติ คือ ความคงทนถาวร (Permanence) ความครอบคลุม (Pervasiveness) ความเกี่ยวข้องกับตนเอง (Personalization) นับเป็นมิติที่จำเป็นและมีความสำคัญต่อการมองโลกในแง่ดีทั้งสิ้น

ประโยชน์ของการมองโลกในแง่ดี

Seligman (1998) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการมองโลกในแง่ดีว่า

1. ทำให้มีสุขภาพจิตดี ลดภาวะซึมเศร้า โรคประสาทการศึกษาทั้งในและต่างประเทศพบว่าผู้ที่มีลักษณะการมองโลกในแง่ดีจะมีสุขภาพจิตดีกว่าผู้ที่มีลักษณะการมองโลกในแง่ร้าย
2. ทำให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงในคนปกติจะมีการดูแลสุขภาพที่ดี ในคนที่มีภาวะเจ็บป่วยนั้นอาการเจ็บป่วยจะทุเลาได้เร็วกว่าคนที่มองโลกในแง่ร้าย
3. ทำให้มีความสำเร็จในการงาน การเรียน การกีฬา มากกว่าคนที่มองโลกในแง่ร้ายจากการศึกษาของ Seligman (1998) พบว่าพนักงานขายที่มองโลกในแง่ดีสามารถประสบผลสำเร็จในอาชีพมากกว่าผู้ที่มีโลกในแง่ร้าย หรือทางเดียวกันกีฬาประเภททีม เช่น บาสเกตบอลในทีมที่มีสมาชิกการมองโลกในแง่ดีจะมีโอกาสชนะได้มากกว่าเนื่องจากมีแรงกดดันน้อยกว่า
4. ทำให้มีสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ดีกว่าคนที่มองโลกในแง่ร้าย เนื่องจากคนมองโลกในแง่ดีจะให้โอกาสในความผิดของผู้อื่นและพร้อมสร้างสัมพันธภาพกับคนอื่นได้ยืนยาว

จากที่ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการมองโลกในแง่ดีจะเห็นได้ว่า การมองโลกในแง่ดีเป็นสิ่งที่สำคัญมากที่จะทำให้บุคคลอยู่อย่างมีความสุข เพราะบุคคลที่มองโลกในแง่ดีจะเป็นผู้ที่กำลังใจที่จะสามารถมองเห็นถึงโอกาสที่จะสามารถพลิกผันสถานการณ์ที่เลวร้ายให้ดีขึ้นได้ไม่ทอดทิ้งอุปสรรคที่ขวางกั้น ดังนั้นการมองโลกในแง่ดีจึงได้ถูกจัดให้เป็นส่วนหนึ่งของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ Goleman (1998) จึงสรุปได้ว่าการมองโลกในแง่ดีส่งผลต่อจิตใจตัวเราเองในแง่ของความสุข และส่งผลให้มีมุมมองต่อสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบข้างในแง่ดีด้วยแต่ในบางครั้งเคยมีบางท่านบอกว่าเขารู้สึกไม่เข้าใจตัวเอง เช่น เวลาที่คิดจะทำอะไรสักอย่างเขามีความกลัวว่าจะทำสิ่งนั้นไม่ดี คือมีความกลัวไปเองก็มี คนเรานั้นถูกประสบการณ์ในอดีตที่ผ่านมาสอนเรา เราเคยมองอะไร เคยมองแต่สิ่งนั้นอย่างนั้นตลอดถ้าเราฝึกมุมมองใหม่เราจะสามารถเปลี่ยนได้ความจริงธรรมชาติในตัวเรามี 2 ด้านเสมอเหมือนกับเหรียญที่มี 2 ด้าน คือ ด้านหัวกับด้านก้อย ในอดีตที่ผ่านมาถูกฝึกให้มองแต่ด้านหัวก็จะมองอะไรด้านหัวหมดไม่มองอีกมุมของด้านก้อยทำให้เรามองในด้านเดียว ดูถูกตนเองไม่สบายใจกับตนเอง มนุษย์เราถ้าจะแยกคุณสมบัติได้ 2

อย่าง คือ คุณสมบัติและรูปสมบัติ คุณสมบัติ คือ ความสามารถคนเราทุกคนมีทั้งส่วนที่ตัวเองเก่งและส่วนที่ตัวเองอ่อน เพราะฉะนั้นเวลามองอย่างมองส่วนที่ตนเองไม่เก่ง ให้หาว่าขณะนี้ตัวเองเก่งอะไรเรียกว่ามองที่ด้านคุณสมบัตินี้พยายามมองจุดเก่งของเรา ทางด้านความสามารถมองจุดสวยทางด้านรูปลักษณะแล้วเราจะสบายใจ

สรุป

การมองโลกในแง่ดีนั้นเป็นความพยายามหรือเลือกที่จะมองสิ่งต่างๆ ในแง่บวกแทนที่จะมองในแง่ลบ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะดีหรือร้ายก็ตาม ซึ่งแนวทางการวัดประเมินการมองในแง่ดีนั้นจะช่วยทำให้รับรู้ว่าคุณเองนั้นมีความคิดในการมองโลกแบบใด หากมีการมองโลกในแง่ดีจะช่วยทำให้มีความสุขและประสบความสำเร็จในชีวิต เพียงปรับการมองโลกและคิดในแง่ดี เรียนรู้ และฝึกจนเป็นนิสัย จะพบว่าเราทุกคนย่อมจะพัฒนามากขึ้นหรือเมื่อพบกับปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ ก็จะสามารถผ่านไปได้และใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ซึ่งแนวทางการวัดประเมินนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมให้บุคคลนั้นมีการมองโลกในแง่ดี เพราะการมองโลกในแง่ดีจะทำให้มีความเชื่อมั่นว่าในอนาคตจะได้เจอสิ่งที่ดีและทำให้สามารถฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในการดำเนินชีวิตและในความสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง รวมถึงการมองคนรอบข้างของตนในแง่ดีและทำให้มีความพึงพอใจในบุคคลรอบข้างและตนเองมากขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถนำแนวทางการวัดประเมินการมองโลกในแง่ดีนี้ใช้ในการคัดเลือกบุคคลในการเข้าทำงาน หรือองค์กรต่างๆ สามารถเพิ่มศักยภาพให้บุคลากรที่มีอยู่สามารถปรับการมองโลกในแง่ดีได้ และประกอบกับผู้ที่มีความซึมเศร้า เครียด วิตกกังวล เมื่อใช้การวัดประเมินการมองโลกในแง่ดีแล้วจะทำให้ทราบได้ว่าเมื่อปรับการมองโลกในแง่ดีแล้วนั้นจะทำให้ความเครียด หรือความวิตกกังวลในชีวิตที่ลดลงอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- นิตยา ชษักดิ์. (2542). ไช 10 ข้อข้อใจพัฒนา E.Q. คู่ I.Q. *Thailand journal of health promotion and environmental health*, 22(4), 90-97.
- ปิยะดี ลิ้มพะบำรุง. (2547). *การพัฒนาการมองโลกในแง่ดีด้วยโปรแกรมการฝึกทักษะการคิดของ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ปริญาานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์.*
- ประเวศ วะสี. (2541). *คุยกันเรื่องความคิด (พิมพ์ครั้งที่ 4).* กรุงเทพฯ: มูลนิธิโกลบอลคิมทอง.
- ศิริมล คำนวล. (2552). *ความสัมพันธ์ระหว่างการมองโลกในแง่ดี ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรคและความสุข: กรณีศึกษาพนักงานบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง. (งานวิจัยส่วนบุคคลมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์, สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ.*
- สุวรรณา ม่วงงาม. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างการมองโลกในแง่ดี การรับรู้ความสามารถของตนและผล การปฏิบัติงานของวิศวกร: กรณีศึกษากลุ่มบริษัทแห่งหนึ่ง. (งานวิจัยส่วนบุคคลมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์, สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ.*
- Affleck, G., Tennen, H. & Apter. (2001). Optimism, Pessimism, and Daily Life with Chronic Illness, *research, and practice*, 147-168.
- Daniel, G. (1998). *Working with emotional intelligence*. New York: Bantam Books.

- Juliussan, A. (2006). Optimism as modifier of escalation of commitment. *Scandinavian Journal of Psychology*, 47, 345-348.
- Overmier, J. B. & Seligman, M. E. P. (1967). Effects of inescapable shock upon subsequent escape and avoidance responding. *Journal of Comparative and Physiological Psychology*, 63, 28-33.
- Scheier, M. F., & Carver, C. S. (1985). Optimism, coping, and health: Assessment and implications of generalized outcome expectancies. *Health Psychology*, 4, 219-247.
- Seligman, M. E. P. (1991). Helplessness: On Depression, Development, and Death (2nd ed). New York: W.H. Freeman.
- Seligman, M. E. P. (1998). *Learned Optimism*. (2nd ed). New York: Pocket Books.
- Segerstrom, S. C., Taylor, S. E., Kerneny, M. E., & Fahey, J. L. (1998). Optimism is associated with mood coping, and immune change in response to stress. *Journal of Personaligy and Social Psychology*. 74(6), 1646-1655.

แนวทางการพัฒนาแบบวัดการควบคุมตนเอง

Guidelines for the development of self-control test

ทราย ศรีเงินยวง

Sai Sringoenyung

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)

Srinakharinwirot University: Prasarnmit Demonstration School (Elementary)

Corresponding author, E-Mail: krusai38@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการควบคุมตนเองในมิติต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความหมายของการควบคุมตนเอง หลักการแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง และแบบวัดที่ใช้ในการควบคุมตนเอง โดยในบทความนี้ได้ขอเสนอความหมายของการควบคุมตนเองของโรเซนบัม และมาโฮนี (Thoresen and Mahoney, 1974) โรเซนบัม (Rosenbaum, 1980) แบนดูรา (Bandura, 1986) หลักการแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองคือทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura, 1986) และนำเสนอแบบวัดการควบคุมตนเองของ โรเซนบัม ซึ่งพัฒนาแบบวัดการควบคุมตนเอง หรือที่เรียกว่าแบบวัดเอส ซี เอส (Self-Control Schedule: SCS) ขึ้น เป็นแบบวัดที่มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำมาใช้ประเมินแนวโน้มของแต่ละบุคคลในการประยุกต์วิธีการควบคุมตนเองมาใช้แก้ปัญหาทางพฤติกรรมของตน ประกอบไปด้วยมิติ 4 ด้านได้แก่ (1) การใช้ความคิดและการเตือนตนเอง (Self-Statement) (2) การประยุกต์กลวิธีในการแก้ปัญหาใช้ในการควบคุมตนเองอย่างเป็นลำดับขั้น (Problem Solving Strategies) (3) ความยับยั้งชั่งใจ (Delay immediate gratification) และ (4) การรับรู้ความสามารถของตน (Self-Efficacy) แบบวัดเอส ซี เอส มีนักวิชาการหลายท่านได้นำไปปรับปรุง และพัฒนาขึ้นมาใหม่ ดังนั้นจึงมีความสนใจที่จะศึกษาในหลักการแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองรวมถึงแบบวัดการควบคุมตนเองของโรเซนบัม เพื่อเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การทำงาน หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป

คำสำคัญ การควบคุมตนเอง การพัฒนา แบบวัด

Abstract

The purposes of this article were to present the content of self-control in various dimensions. Whether as a meaning of self control, principles, concepts and theories related to the self control and measurement of self control. In this article, author present (1) the definition of self-control of Thoresen and Mahoney (1974), Rosenbaum (1980), Bandura (1986) (2) Concepts and theories related to self-control

are Bandura's Social Learning Theory (Bandura 1986) and (3) Self-control test of Rosenbaum also known as self-control schedule (SCS). SCS is a reliable measure that can be used to evaluate individual trends in the application of self-control methods to solve the problem of the behavior. There are four dimensions: (1) Self-statement. (2) Problem solving strategies. (3) Delay immediate gratification, and (4) Self-Efficacy. SCS have been improved and development from many scholars. Therefore, it is interesting to study in principle and theories related to self-control as well as Rosenbaum's self-control measure to guide its application in daily work or related research further.

Key words: Self Control, Development, Measurement

บทนำ

ปัจจุบันสังคมมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ทำให้กลุ่มวัยรุ่นมีสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นจำนวนมากจนกระทั่งเด็กนักเรียนหลายคนขาดทักษะในการดำเนินชีวิตประจำวัน อย่างเช่น การซักผ้าด้วยตนเอง การอ่านหนังสือ การอดทนรอสิ่งต่างๆ เมื่อเด็กมีความต้องการอะไรก็ตามก็จะต้องซื้อทันที อาจจะเป็นทางอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ วิทยุ หรือช่องทางการสื่อสารต่างๆ ก็ตาม สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นปัญหาสังคมรูปแบบหนึ่งที่ควรเร่งแก้ไขโดยการมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียน กระตุ้นนักเรียนให้สามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ซึ่งเป็นการควบคุมที่เกิดขึ้นมาจากภายในจิตใจของนักเรียนเอง ปัญหาดังกล่าวจึงอยู่ที่กระบวนการในการควบคุมตนเองของนักเรียนเอง โธเรเซน และมาโฮนี (Thoresen and Mahoney. 1974:178) อธิบายว่า การควบคุมตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลสามารถควบคุมพฤติกรรมด้านลบเอาไว้ได้ เพราะลักษณะของการควบคุมตนเองเป็นความสามารถในการเลือกกระทำหรือแสดงอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ การกำหนดเป้าหมายในอนาคต การยับยั้งชั่งใจ และอดทนเมื่อต้องเผชิญกับความยากลำบาก และการรับรู้ถึงผลการกระทำของตน ดังนั้นหากนักเรียนมีกระบวนการควบคุมตนเองดีแล้ว ก็จะส่งผลทำให้สามารถควบคุมพฤติกรรมด้านลบเอาไว้ได้ ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นว่า การควบคุมตนเองนั้น เป็นความสามารถของบุคคลที่จะกระทำพฤติกรรมด้านเหตุผลและมีความอดทนในการเผชิญต่อสิ่งต่างๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 5) ระบุเกี่ยวกับกระบวนการศึกษา ไว้ดังนี้ การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาการควบคุมตนเอง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาโดยทั่วไปที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์คือ เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ คนดี คือ คนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออก มีปัญญา คือ คนที่มีสมรรถภาพสูงในการดำเนินชีวิต โดยมีความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือรอบด้าน หรือมีความสามารถพิเศษเฉพาะด้าน สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพและทำประโยชน์ให้เกิดแก่

ตนเอง สังคมและประเทศชาติได้ และมีความสุข คือ คนที่มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี เป็นคนร่าเริง แจ่มใส ร่างกายแข็งแรงจิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีอิสรภาพ และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียง ตามอัตภาพ คุณลักษณะดังกล่าวจึงเป็นสิ่งจำเป็นในสภาพแวดล้อมทั้งในปัจจุบันและแนวโน้ม ในอนาคต เพราะในอนาคตจะมีการต่อสู้แย่งชิง มีความขัดแย้งสับสนวุ่นวายในสังคมยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกฝ่ายต้อง ร่วมกันส่งเสริม ทั้งสถาบันครอบครัว โรงเรียน ฯลฯ เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นคนมีเหตุผล รู้จักคิด ไตร่ตรองถึงสิ่งที่ควรกระทำหรือควรหลีกเลี่ยงและมีคุณธรรมด้านต่างๆ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่าง สันติสุข จะเห็นได้ว่าความสามารถในการควบคุมตนเองนั้นมีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาตนเอง เพราะ หากบุคคลสามารถควบคุมตนเองได้ ก็จะเป็นคนมีเหตุผล รู้จักคิดไตร่ตรองถึงสิ่งที่ควรกระทำ หรือควร หลีกเลี่ยงสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยง มีสติยั้งคิด รู้จักกำหนดเป้าหมายและการวางแผนดำเนินงาน ดังนั้นบทความนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความหมาย หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และแบบวัดที่ใช้ในการ ควบคุมตนเอง ซึ่งจะเป็แนวทางให้ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปพัฒนาความสามารถใน การควบคุมตนเองแก่นักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การควบคุมตนเอง เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่างๆ ได้ โดยเริ่มจากบุคคลก่อน เพราะถ้าบุคคล สามารถควบคุมตนเองได้ บุคคลสามารถที่จะประสบผลสำเร็จไม่ว่าจะเป็นด้านกรงาน ครอบครัว หรือ แม้แต่การศึกษา และก่อนที่จะกล่าวถึงแนวทางในการควบคุมตนเองนั้น ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับ ความหมายการควบคุมตนเอง ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

โรเซนบัม (Rosenbaum. 1980: 109-121) ให้ความหมายการควบคุมตนเองนั้น หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะละเว้นการกระทำบางชนิด หรือความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมด้วย เหตุผล และความอดทนเพื่อให้เกิดผลดีตามที่ต้องการหรือหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ดี ที่อาจเกิดขึ้นตลอดจน ความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อให้เกิดพฤติกรรมตามที่บุคคลมุ่งหวังไว้ แม้เมื่อบุคคลนั้นต้อง เผชิญกับปัญหา อุปสรรค หรืออยู่ในภาวะที่เกิดความขัดแย้งในจิตใจ ความสามารถดังกล่าวประกอบด้วย

1. การใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล และคำพูดบอกตนเองในการควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ และการกระทำ
2. การประยุกต์วิธีการมาใช้แก้ปัญหาอย่างเป็นลำดับขั้น เช่น การวางแผน การให้คำจำกัดความ ของปัญหา การประเมินตัวเลือก การคาดหมายถึงสิ่งที่จะเกิดตามมา
3. ความสามารถที่จะยับยั้งการกระทำตามอำเภอใจ
4. การรับรู้ถึงประสิทธิภาพในผลการกระทำของตนเอง (Self Efficacy) เช่น สามารถ สังเกตเห็นถึงคุณสมบัติ และความสามารถของตนในการควบคุมสิ่งแวดล้อม หรือควบคุมผลการกระทำ ด้วยตน

โรเซนบัมนี้ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมควบคุมตนเอง โดยอาศัยแนวความคิดพื้นฐาน มาจากหลักการควบคุมพฤติกรรมด้วยความคิด (Cognitive Control) ตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งมีนักจิตวิทยาการเรียนรู้ทางสังคมที่สำคัญ คือ แบนดูรา (Bandura. 1977: 16-22) อธิบายแนวคิดที่สำคัญ ในการเรียนรู้ทางสังคมไว้ ดังนี้

1. พฤติกรรมทุกอย่างของมนุษย์ (รวมทั้งพฤติกรรมต่อตนเอง) ที่นอกเหนือจากปฏิกิริยาสะท้อน (Elementary reflexes) ล้วนเป็นผลจากการเรียนรู้
2. สิ่งที่มนุษย์เรียนรู้คือ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ โดยเรียนรู้จากผลที่เกิดตามมา (Response Consequence) คือ เรียนรู้ว่าเมื่อเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้นเหตุการณ์ใดจะเกิดตามมาเป็น

ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ หรือเมื่อกระทำพฤติกรรมใดแล้วผลกรรมที่จะตามมาเป็นเช่นไรเป็นความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและผลที่เกิดจากพฤติกรรมความรู้ที่มนุษย์เรียนรู้เหล่านี้จะกลายเป็นความเชื่อที่มีผลในการควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์

3. การเรียนรู้ความสัมพันธ์ดังกล่าวเกิดจากการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรง (Direct Experience) และเรียนรู้จากการสังเกต (Observational Learning) การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เช่น การประสบเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง การได้รับผลที่เกิดจากการกระทำด้วยตนเอง แต่เนื่องจากการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงมีข้อจำกัดอยู่มาก เพราะสิ่งที่เรียนรู้มีมากเกินไปกว่าที่เวลาและโอกาสของผู้เรียนจะอำนวย นอกจากนี้ผลการกระทำบางอย่างก็เป็นอันตรายถ้าจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. การเรียนรู้ทางสังคมที่แบนดูราเน้นคือ การเรียนรู้จากแบบอย่าง (Learning Through Modeling) โดยเฉพาะตัวแบบใกล้ชิด ได้แก่ พ่อแม่ และพฤติกรรมของพ่อแม่ในการอบรมเลี้ยงดูบุตร และการเรียนรู้โดยกระบวนการสังเกต (Process of Observational Learning) ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมและผลรวมที่ตามมาจากการกระทำของผู้อื่น การได้ยินได้ฟัง คำบอกเล่า การได้อ่านข่าวสาร บันทึกของผู้อื่น ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางอ้อม และจะเป็นข้อมูลที่บุคคลนำมาพิจารณา สำหรับการกระทำพฤติกรรมในอนาคตต่อไป

5. ความเชื่อ ผลของการเรียนรู้ของมนุษย์จะพัฒนาเป็นความเชื่อ ความเชื่อของมนุษย์มีบทบาทในการกำหนดพฤติกรรมและควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ให้สอดคล้องกับความเชื่อ

6. การควบคุมพฤติกรรมด้วยความคิด (Cognitive Control) ได้แก่ การคิดในเชิงประเมินโดยตั้งบนสมมติฐานความเชื่อที่เกิดจากการเรียนรู้ของมนุษย์ การคิดในเชิงประเมินเช่นนี้นำไปสู่การตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมหนึ่งพฤติกรรมใด และนำไปสู่การควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตามที่ตนตั้งใจไว้

7. ภายหลังการเรียนรู้ มนุษย์จะเลือกเลียนแบบเฉพาะพฤติกรรมที่เขาเห็นคุณค่ามากกว่าพฤติกรรมที่ถูกลงโทษ หรือมิได้รับรางวัล การเห็นผลกรรมที่ได้รับย่อมมีผลจูงใจให้มนุษย์กระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรม และเกิดความคาดหวังต่อแรงเสริมที่จะได้รับ (Anticipation of Reinforcement) ความคาดหวังนี้เองทำให้มนุษย์ตัดสินใจทำหรือไม่ทำพฤติกรรม เพื่อให้เกิดผลตามที่ตนปรารถนา นั่นคือมนุษย์จะต้องมีการควบคุมตนเองและประเมินตนเอง นั่นเอง

โดยสรุปตามความเชื่อของแบนดูรา พฤติกรรมของบุคคล เป็นผลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ (Cognition) พฤติกรรม (Behavior) และสิ่งแวดล้อมภายนอก (External Environment) โดยมีไผ่เกิดขึ้นจากองค์ประกอบอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว องค์ประกอบทั้ง 3 จะมีผลกระทบซึ่งกันและกัน และสามารถอธิบายได้ถึงเหตุและผล พฤติกรรมจะเกิดขึ้นเนื่องจากบุคคลได้ตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม ภายหลังที่ได้ประเมินถึงผลกรรมที่ได้รับจากการตอบสนองนั้น

การควบคุมตนเองในทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมแบบแบนดูรา พัฒนามาจากการเรียนรู้กฎเกณฑ์ในการประเมินพฤติกรรม โดยที่มนุษย์มีความนึกคิดและสามารถใช้สัญลักษณ์แทนสิ่งต่างๆ ที่เรียนรู้ ดังนั้น มนุษย์จึงสามารถที่จะนำสัญลักษณ์ต่างๆ เหล่านี้มาคิดไตร่ตรองทำให้สามารถมองเห็นการที่จะทำให้เกิดผลกรรมต่างๆ ที่ตนปรารถนา และมองเห็นวิธีการที่จะหลีกเลี่ยงผลกรรมที่เลวร้ายต่างๆ มนุษย์สามารถคิดในเชิงประเมินว่าพฤติกรรมหนึ่งๆ จะทำให้เกิดผลกรรมอะไรบ้าง และผลกรรมต่างๆ มีความปรารถนามากน้อยเพียงใด การคิดในเชิงประเมินเช่นนี้นำไปสู่การตัดสินใจที่จะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง และนำไปสู่การควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตามที่ตั้งใจไว้การพิจารณา

รายละเอียดของการพัฒนาการควบคุมตนเอง ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินตนเอง กล่าวคือ การควบคุมตนเองเป็นความสามารถในการกำหนดตนเองในด้านความคิด อารมณ์ ความรู้สึก และการกระทำให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการ ไม่ว่าจะเผชิญปัญหาหรืออุปสรรคใดๆ ที่ก่อให้เกิดปัญหาหรือความขัดแย้งในใจ (Bandura. 1986: 335) ได้แก่ ความสามารถในการเลือกกระทำการควบคุมอารมณ์ การควบคุมความคิด การยับยั้งในสิ่งยั่วชวน เป็นต้น การควบคุมตนเองนี้เกิดเช่นเดียวกับพฤติกรรมอื่นๆ ของมนุษย์ คือ เป็นผลทั้งจากประสบการณ์ตรง และการเรียนรู้จากการสังเกตมนุษย์จะควบคุมตนเองให้กระทำพฤติกรรมที่ได้เรียนรู้ว่าเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมในสถานการณ์นั้น และมีผลกรรมที่ได้จากการกระทำเป็นที่พึงพอใจแก่ตนเองในการควบคุมตนเองบุคคลจำเป็นต้องมีการตั้งมาตรฐานที่ตั้งไว้และมีความรู้สึกซึ่งเป็นปฏิกิริยาต่อตนเองตามผลของการประเมิน ซึ่งมาตรฐานพฤติกรรมที่บุคคลตั้งไว้นี้เองจะเป็นสิ่งที่ช่วยในการตัดสินใจและชี้แนะแนวทางในการกระทำของบุคคล เช่น การกำหนดปริมาณของงานที่ตนควรทำได้ก่อนลงมือหรือการกำหนดคุณภาพของผลงานที่ควรทำไว้ล่วงหน้า (Bandura. 1986: 336)

จากที่ได้ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการควบคุมตนเอง ซึ่งบทความนี้มีความสนใจที่จะศึกษาการควบคุมตนเองตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของอัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) เนื่องจากมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของโรเซนบัม (1980: 109-121) ซึ่งได้พัฒนาแบบวัดการควบคุมตนเอง หรือแบบวัดเอส ซี เอส (Self-Control Schedule: SCS) ขึ้น คุณสมบัติของแบบวัดประกอบด้วย

1. ลักษณะของแบบวัดเอส ซี เอส เครื่องมือนี้เป็นแบบวัดแบบให้รายงานตนเอง (Self-Report) ใช้ประเมินแนวโน้มของแต่ละบุคคลในการประยุกต์วิธีการควบคุมตนเองมาใช้แก้ปัญหาทางพฤติกรรมของตน หรือใช้ประเมินพฤติกรรมควบคุมตนเอง โดยมีแนวโน้มว่า ก่อนที่บุคคลจะประยุกต์วิธีการควบคุมตนเองไปใช้ในการแก้ปัญหาทางพฤติกรรมของตนได้ จะต้องมีความเชื่อว่าเขาสามารถควบคุมพฤติกรรมของตัวเองได้โดยปราศจากการช่วยเหลือจากสิ่งภายนอก ประกอบด้วย มิติการควบคุมตนเอง 4 ด้านดังนี้

ก. การใช้ความคิดและการเตือนตนเอง (Self-Statement) ในการควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์และทางร่างกาย มีข้อคำถามจำนวน 12 ข้อ ได้แก่ ข้อ 5, 13, 15, 16, 17, 23, 25, 26, 27, 30, 31, 36

ข. การประยุกต์กลวิธีในการแก้ปัญหาใช้ในการควบคุมตนเองอย่างเป็นลำดับขั้น (Problem Solving Strategies) เช่น การวางแผน การให้คำจำกัดความของปัญหา การประเมินทางเลือกต่างๆ และการคาดหมายถึงผลที่จะเกิดตามมา มีข้อคำถามจำนวน 11 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 7, 10, 11, 12, 20, 28, 32, 33, 34

ค. ความยับยั้งชั่งใจ (Delay immediate gratification) มีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 9, 18, 22, 29

ง. การรับรู้ความสามารถของตน (Self-Efficacy) มีข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3, 4, 6, 8, 14, 19, 21, 24, 35

รวมข้อคำถามของเครื่องมือชุดนี้มีทั้งสิ้น 36 ข้อ

วิธีการตอบแบบวัด

ผู้ตอบแบบวัดความเชื่อในการควบคุมตนเอง จะตอบข้อคำถามทั้งสิ้น 36 ข้อแต่ละข้อเป็นแบบลิเคิร์ต (Likert Scale Format) 6 ระดับ โดยมีค่าตั้งแต่ระดับที่บ่งบอกว่าไม่ใช่ลักษณะของฉันอย่าง

แท้จริง ถึงระดับที่ 6 ซึ่งบ่งบอกว่าเป็นลักษณะของฉันทนอย่างแท้จริง โดยแบ่งเป็นคำถามทางบวก 25 ข้อ ข้อคำถามทางลบ 11 ข้อ การตอบให้ผู้ตอบกาเครื่องหมาย X ทับตัวเลขที่ตรงกับลักษณะของตนเองมากที่สุด

2. คุณภาพของแบบวัดเอส ซี เอส ของโรเซนบัม

โรเซนบัม ได้พัฒนาแบบวัดเอส ซี เอส ขึ้นมาในปี ค.ศ.1980 ตามขั้นตอน ดังนี้

1) โรเซนบัม ได้สร้างข้อคำถามขึ้นมาทั้งหมด จำนวน 60 ข้อ โดยแบ่งเป็น

1.1 การควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์และทางร่างกายที่ไม่เหมาะสมเมื่อเผชิญกับความวิตกกังวล ความซึมเศร้า ความเบื่อ ความเจ็บป่วย และความหิวกระหาย จำนวน 30 ข้อ

1.2 การประยุกต์กลวิธีในการแก้ปัญหาใช้ในการควบคุมตนเอง เช่น แก้นิสัยที่ไม่ดีการทำงานที่น่าเบื่อหน่ายแต่จำเป็นต้องทำ เป็นต้น จำนวน 20 ข้อ

1.3 การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง จำนวน 10 ข้อ

จากนั้นนำแบบวัดที่สร้างขึ้นนี้ไปให้นักจิตวิทยาคลินิกที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวคิดการควบคุมตนเองเป็นอย่างดี พิจารณาการจัดแบบข้อคำถามเป็น 3 ด้านดังกล่าว ได้ข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาทั้งสิ้นจำนวน 44 ข้อ

2) นำแบบวัดที่ผ่านการพิจารณาแล้วจำนวน 44 ข้อ ไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 152 คน เป็นชาย 68 คน และหญิง 84 คน อายุเฉลี่ย 22.7 ปี นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์รายข้อ (Item Analysis) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่ดีที่สุดจากสถิติรายข้อไว้ทั้งหมด 36 ข้อ

3) การหาความเชื่อมั่น (Reliability) มีการตรวจสอบ ดังนี้

แบบวัด เอส ซี เอส เดิมเป็นภาษาฮิบรู (Hebrew) โรเซนบัมได้แปลเครื่องมือนี้เป็นภาษาอังกฤษ และหาความสัมพันธ์ตรงและความเชื่อมั่น ของเครื่องมือนี้กับกลุ่มตัวอย่างทั้งที่เป็นชาวอิสราเอลโดยใช้ภาษาฮิบรู และกับชาวอเมริกันโดยใช้ภาษาอังกฤษ รวมทั้งสิ้น 6 กลุ่ม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 วิธีทดสอบซ้ำ (Test-Retest Method)

กลุ่มที่ 1 เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีของวิทยาลัย Technion and Engineering และมหาวิทยาลัย Haifa เพศชาย จำนวน 34 คน และเพศหญิง จำนวน 48 คน ให้ตอบแบบวัดเอส ซี เอส ในช่วง 4 สัปดาห์ และให้ตอบแบบวัดอีกครั้งใน 4 สัปดาห์ต่อมาได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น 0.86

3.2 วิธีการประเมินค่าความคงที่ภายในโดยใช้สูตร คูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20 (KR-20)

กลุ่มที่ 2 เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย Tel Aviv ที่เข้าเรียนวิชาจิตวิทยา เพศชาย จำนวน 63 คน และเพศหญิง จำนวน 82 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น 0.81

กลุ่มที่ 3 เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย Haifa เพศชาย จำนวน 56 คน และเพศหญิง จำนวน 61 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น 0.80

กลุ่มที่ 4 เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาจิตวิทยา ของมหาวิทยาลัย Tel Aviv เพศชาย จำนวน 78 คน และเพศหญิง จำนวน 101 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น 0.84

กลุ่มที่ 5 เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาจิตวิทยา ของมหาวิทยาลัย Minnesota โดยให้ทำแบบวัด เอส ซี เอส เป็นภาษาอังกฤษ เป็นเพศชาย จำนวน 35 คน และเพศหญิง จำนวน 76 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น 0.78

กลุ่มที่ 6 เป็นกลุ่มคนที่มาตรวจสุขภาพเพื่อทำใบขับขี่ เป็นเพศชายทั้งหมด 105 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น 0.80

ส่วนข้อมูลเกณฑ์ปกติ (Normative Data) นั้น ค่าเฉลี่ยคะแนนระดับการควบคุมตนเองของนักศึกษาชาวอิสราเอลจะมีพิสัยจาก 23-27 โดยค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างชายกลุ่มที่ 2, 3 และ 4 คือ 32.1 (SD=21.4), 25.6 (SD=22.4) และ 26.1 (SD=24) ตามลำดับ สำหรับผู้หญิงมีค่า 24.6 (SD=23.2), 26.1 (SD=21.2) และ 27.2 (SD=25.1) ตามลำดับ ถึงแม้ว่าผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะได้คะแนนสูงกว่าผู้ชายอยู่บ้าง แต่เมื่อทดสอบค่าที่แล้วไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศ และจากข้อมูลที่ได้ค่าเฉลี่ยคะแนนระดับการควบคุมตนเองที่ได้จากการกรูมตัวอย่างทั้งที่เป็นนักศึกษาชาวอเมริกันที่ใช้ภาษาอังกฤษ และนักศึกษาชาวอิสราเอล ใช้ภาษาฮิบรูนั้นใกล้เคียงกัน โดยค่าเฉลี่ยคะแนนระดับการควบคุมตนเองของชาย คือ 25.9 (SD=20.6) และหญิงคือ 27.5 (SD=20.6)

4) การหาความเที่ยงตรง (Validity) มีการตรวจสอบ ดังนี้

4.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity) และความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) โดยการให้นักศึกษาในกลุ่มที่ 2, 3, 4 และ 6 ที่ทำแบบวัดเอส ซี เอส ได้ทำแบบวัดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวัดระดับการควบคุมตนเอง ได้แก่

4.1.1 แบบวัดความเชื่อภายในตนเองและภายนอกตนของรอตเตอร์ (Rotter's Internal-External Scale) แบบวัดนี้ใช้วัดความเชื่ออำนาจภายในตนเองและอำนาจภายนอกตน (Internal and External-Locus of Scale) คนที่เชื่ออำนาจภายในตนจะเชื่อว่าสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองเกิดจากการกระทำของตนเป็นหลัก สำหรับคนที่เชื่ออำนาจภายนอกตนจะเชื่อว่าสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเกิดจากโชค หรือเกิดจากอำนาจของคนอื่น ซึ่งเป็นสิ่งที่นอกเหนือจากการควบคุมตน คนที่ได้คะแนนสูงจากแบบวัดชุดนี้จะเชื่ออำนาจภายนอกตนมากกว่าอำนาจภายในตน โรเซนบัมให้นักศึกษาในกลุ่มที่ 2 และ 3 ตอบแบบวัดนี้ และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างคะแนนจากแบบวัดเอส ซี เอส และ Rotter' I-E Scale ได้ค่า -0.40 ($P<.01$) แสดงว่าเมื่อบุคคลใช้วิธีการควบคุมตนเองมากเท่าไร เขาก็ยิ่งเชื่อในอิทธิพลของผู้อื่นหรือโชคกลางน้อยลง

4.1.2 แบบวัดความเชื่อที่ไร้เหตุผล (Irrational Belief Test: IBT Test) แบบวัดนี้ใช้วัดลักษณะความเชื่อที่ไร้เหตุผล 10 แบบ ที่เอลลิส (Ellis) ได้อธิบายว่า คนที่มีความเชื่อหรือมีความคิดที่มีเหตุผลอย่างเหมาะสม จะช่วยให้สามารถควบคุมอารมณ์และการกระทำของตนได้สำหรับคนที่มีความเชื่อหรือมีความคิดที่ไร้เหตุผลและไม่กล้าเผชิญปัญหา ต้องพึ่งพาผู้อื่นและไม่สามารถควบคุมอารมณ์และการกระทำของตน คนที่ได้คะแนนสูงจากแบบวัดชุดนี้จะมีความเชื่อหรือความคิดที่ไร้เหตุผล โรเซนบัมให้นักศึกษาในกลุ่มที่ 4 ทำแบบวัดชุดนี้ หาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจากแบบวัดเอส ซี เอส และ Irrational Belief Test ในแต่ละแบบและทั้ง 10 แบบ พบว่ามีค่าสหสัมพันธ์ -0.48 ($P<.001$) แสดงว่าผู้ที่ใช้วิธีการควบคุมตนเอง จะมีความเชื่ออย่างไรเหตุผลน้อยลง

4.1.3 แบบสำรวจบุคลิกภาพ 16 ด้าน (Sixteen Personality Factor Questionnaire: 16PF) แบบวัดนี้ใช้สำรวจบุคลิกภาพที่แคทเทล (Cattell) สร้างขึ้น มีทั้งหมด 16 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบ G จะเกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเอง คนที่ได้คะแนนสูงในองค์ประกอบ G จากแบบวัดชุดนี้ จะมีการควบคุมตนเองสูง โรเซนบัมโดยให้นักศึกษากลุ่มที่ 6 ทำแบบวัดนี้หาค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างคะแนนจากแบบวัดเอส ซี เอส กับแบบสำรวจบุคลิกภาพ 16 องค์ประกอบ พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับองค์ประกอบ G ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ใช้วัดการควบคุมตนเอง ($r=.30$, $P<.001$)

ผลการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของแบบวัดเอส ซี เอส กับคะแนนของแบบวัดความเชื่อภายใน-ภายนอกตนของรอตเตอร์ ($r=-0.40$) และคะแนนจากแบบวัดความเชื่อที่ไร้เหตุผล

($r=-.48$) แสดงว่าแบบวัดเอส ซี เอส มีความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) และคะแนนจากแบบวัดเอส ซี เอส กับแบบสำรวจบุคลิกภาพ 16 PF ($r=.30$) แสดงว่าแบบวัดเอส ซี เอส มีความเที่ยงตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity)

4.2 การหาความเที่ยงตรงในสถานการณ์ทดลอง (Experimental Study) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 7 ซึ่งประกอบด้วย เพศชาย 18 ปี เพศหญิง 22 คน อายุ 16-25 ปี ($X=21.6$) แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมและก่อนเริ่มทำการทดลองให้ทุกคนตอบแบบวัดเอส ซี เอส ในการทดลองสอนกลุ่มทดลองให้เผชิญกับความเครียดด้วยการใช้จินตนาการถึงสิ่งที่พึงพอใจขณะที่จุ่มมือทั้ง 2 ข้างลงในน้ำเย็นจัด ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการสอนวิธีเผชิญความเครียด หลังการทดลองพบว่ากลุ่มทดลองได้คะแนนจากแบบวัด เอส ซี เอส สูงกว่ากลุ่มควบคุม ผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดเอส ซี เอส สูงจะสามารถทนทานต่อความเครียดได้สูงกว่าผู้ที่ได้คะแนนจากแบบวัดเอส ซี เอส ต่ำอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่าแบบวัดเอส ซี เอส สามารถนำไปใช้วัดการควบคุมตนเองได้สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง

ผลการวิจัยของโรเซนบัม พบว่า ผู้หญิงได้คะแนนการควบคุมตนเองสูงกว่าผู้ชาย แต่เมื่อทดสอบค่าที แล้วพบว่าเพศชายและเพศหญิงมีการควบคุมตนเองไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และอายุเป็นตัวแปรที่ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมควบคุมตนเองที่เพิ่มมากขึ้น

นอกจากแบบวัดการควบคุมตนเองของโรเซนบัม มีนักวิชาการศึกษาหลายท่านในประเทศไทยได้นำเครื่องมือนี้ไปปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาเป็นงานวิจัยของตน ดังที่ นงนุช โรจนเลิศ (2533: 79-82) ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองของนักเรียนวัยรุ่น ได้พัฒนาแบบวัดการควบคุมตนเอง โดยแปลและปรับปรุงมาจากแบบทดสอบ The Self-Control Schedule (SCS) ของโรเซนบัม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยข้อความ 50 ข้อ เมื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือพบว่ามีความน่าเชื่อถืออยู่ระหว่าง 1.81-7.08 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .84 และค่าความเที่ยงตรงตามสภาพด้วยวิธีการหาความสัมพันธ์แบบจัดลำดับ โดยการเอาลำดับคะแนนที่ได้จากการทดสอบการควบคุมตนเองของนักเรียนวัยรุ่นที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง ไปหาความสัมพันธ์กับลำดับคะแนนที่ได้จากการจัดลำดับของอาจารย์ประจำชั้น ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของลำดับคะแนนที่ได้จากการทดสอบการควบคุมตนเองกับลำดับคะแนนที่ได้จากการจัดของอาจารย์ประจำชั้นแต่ละระดับชั้น ดังนี้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .87 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .88 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .80 ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการควบคุมตนเอง ได้แก่ มโนภาพแห่งตนด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ .78, .39 และ .33 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถร่วมกันทำนายการควบคุมตนเอง ร้อยละ 63 และไชยงค์ วรรณาม (2549: 78) ทำวิจัยเรื่องพัฒนาการควบคุมตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่สามที่มีมโนภาพแห่งตนต่างระดับกัน ได้สร้างแบบวัดการควบคุมตนเองตามโครงสร้างของโรเซนบัม มีลักษณะเป็นแบบสถานการณ์ 3 ตัวเลือก จำนวน 52 ข้อ เมื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแล้วมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 ค่าอำนาจจำแนกมีค่าตั้งแต่ 0.22-0.61 ทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าเกณฑ์ ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโดยแยกเป็นรายด้าน คือ ด้านการชี้แจงตนเอง ด้านการวางแผนแก้ปัญหา ด้านการยับยั้งชั่งใจ และด้านการรับรู้ความสามารถของตน มีน้ำหนักองค์ประกอบ 0.40, 0.43, 0.40, 0.44 ตามลำดับ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3 ในทุกระดับมีการควบคุมตนเองไม่แตกต่างกันคือ ไม่พบว่ามีพัฒนาการของการควบคุมตนเองของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 ตามระดับช่วงอายุที่เพิ่มขึ้นจากอายุ 13-15 ปี

สรุป

จากบทความนี้ได้ศึกษาการควบคุมตนเองตามแนวทางทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของอัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) พัฒนามาจากการเรียนรู้กฎเกณฑ์ในการประเมินพฤติกรรม โดยที่มนุษย์มีความนึกคิดและสามารถใช้สัญลักษณ์แทนสิ่งต่างๆ ที่เรียนรู้ ดังนั้นมนุษย์จึงสามารถที่จะนำสัญลักษณ์ต่างๆ เหล่านี้มาคิดไตร่ตรองทำให้สามารถมองเห็นวิธีการที่จะทำให้เกิดผลกระทบต่างๆ ที่ตนปรารถนา และมองเห็นวิธีการที่จะหลีกเลี่ยงผลกระทบที่เลวร้ายต่างๆ มนุษย์สามารถคิดในเชิงประเมินว่าพฤติกรรมหนึ่งๆ จะทำให้เกิดผลกระทบอะไรบ้าง และผลกระทบต่างๆ มีความปรารถนามากน้อยเพียงใด การคิดในเชิงประเมินนี้นำไปสู่การตัดสินใจที่จะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง และนำไปสู่การควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตามที่ตนตั้งใจไว้

ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีความสนใจตามแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น เนื่องจากมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของโรเซนบัม (1980: 109-121) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรม的自我ควบคุมตนเอง ซึ่งงานวิจัยของโรเซนบัมได้แบ่งองค์ประกอบคุณลักษณะของการควบคุมตนเองเป็น 4 คุณลักษณะ ได้แก่ ด้านการชี้แจงตนเอง ด้านการวางแผนแก้ปัญหา ด้านความยับยั้งชั่งใจ และด้านการรับรู้ความสามารถของตน โดยพัฒนาจากแบบวัดการควบคุมตนเอง (The Self-control: SCS) และมีนักวิจัยของไทยอีก 2 ท่านที่ได้นำแบบวัดของโรเซนบัมมาปรับปรุง คือ นงนุช โรจนเลิศ (2533) ได้ทำวิจัยเรื่องการศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองของนักเรียนวัยรุ่น และไชยงค์ วรรณาม (2549) ทำการวิจัยเรื่องพัฒนาการควบคุมตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่สามที่มีมีโนภาพแห่งตนต่างระดับกัน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การใช้แบบวัดการควบคุมตนเองของโรเซนบัมเป็นแบบวัดที่สามารถนำไปใช้หรือปรับปรุง แก้ไขได้ในทุกกลุ่มตัวอย่าง แต่ก็ควรคำนึงบริบทของสังคม กล่าวคือ ควรมีการดำเนินการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะในการสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเสียก่อน เพื่อที่จะได้นำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาข้อคำถามให้ถูกต้องและตรงกับสภาพความเป็นจริงของบริบทของสังคม จากนั้นอาจจะทำวิจัยเชิงทดลอง เช่น กำหนดกิจกรรม เทคนิค วิธีการเพื่อพัฒนาการการควบคุมตนเองโดยการนำแบบวัดการควบคุมตนเองที่สร้างขึ้นไปใช้ เพื่อเป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบและประเมินระดับการควบคุมตนเองของบุคคลให้ดีขึ้นอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- ไชยงค์ วรรณาม. (2549). *พัฒนาการควบคุมตนเองของนักเรียนช่วงชั้นที่สาม ที่มีมีโนภาพแห่งตนต่างระดับกันในเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์เขต 2*. (ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, บัณฑิตวิทยาลัย.
- นงนุช โรจนเลิศ. (2533). *การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองของนักเรียนวัยรุ่น*. (ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, บัณฑิตวิทยาลัย.
- Bandura, A. (1977). *Self-Efficacy the Exercise of Control*. New York: R.R. Donnelley & Sons Company.
- Rosenbaum, M. (1980). A schedule for assessing self-control behaviors: Preliminary findings. *Behavior therapy*, 11(1), 109-121.
- Thoresen, C. E. & Michael, J. (1974). *Behavior Self-Control*. New York: Holt, Rinehart and Winston Inc.

**การประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนการสอน
ของครูภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิดของเคิร์กแพทริก**
Assessment of teaching potential development program
of english teachers that follows kirk patrick's concept

ธัญลักษณ์ มณีโชติ

Thanyaluck Maneechod

โรงเรียนวัดน้ำพุ (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 54)

Wadnumphu School

นริศรา หทัยพิมาย

Naritsara Raipimai

โรงเรียนชุมชนวัดสมรโกฏิ (อยู่พูนราษฎร์บำรุง)

Chumchonwatsamorakoat School

สิรินาฏ มุลเมือง

Sirinat Moonmuang

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Faculty of Fine Arts in Srinakharinwirot University

Corresponding author, E-Mail: kawpoon.than@gmail.com, narits4012@gmail.com,

sirinat_moonmuang@hotmail.com

บทคัดย่อ

การประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนการสอนของครูภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิดของเคิร์กแพทริก มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการการจัดการเรียนการสอนของครู ตามแนวคิดเคิร์กแพทริก (Kirkpatrick) ใน 4 ด้าน คือ ด้านปฏิกิริยา ด้านการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านผลลัพธ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ ครูสอนวิชาภาษาอังกฤษที่ผ่านการคัดเลือกจากการทดสอบภาษาอังกฤษ จำนวน 312 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินคือ แบบสอบถามโครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนการสอนของครูภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิดของเคิร์กแพทริก จำนวน 312 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์จำนวน 25 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ผลโดยใช้ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการประเมินพบว่า ใน

ด้านปฏิกริยา ด้านการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านผลลัพธ์ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\bar{X}$ =4.23, 4.35, 4.15, 3.74 ตามลำดับ)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของบุคลากร การประกันคุณภาพการศึกษา

Abstract

The Objective of this study was to study personnel's participation in the Educational Quality Assurance of Fine Art, Srinakharinwirot University. The sample involved 73 people consisted of 45 academic staffs and 28 support staffs. The instrument for collecting data was questionnaire and interview. Data was analyzed by percentage, mean and content analysis. The results showed that all staffs had moderate level of participation quality assurance (mean 2.82, percentage 53.13) in all part of planning doing, checking, and acting, both staffs had moderate level of participation quality assurance.

Key words: Participation of Personnel, Educational Quality Assurance

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ โดยเห็นว่าผู้เรียนควรมีความรู้ในด้านภาษาอังกฤษ การสื่อสารกับผู้อื่นในชีวิตประจำวัน และการนำความรู้ภาษาอังกฤษที่ได้รับได้มาศึกษาต่อและเพื่อการทำงานในอนาคต แต่จากงานวิจัยอื่นๆ พบว่า มีปัญหาในหลายๆ ด้าน อาทิเช่น ในด้านหลักสูตรของวิชาภาษาอังกฤษ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระดับชาติ และผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ (ธีรพร แซ่แห้ว และคณะ, 2552)

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน จะเห็นได้ว่าต้องมีการปรับปรุงในด้านการสอนภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลวิธีที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษมากขึ้น อันจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะอื่นๆ ได้แก่ การฟัง การพูดและการเขียน ตลอดจนการนำภาษาอังกฤษไปใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ การที่ผู้สอนไม่มีกลวิธีในการสอนที่น่าสนใจหรือไม่ได้อ่านกลวิธีในการอ่านเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจมากขึ้น ก็เป็นการยากที่ผู้เรียนจะเกิดความเข้าใจได้ (ภูมินทร์ เหลลาอำนาจ, 2555)

โครงการการจัดการเรียนการสอนของครู เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษ และเทคนิคการสอนของครูสอนภาษาอังกฤษ ด้วยการการอบรมภาษาอังกฤษและใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาในการอบรมทั้งทักษะภาษาและเทคนิคการสอน รวมทั้งกิจกรรมและบริบทในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร และนำความรู้ ประสบการณ์จากการอบรมไปใช้จริงในการสอน และถ่ายทอดความรู้แก่ครูอื่นๆ ต่อไป

ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของโครงการนี้จึงได้ทำการประเมินโครงการเพื่อดูกระบวนการและผลการดำเนินงานของโครงการ เพื่อนำผลที่ได้ไปเป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุง พัฒนาโครงการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการและนำไปพิจารณาในการดำเนินโครงการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินโครงการการจัดการเรียนการสอนของครู ตามแนวคิดของ เคิร์กแพทริก (Kirkpatrick) ใน 4 ด้าน คือ ด้านปฏิกิริยา ด้านการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านผลลัพธ์

ขอบเขตของการประเมิน

กลุ่มตัวอย่าง ครูที่ผ่านการคัดเลือกจากการทดสอบภาษาอังกฤษ จำนวน 312 คน

แนวคิดที่ใช้ การประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนการสอนของครูภาษาอังกฤษ โดยใช้แนวคิดของเคิร์กแพทริก (Kirkpatrick) ซึ่งมี 4 ด้าน คือ ด้านปฏิกิริยา ด้านการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านผลลัพธ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

โครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การฝึกอบรมครูสอนวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อให้ครูได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้จริง โดยมีรูปแบบการอบรมที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาในการอบรมเข้ม ทั้งทักษะภาษาและเทคนิคการสอน รวมทั้งจัดกิจกรรมและบริบทในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร โดยการออกแบบหลักสูตรการอบรม และการจัดหาวิทยากรที่มีความสามารถภาษาอังกฤษและมีความสามารถในการใช้เทคนิคการสอนภาษาอังกฤษ

ครู หมายถึง ครูที่ผ่านการคัดเลือกจากการทดสอบภาษาอังกฤษ

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน

โดแนล แอล เคิร์กแพทริก (Donald L. Kirkpatrick. 1994) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรม และการประเมินผลการฝึกอบรมว่า “การฝึกอบรมเป็นการช่วยเหลือบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการฝึกอบรมใดๆ ควรจะจัดให้มีการประเมินผลการฝึกอบรมซึ่งถือเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้รู้ว่าการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพเพียงใด ” เคิร์กแพทริก ได้เสนอขั้นตอนการฝึกอบรมเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การประเมินปฏิกิริยาตอบสนอง (Reaction Evaluation) การประเมินขั้นนี้มีวัตถุประสงค์ให้รู้ว่าผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมนั้น มีความรู้สึกรู้สึกอย่างไรต่อการฝึกอบรม พอใจหรือไม่ต่อสิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรม เช่น หลักสูตร เนื้อหาสาระ วิทยากร เอกสาร สถานที่ สื่อทัศนูปกรณ์ ระยะเวลา ฯลฯ และพอใจมากน้อยเพียงใด การประเมินปฏิกิริยาตอบสนองนั้น ต้องการได้รับข้อมูลที่เป็นปฏิกิริยาตอบสนองของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ที่มีความหมาย และมีความเป็นจริง เพราะข้อมูลเหล่านี้จะเป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิผลของการฝึกอบรมเป็นอันดับแรก เคิร์กแพทริก กล่าวว่า มีอยู่บ่อยครั้งที่ผู้บริหารตัดสินใจล้มเลิกโปรแกรมการฝึกอบรมเสีย หรือไม่ก็ตัดสินใจให้ดำเนินการฝึกอบรมต่อไป โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการประเมินปฏิกิริยาตอบสนองเป็นพื้นฐาน

วิธีการที่จะช่วยให้ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับปฏิกิริยาตอบสนองเป็นพื้นฐาน ที่มีความหมาย และตรงตามความจริงจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่

1.1 กำหนดให้แน่นอนชัดเจนลงไปว่า ต้องการได้รับข้อมูลอะไร เช่น ปฏิกิริยาตอบสนองของเนื้อหาหลักสูตร วิธีการฝึกอบรม วิทยากร สถานที่ฝึกอบรม ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม บรรยากาศการฝึกอบรม ฯลฯ

1.2 ออกแบบของเครื่องมือ หรือแบบสอบถามที่จะใช้เก็บข้อมูลอย่างเหมาะสม

1.3 ข้อคำถามที่ใช้ ควรเป็นชนิดที่เมื่อได้รับข้อมูลหรือได้คำตอบแล้วสามารถนำมาแปลงเป็นตัวเลขแจกแจงความถี่ และวิเคราะห์ในเชิงปริมาณได้

1.4 กระตุ้นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เขียนแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในข้อคำถามต่างๆ

1.5 ไม่ควรให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เขียนชื่อตนเองลงในแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมกล้าแสดงปฏิกิริยาตอบสนอง ผ่านแบบสอบถามตามความเป็นจริง

2. การประเมินการเรียนรู้ (Learning Evaluation) การประเมินผลในขั้นนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้รู้ว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ เกิดความเข้าใจ และทักษะอะไรบ้าง และมีเจตคติอะไรบ้างที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทั้งนี้เพราะความรู้ ทักษะ เจตคติ ล้วนเป็นองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานของผู้เข้ารับการอบรมในโอกาสต่อไป เคิร์กแพทริก ได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับการประเมินการเรียนรู้เอาไว้ว่า

2.1 ต้องวัดทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม

2.2 วิเคราะห์ทั้งคะแนนรายข้อและคะแนนรวมโดยเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังการฝึกอบรม

2.3 ถ้าเป็นไปได้ควรใช้กลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นกลุ่มของผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม แล้วเปรียบเทียบคะแนนความรู้ ทักษะ และเจตคติของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นกลุ่มของผู้เข้ารับการฝึกอบรมว่าแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

3. การประเมินพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปหลังการอบรม (Behavior Evaluation) การประเมินผลในขั้นนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงานไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่ (Behavior Evaluation) การประเมินผลในขั้นนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงานไปในทิศทางที่พึงประสงค์หรือไม่

การประเมินผลในขั้นนี้นับว่ายากและใช้เวลามากกว่าการประเมินผลในสองขั้นแรกเพราะจะต้องติดตามประเมินผลในสถานที่ทำงานจริงๆ ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เคิร์กแพทริก เสนอแนะว่า

3.1 ควรจะได้วัดพฤติกรรมการทำงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม

3.2 ระยะเวลาระหว่างการฝึกอบรมกับการประเมินผลหลังการฝึกอบรมนั้นควรจะให้ห่างกันพอสมควร เพื่อให้แน่ใจว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานได้เกิดขึ้นจริงๆ ทางที่ดีควรจะประเมินหลายๆ ครั้งเป็นระยะๆ ไป เช่น ประเมินทุก 3 เดือน เป็นต้น

4. การประเมินผลลัพธ์ที่เกิดต่อองค์กร (Results Evaluation) การประเมินในขั้นนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้รู้ว่าการฝึกอบรมได้ก่อให้เกิดผลดีต่อหน่วยงานอย่างไรบ้าง (Outcomes) เป็นการ

ประเมินผลที่ต้องการจะเกิดขึ้นกับหน่วยงาน เช่น การลดค่าใช้จ่าย การปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน การเพิ่มปริมาณการขายและการผลิต อัตราการลาออกลดลง เป็นต้น ซึ่งนับว่าเป็นการประเมินผลที่ยากที่สุด เพราะในความเป็นจริงนั้นมีตัวแปรอื่นๆ อีกมากมายนอกเหนือจากการฝึกอบรมที่มีผลกระทบต่อนักเรียนและตัวแปรเหล่านั้นบางทีก็ยากต่อการควบคุม ฉะนั้นอะไรก็ตามที่เกิดขึ้นแก่หน่วยงานในทางที่ดีจึงสรุปได้ยากกว่าเป็นผลจากโปรแกรมการฝึกอบรม เคริร์กแพทริก ได้ให้ข้อเสนอแนะในการประเมินผลขั้นนี้ไว้ว่า

4.1 ควรจัดสภาวะการณ์หรือเงื่อนไขต่างๆ ก่อนการฝึกอบรมเอาไว้แล้วนำไปเปรียบเทียบกับสภาวะการณ์ภายหลังการฝึกอบรม โดยใช้ข้อมูลที่สังเกตได้หรือวัดได้

4.2 พยายามหาทางควบคุมตัวแปรอื่นๆ ซึ่งคาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในผลที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับหน่วยงาน วิธีหนึ่งพอจะทำได้ คือ การใช้กลุ่มควบคุมหรือกลุ่มทดลอง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลเอกสาร ตำราทางวิชาการ ทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินโครงการ ประกอบกับผู้ประเมินศึกษาหลักการและเหตุผลของโครงการ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดและแนวทางในการสร้างเครื่องมือ ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การประเมิน

2. สร้างกรอบการประเมินโดยกำหนดหัวข้อที่จะถามและหัวข้อต่างๆ ที่ต้องการและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การประเมินเพื่อนำมาสร้างเครื่องมือ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

3. นำเครื่องมือที่สร้างเรียบร้อยแล้ว ประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านการประเมิน จำนวน 3 ท่าน และผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาแล้ว เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความชัดเจนในการสื่อ

4. นำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 มาใช้

5. นำแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ที่ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับแหล่งข้อมูลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษา

6. ตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของเครื่องมืออีกครั้งก่อนเก็บข้อมูลจริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS โดยมีค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	82	26.3
หญิง	226	72.4
2. ประสบการณ์สอน		
น้อยกว่า 3 ปี	39	12.50
3-5 ปี	74	23.72
มากกว่า 5 ปี	199	63.78
3. ระดับชั้นที่สอน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ประถมศึกษา	105	33.65
มัธยมศึกษา	193	61.86
ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา	14	4.49

จากตาราง 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนการสอนของครูภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิดของเคิร์กแพทริก มีจำนวน 312 คน โดยมีเพศชายจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 เพศหญิงจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 72.4 เมื่อจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามประสบการณ์สอนที่น้อยกว่า 3 ปี มีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ประสบการณ์สอน 3-5 ปีมีจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 23.72 และมีประสบการณ์สอนมากกว่า 5 ปีมีจำนวน 199 คน คิดเป็นร้อยละ 63.78 เมื่อจำแนกตามระดับชั้นที่สอนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ระดับชั้นประถมศึกษา มีจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 33.65 ระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 61.86 และสอนในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจำนวน 14 คนคิดเป็นร้อยละ 4.49

ตอนที่ 2 ผลการประเมินตามแนวคิด ของเคิร์กแพทริก

ตาราง 2 ระดับความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมในด้านปฏิกิริยา

ระดับความคิดเห็น	Mean	S.D.
ความเหมาะสมของระยะเวลาในการอบรม	3.49	1.00
การประชาสัมพันธ์โครงการอบรมมีความชัดเจนและทั่วถึง	3.14	0.99
เนื้อหาการอบรมตรงกับความต้องการของท่าน	4.36	0.64
กิจกรรมการอบรมมีความน่าสนใจ	4.40	0.63
สถานที่อบรมมีความเหมาะสม	4.15	0.85
วิทยากรมีเทคนิคการจัดกิจกรรมการอบรมได้เหมาะสมกับเนื้อหา	4.69	0.53
วิทยากรสามารถถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจง่าย	4.65	0.56

ระดับความคิดเห็น	Mean	S.D.
วิทยาการสามารถสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้	4.63	0.56
วิทยาการสามารถตอบคำถามได้ชัดเจน	4.59	0.58
ความพึงพอใจต่อการจัดโครงการอบรมในภาพรวม	4.18	0.65
รวม	4.23	0.70

จากตาราง 2 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมในด้านปฏิกิริยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า วิทยาการมีเทคนิคการจัดกิจกรรมการอบรมได้เหมาะสมกับเนื้อหา โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 มากที่สุดรองลงมา คือ วิทยาการสามารถถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจง่าย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56 ตามลำดับ

ตาราง 3 ระดับความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมในด้านการเรียนรู้

ระดับความคิดเห็น	Mean	S.D.
ความสามารถทางภาษาอังกฤษของท่านเพิ่มขึ้น	4.04	0.71
ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น	4.43	0.55
ความรู้จากการอบรมมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.54	0.54
ความรู้จากการอบรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในห้องเรียนจริง	4.38	0.65
รวม	4.35	0.61

จากตาราง 3 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมในด้านการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.61 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความรู้จากการอบรมมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 มากที่สุด รองลงมา คือ ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการสอนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 ตามลำดับ

ตาราง 4 ระดับความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมในด้านพฤติกรรม

ระดับความคิดเห็น	Mean	S.D.
ท่านมั่นใจว่าจะสามารถนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในการสอนได้จริง	4.40	2.34
ท่านจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนตามเทคนิควิธีการที่ได้รับการอบรมในครั้งนี้	4.39	0.57
การอบรมครั้งนี้ทำให้ท่านมีความมั่นใจในการสื่อสารหรือใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในห้องเรียนกับนักเรียนเพิ่มขึ้น	4.30	0.58
ท่านสามารถเป็นวิทยากรแกนนำการอบรมขยายผลให้กับเพื่อนครูได้	3.90	0.71
ท่านมั่นใจว่าจะสามารถเป็นต้นแบบในการสอนภาษาอังกฤษได้	3.72	0.74

ระดับความคิดเห็น	Mean	S.D.
ท่านสามารถนำความรู้จากการอบรมไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของนักเรียนในห้องที่ท่านรับผิดชอบได้	4.16	0.58
รวม	4.15	0.92

จากตาราง 4 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมในด้านพฤติกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.92 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความมั่นใจว่าจะสามารถนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในการสอนจริง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.34 มากที่สุด รองลงมา คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนตามเทคนิควิธีการที่ได้รับจากการอบรมครั้งนี้ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 ตามลำดับ

ตาราง 5 ระดับความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมในด้านผลลัพธ์

ระดับความคิดเห็น	Mean	S.D.
นักเรียนมีความสามารถทางภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น	4.04	0.66
เพื่อนครูในโรงเรียนของท่านสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น	3.55	0.87
โรงเรียนของท่านมีคะแนนผลการสอบวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น	3.63	0.78
รวม	3.74	0.77

จากตาราง 5 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมด้านผลลัพธ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.77 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เมื่อเข้ารับการอบรมแล้ว สามารถทำให้นักเรียนมีความสามารถทางภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66 มากที่สุด รองลงมาคือ โรงเรียนจะมีคะแนนผลการสอบวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.78 ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผล

ด้านปฏิกิริยาของผู้เข้ารับการอบรม พบว่า ปฏิกิริยาของผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากวิทยากรและกิจกรรมเป็นส่วนสำคัญที่มีผลต่อการอบรม หากวิทยากรรู้ความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจได้ง่าย สามารถตอบข้อสงสัย สนุกสนาน และเป็นกันเอง จะทำให้กิจกรรมน่าสนใจมากยิ่งขึ้น และจากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมของโครงการ เนื่องจากจำนวนผู้เข้ารับการอบรมในแต่ละห้องมีความเหมาะสมและกิจกรรม เป็นรูปแบบที่เน้นการฝึกปฏิบัติ ในเรื่องของการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชั้นเรียน และเทคนิคการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ครูส่วนใหญ่มีความพึงพอใจวิทยากรที่สามารถถ่ายทอดความรู้ให้เห็นเป็นรูปธรรมและได้ฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จำลอง

ด้านการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการอบรม พบว่า การเรียนรู้ของผู้เข้ารับการอบรม อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษ เทคนิคการสอน และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกษราภรณ์ สรรคอนุรักษ์ (อ้างถึงใน

ชัยญารักษ์ วงศ์บา และคณะ, 2555) ที่พบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ ทักษะ และทัศนคติ เป็นผลมาจากการฝึกอบรม และจากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูได้เรียนรู้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่มีความแตกต่างจากเดิม ทำให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น ตลอดจนการได้ทบทวนเนื้อหา และได้ใช้ภาษาในการสื่อสารกับเพื่อนในชั้นเรียนทุกวัน

ด้านพฤติกรรมของผู้เข้ารับการอบรม พบว่า พฤติกรรมของผู้เข้ารับการอบรมในการนำความรู้ที่ได้จากการเข้ารับการอบรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้เข้ารับการอบรมมีความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากในด้านการเรียนรู้ของผู้เข้ารับการอบรม สอดคล้องกับการศึกษาของยุวธิดา ม่วงเจริญ (2558) การประเมินการฝึกอบรมแพทย์ประจำ บ้าน ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดีในด้านพฤติกรรมที่พบว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมปฏิบัติงานของแพทย์ที่จบการอบรมแพทย์ฯ ในด้านการปฏิบัติงานตามสมรรถนะหลัก ของมหาวิทยาลัยมหิดล และการถ่ายทอดความรู้ ตามความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงานอยู่ใน ระดับมากทุกด้าน และจากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูตระหนักและมีแรงจูงใจที่จะนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ในขณะที่ครูบางส่วนขาดความมั่นใจว่าในการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในโรงเรียน เนื่องจากปัญหาในหลายด้าน เช่น จำนวนนักเรียนที่สอนจริงมีมากกว่า 25 คน ทำให้บางกิจกรรมอาจไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ แนวทางการจัดการเรียนการสอนตามที่เข้ารับการอบรมเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษแต่ในทางตรงกันข้ามเป้าหมายของโรงเรียนต้องการให้ผู้เรียนมีผลการทดสอบระดับชาติในระดับที่สูงๆ ซึ่งต้องอาศัยการติวข้อสอบมากกว่าการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน เป็นต้น

ด้านผลลัพธ์ของผู้เข้ารับการอบรม พบว่า ผลลัพธ์ของผู้เข้ารับการอบรมหลังการเข้ารับการอบรมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับนักเรียน เพื่อนครู และโรงเรียนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องในงานวิจัยของอภิญา ผูกพานิช (2533) ที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับ ทำให้ได้รับข้อมูลที่เป็ประโยชน์และสามารถนำไปใช้พิจารณาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งส่งผลให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรุ่นต่อไปได้รับประโยชน์สูงสุด และจากการสัมภาษณ์ พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่า หากครูสามารถจัดกิจกรรมตามเทคนิคที่ได้รับจากการอบรม จะทำให้นักเรียนมีความสามารถทางการสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น เนื่องจากกิจกรรมเน้นการสื่อสารภาษาอังกฤษและส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติและความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษ

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานที่จัดทำโครงการควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์โครงการให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น อาจใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น ทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน การทำหนังสือส่งไปทางสถานศึกษา เพื่อให้ครูที่สนใจได้รับข่าวสารอย่างทั่วถึง และหน่วยงานควรเพิ่มการจัดทำแผนการดำเนินงานและบทบาทของครูในการเข้าร่วมโครงการให้ชัดเจน เพื่อที่จะให้ครูได้เตรียมความพร้อมก่อนเข้าร่วมโครงการ
2. การเพิ่มเทคนิคการสอนในการดำเนินงานของโครงการ เช่น การใช้สถานการณ์จริงในการอบรมจะสามารถทำให้นักเรียนรูปแบบการจัดกิจกรรมที่ได้จากการอบรมไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้จริง และครูมีความมั่นใจในการสื่อสารภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น
3. เนื่องจากครูที่เข้าร่วมโครงการนี้มีจำนวนมากและมาจากหลายๆ ที่ หลังการเข้าร่วมโครงการอาจมีการสร้างเครือข่ายครูภาษาอังกฤษเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

4. การประเมินในครั้งต่อไปอาจเน้นไปในด้านพฤติกรรมและผลลัพธ์ของผู้เข้ารับการอบรมเพื่อให้เห็นถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากโครงการว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้หรือไม่ มีส่วนใดในการดำเนินโครงการที่จะต้องปรับปรุงหรือพัฒนาส่งเสริมให้ดีขึ้น

5. วิธีการเก็บรวบรวมนอกจากการสอบถาม การสัมภาษณ์ ผู้ประเมินอาจใช้การสังเกต การทดสอบกลุ่มตัวอย่างด้วย เพราะการใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลายจะทำให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ และผลการประเมินจะมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

6. อาจมีการเก็บข้อมูลในระยะหลังจากที่โครงการเสร็จสิ้นแล้ว เช่น การประเมินตามหน่วยงานต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้เห็นพฤติกรรมและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงในหน่วยงาน

7. ควรมีการจำแนกเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและเนื้อหาให้สอดคล้องกับระดับชั้นที่สอน เพื่อให้ครูในแต่ละระดับชั้นสามารถนำไปปรับใช้ได้จริงในหน่วยงาน

เอกสารอ้างอิง

- ชัยญานัก วงศ์บา และกิ่งกาญจน์ จงใจหาญ. (2555). ประเมินผลการฝึกอบรมตามโครงการ CHAMPION โดยประยุกต์ใช้แนวทางการประเมินของเคิร์กแพทริก. *วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ขอนแก่น*. 19(1), 27-38.
- ธีราพร แซ่เหั่ว, ศศิวิมล คงเมือง และจิตรลดา บุรพรัตน์. (2552). การพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สืบค้นจาก http://www.camt.cmu.ac.th/th/complete_research/complete_research_23.pdf
- ภูมินทร์ เหลาอำนาจ. (2555). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้วิธีการสอน แบบ SQ4R ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาอังกฤษชั้นปีที่ 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, สถาบันวิจัยและพัฒนา*. สืบค้นจาก http://research.pcru.ac.th/rdb/pro_data/files/5502024.pdf
- ยุวธิดา ม่วงเจริญ. (2558). การประเมินการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี. *วารสารฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 8(1), 1059-1074.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2544). *เทคนิคการประเมินโครงการ*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อภิญา ผูกพานิช. (2553). *การประเมินโครงการเพื่อศักยภาพผู้ว่างงานเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมในชุมชน (โครงการต้นกล้าอาชีพ)*. สืบค้นจาก http://eptb.swu.ac.th/file/3-2/thesis2-48_3.pdf
- Kirkpatrick D.L. (1994). *Evaluating Training Program: the Four Level*. San Francisco: Berrett-Koehler Publishers.

**การประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี
โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ จังหวัดนครปฐม**

วาสนา สุนทโรวิทย์
Wassana Suntharovit

โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์
Joseoh Upatham School

ชลธิชา หุ่นเลิศ
Chonticha Hunlerd

วิงสแปร์ เซอร์วิสเซล จำกัด
Wingspan

สุภาพร โภคาพานิชย์
Supaporn Pokapanich

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
Education and Phycological Test Bureau Srinakharinwirot University

Corresponding author, E-Mail: wassana@hotmail.com, pakbung_onlyyou@hotmail.com
, supapornpo@gmail.com

บทคัดย่อ

การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน เป็นการสร้างจิตสำนึกและแรงจูงใจให้นักเรียน ครู ผู้บริหาร สถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา เห็นความสำคัญของการอ่าน ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัด กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านหลากหลาย และสม่ำเสมอ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้การอ่านใน กระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกระดับชั้น การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านคือการใช้เวลาว่าง ให้เกิดประโยชน์ ปัจจุบันเกิดปัญหาขาดภาวะนิสัยรักการอ่าน อันเนื่องมาจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง ไปเน้นวัตถุนิยมจนขาดการพัฒนาจิตด้านจิตใจ ด้านสติปัญญา อีกทั้งการไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน หนังสือ การค้นคว้า และการขาดความเอาใจใส่จากผู้ปกครองก็เป็นส่วนหนึ่งเช่นกัน ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผล ต่อนิสัยรักการอ่านของคนไทย จากปัญหาการขาดภาวะนิสัยรักการอ่าน ทางสถานศึกษาจึงได้มีการจัด โครงการส่งเสริมการอ่าน เพื่อเป็นการส่งเสริมและปลูกฝังให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน ดังนั้น ผู้ประเมินจึง

ได้จัดทำโครงการประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านโดยนำรูปแบบการประเมินโครงการรูปแบบชิปปี้ (CIPP) เพื่อให้ทราบถึงสภาวะแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตในโครงการ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ปรับปรุง โครงการให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล นำไปสู่การตัดสินใจต่อการพัฒนาโครงการ

คำสำคัญ: แนวคิดแบบชิปปี้, การประเมินโครงการส่งเสริมการอ่าน

Abstract

The promotion of love to reading is create awareness and motivate students, teachers, educational administrators and educational see the importance of reading. And then they are promote and support reading in a variety of activities in regularly and encourage process of reading by read in all subject and all levels. Promoting the habit of love reading is to use in free time to get the benefit. Nowadays the problem of people love to read is reduce because the changing social conditions on materialism and lack of spiritual development as well as the wisdom and also they cannot see the importance of reading, researching, and lack of attention from their parents, all of this also the problem as well. All of this factors are can affect to love reading of Thai people. From the problem lack of reading the school that create to promote reading. So, the assessor has assessed the project to promote reading by used the CIPP model (CIPP Approach) for evaluation to know the environmental of input process, production, and output projects to get the information that is useful to improve the quality, efficiency and effectiveness then make the decision to develop the project.

Key words: CIPP approach, evaluation love to reading program, Evaluation of reading program for Princess Maha Chakri Sirindhorn Chakri Sirindhorn

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงการศึกษาไทยทั้งในด้านสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอย่างเสมอภาคกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย และการจัดการศึกษาดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วม มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหลักการสำคัญดังกล่าวสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และ

ตรงกับแนวคิดหลักในการจัดการศึกษาเพื่อทุกคน ทุกฝ่าย และทุกคน ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอันเป็นหลักการพื้นฐานที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติสาระในหมวดที่ 1 มาตรา 6 ว่าด้วยการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้วยร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข และในหมวด 4 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดและถือผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ มาตรา 23 การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรมกระบวนการเรียนรู้จะเห็นได้ว่า ภาระดังกล่าวก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องกระบวนการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ และที่สำคัญต้องเปลี่ยนแปลงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพราะการวัดและประเมินผลเป็นตัวกำหนดกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อนำไปสู่กระบวนการทัศน์ใหม่ของการศึกษาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ได้ดี คนเก่ง และมีความสุข (ราตรี นันทสุนทร, 2553) และมาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้ มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและ อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อ การเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)

สำนักงานกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบาย เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านดังนี้ สร้างจิตสำนึกและแรงจูงใจให้นักเรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา เห็นความสำคัญของการอ่าน ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับโรงเรียนอย่างต่อเนื่องหลากหลาย และสม่ำเสมอ ส่งเสริมและสนับสนุนให้พัฒนาห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ใช้การอ่านในกระบวนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกระดับชั้น การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านคือการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ แต่ปัจจุบันเกิดปัญหาขาดภาวะนิสัยรักการอ่าน อันเนื่องมาจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปเน้นวัตถุนิยมจนขาดการพัฒนาด้านจิตใจ ด้านสติปัญญา อีกทั้งการไม่เห็นความสำคัญของการอ่านหนังสือ การค้นคว้า และการขาดความเอาใจใส่จากผู้ปกครองก็เป็นส่วนหนึ่งเช่นกัน ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของคนไทย

จากปัญหาการขาดภาวะนิสัยรักการอ่าน และผู้เรียนขาดการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ จึงได้มีการจัดโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อเป็นการส่งเสริมและปลูกฝังให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน อันเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ และการดำรงชีวิตของผู้เรียนทั้งในปัจจุบันและในอนาคตโดยในการดำเนินโครงการผู้รับผิดชอบโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้มีการจัดการดำเนินการประเมินแต่ไม่ครอบคลุมตามรูปแบบการประเมิน เพราะการประเมินโครงการนั้นไม่ได้มีการนำเสนอสารสนเทศข้อดี ข้อเสีย ระหว่างการดำเนินโครงการเพื่อใช้สารสนเทศมาดำเนินการปรับปรุงพัฒนาโครงการ และการประเมินส่วนใหญ่จะไปดำเนินการประเมินในระยะสุดท้ายของการดำเนินโครงการ ทำให้ได้สารสนเทศที่มาปรับปรุง พัฒนาปรับปรุงข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นกับโครงการล่าช้า ซึ่งส่งผลทำให้การดำเนินโครงการประสบปัญหาในการปรับปรุง พัฒนาระหว่างโครงการได้ทันท่วงที จนทำให้ผลลัพธ์ไม่เป็นไปตามที่กำหนดตามวัตถุประสงค์

ดังนั้นผู้ประเมินจึงได้จัดทำการประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีโดยนำรูปแบบการประเมินโครงการรูปแบบซีบีซี(CIPP) เพื่อให้ทราบถึงสถานะแวดล้อม ปัจจัยนำเข้าที่มีผลต่อการดำเนินโครงการ ข้อบกพร่อง จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาอุปสรรค ในกระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตในการประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุง โครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล นำไปสู่การตัดสินใจต่อการพัฒนาโครงการเพื่อให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มความสามารถและตามความถนัดของผู้เรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินบริบท (Context) ของโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในด้านความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการ
2. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) ของโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในด้านครูผู้สอน ผู้เรียน วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ ในการดำเนินกิจกรรม
3. เพื่อประเมินกระบวนการ (Process) ของโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในด้านการปฏิบัติงานตามแผนการที่กำหนดไว้ และรูปแบบการจัดกิจกรรมภายในโครงการ
4. เพื่อประเมินผลลัพธ์ (Product) ของโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในด้านนิสัยรักการอ่านของผู้เรียนและทักษะในการอ่านของผู้เรียน

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในครั้งนี้ใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนการดำเนินงาน และกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพ

3. นำผลการประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ได้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาโครงการหรือกิจกรรมที่มีลักษณะการดำเนินงาน คล้ายคลึงกับการประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีก่อให้เกิดผู้สนใจ

ขอบเขตของการประเมิน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีโดยใช้รูปแบบซีบีซี (CIPP model) ซึ่งแบ่งการประเมินเป็น 4 ด้านดังนี้

1. เพื่อประเมินบริบท (Context) ของโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
2. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) ของโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
3. เพื่อประเมินกระบวนการ (Process) ของโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
4. เพื่อประเมินผลลัพธ์ (Product) ของโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ขอบเขตด้านประชากร

การประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในครั้งนี้ กลุ่มเป้าหมายได้แก่ผู้บริหารและครู 15 คน และนักเรียนของโรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ประจำปีการศึกษา 2558 จำนวน 150 คน

ขอบเขตระยะเวลา

การประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในครั้งนี้ ตั้งแต่เดือนมกราคม-เมษายน 2559

นิยามศัพท์

โครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเน้น กระบวนการตัดสินใจคุณค่าการประเมิน รูปแบบจำลองซีบีซี (CIPP) ในการประเมินให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านบริบท (Context) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลลัพธ์ (Produce)

การประเมินด้านบริบท (Context) หมายถึง ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์โครงการกับ นโยบายของโรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ที่ดำเนินการตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้เรียน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และรูปแบบกิจกรรมภายในโครงการ เพื่อให้ได้ซึ่ง สารสนเทศในการประกอบการตัดสินใจดำเนินโครงการ

การประเมินด้านกระบวนการ (Process) หมายถึงการตรวจสอบการดำเนินงานโครงการตามแผน กำกับติดตามผลของโครงการเพื่อเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ อันนำมาเป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการประกอบการตัดสินใจการดำเนินโครงการต่อไปในอนาคต

การประเมินด้านผลลัพธ์ (Produce) หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนที่ เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารีโครงการ ส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี ผลลัพธ์ที่เกิดแก่ผู้เรียนมี นิัยรักการอ่าน และทักษะในการอ่าน

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าวิชาการระดับมัธยม หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ของโรงเรียนयोแซฟอุปถัมภ์

ผู้เรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ของโรงเรียนयोแซฟอุปถัมภ์

แนวคิดการประเมินโครงการ

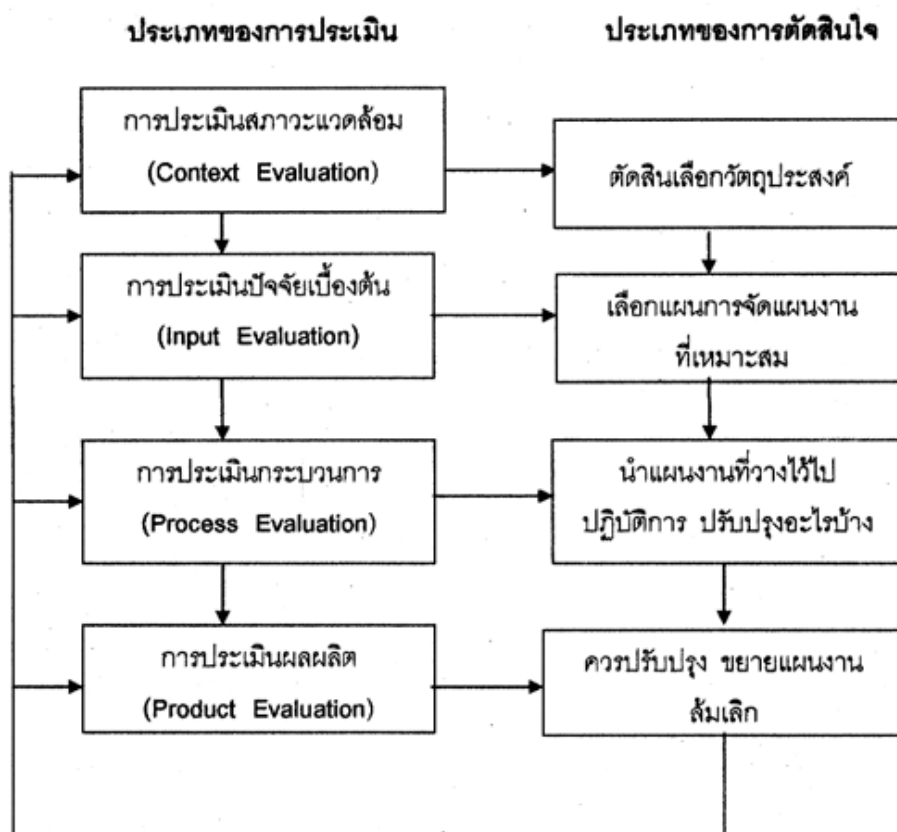
แนวคิดการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, อ้างถึงใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2544, หน้า 232-233) เป็นกระบวนการของการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจใน ทางเลือกต่างๆ ที่มีอยู่ รูปแบบประเภทนี้ ได้แก่ แบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model) ซึ่งไม่เพียงแต่ประเมินว่า บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เท่านั้น แต่เป็นการประเมินเพื่อรายละเอียดต่างๆ ที่ช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับ โครงการในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การประเมินบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินจุดหมายตรวจสอบปัญหาความ ต้องการที่จำเป็นที่จะต้องมีการดำเนินการนั้น คุสภาพความต้องการของชุมชน บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็น สภาพแวดล้อมพื้นฐานในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการ เป็นการตรวจสอบนโยบาย ระเบียบ กฎเกณฑ์ และข้อจำกัดต่างๆ ดังนั้นการประเมินสภาพแวดล้อมจึงมุ่งเน้นที่ว่าในโครงการยังไม่มี จึงจัดทำ โครงการ จุดประสงค์ข้อใดที่น่าสนใจ ชุมชน แวดล้อม ยอมรับ และสนับสนุนทั้งโอกาสที่จะประสบ ผลสำเร็จมากที่สุด ดังนั้นการประเมินขั้นนี้ถ้าจุดประสงค์ใดกิจกรรมใดไม่เหมาะสมก็จะยกเลิกไป

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินสิ่งที่ต่างกันที่ต้องใช้ใน โครงการไม่ว่าจะเป็นเงิน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ดำเนินการ อาคารสถานที่ ตลอดจนบุคลากร การ ประเมินทรัพยากรนั้นประเมินทั้งปริมาณและคุณภาพ ว่ามีขีดจำกัดอยู่ในระดับใด มีความพร้อมที่จะทำให้ โครงการบรรลุผลสำเร็จตามโครงการหรือไม่ ถ้าดำเนินโครงการไปตามแผนแล้ว จะทำให้มีอุปสรรคหรือ ปัญหาใดหรือไม่

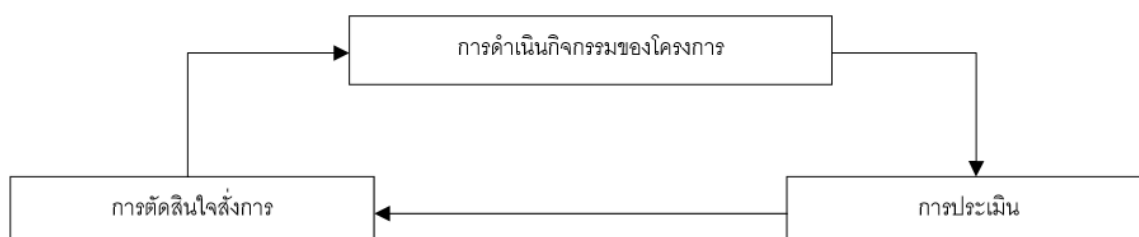
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) สอบการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนั้น มี ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเป็นการตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแผน ปรับปรุงการปฏิบัติการว่าเป็นไปตาม แผนหรือไม่ ผู้ปฏิบัติการดำเนินการตามแผนมากน้อยเพียงใด ควรปรับปรุงสิ่งใดบ้าง เป็นการตรวจสอบ เทคนิค วิธีการใช้งบประมาณ ใ้บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนประเมินพฤติกรรมการทำงาน

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินผลที่ได้รับจากโครงการโดยตรง หลังจากสิ้นสุดโครงการแล้วโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ หรือตัวอย่างบ่งชี้ความสำเร็จ หรือจุดประสงค์ที่ กำหนดไว้ แล้วนำผลไปใช้ในการตัดสินใจดำเนินการต่อไป หรือปรับปรุงขยายงานหรือยกเลิกยุติโครงการ นั้น

แผนภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมิน และประเภทการตัดสินใจรูปแบบจำลองชิปปี้
ที่มา: สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544 หน้า 233)

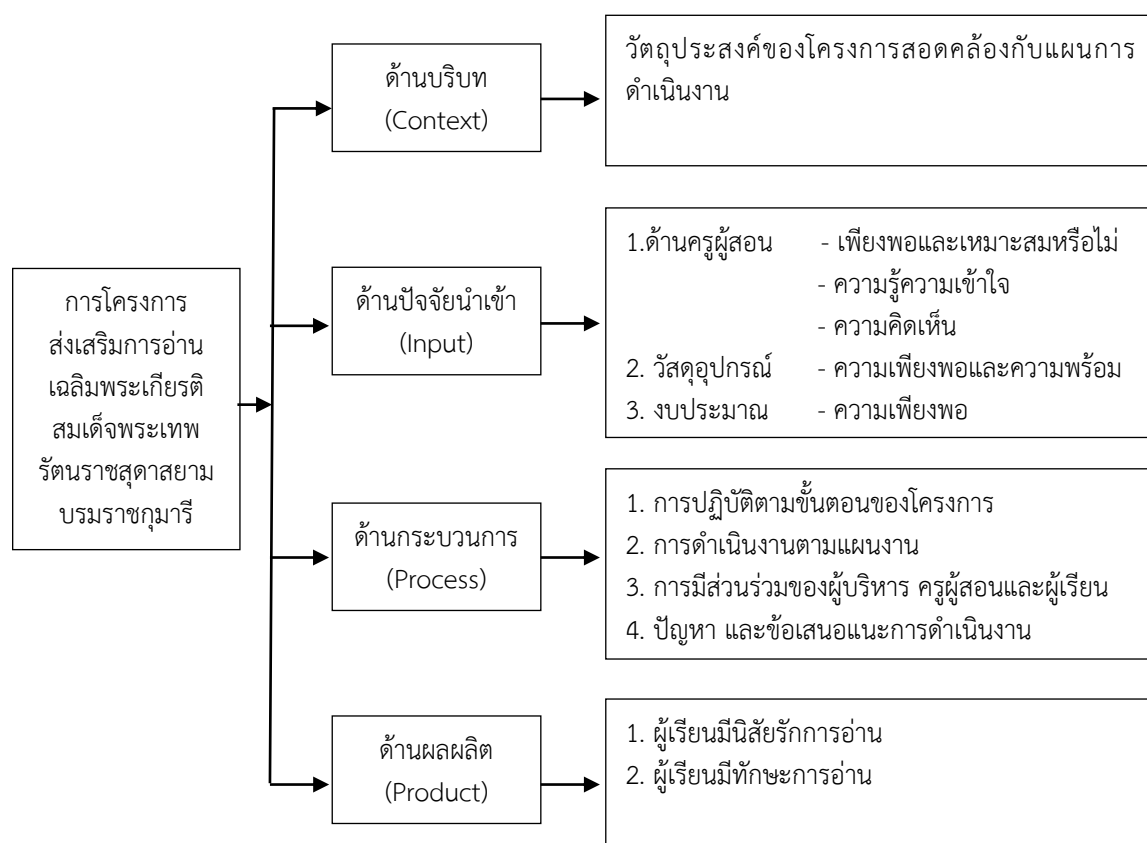
การใช้รูปแบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model) เป็นรูปแบบที่เน้นการแยกการแบ่งแยกบทบาทการทำงานระหว่างฝ่ายประเมินและฝ่ายบริหารออกจากกันอย่างเด่นชัด โดยฝ่ายประเมินมีหน้าที่ระบุ จัดการ และนำเสนอสารสนเทศให้กับฝ่ายบริหาร ส่วนฝ่ายบริหารมีหน้าที่เรียกหาข้อมูล และนำผลประเมินที่ได้ไปใช้เป็นจะเป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจ เพื่อดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้อง (พิชิต ฤทธิ์จรรยา, 2557) และถ้านำรูปแบบจำลองชิปปี้ (CIPP Model) มาใช้กับการประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ จะทำให้ทราบผลการดำเนินโครงการ หรือความสำเร็จของโครงการ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านให้มากยิ่งขึ้นตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และโรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ ให้ประสบความสำเร็จต่อไป

แผนภาพที่ 2 โมเดลพื้นฐานของ Stufflebeam

กรอบในการประเมินโครงการ

1. ประเมินบริบท (Context) ของโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในด้านความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการ
2. ประเมินปัจจัยนำเข้า (Input) ของโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในด้านครูผู้สอน วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม
3. ประเมินกระบวนการ (Process) ของโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในด้านการปฏิบัติงานตามแผนการที่กำหนดไว้ และรูปแบบ
4. ประเมินผลลัพธ์ (Product) ของโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในด้านนิสัยรักการอ่านของผู้เรียนและทักษะในการอ่านของผู้เรียน

แผนภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสาร ต่างๆที่เกี่ยวกับการประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อเป็นแนวทางกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม ศึกษาวัตถุประสงค์การวิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัย และคำนิยามปฏิบัติการ นำแบบสอบถามมาใช้อ้างอิงจาก วรณนิภา ชติรัตน์ (2550) ศึกษาการวิจัยเรื่องการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนทรงวิทยา เพื่อนำไปเก็บข้อมูลจริงกับประชากรที่กำหนดไว้ในการศึกษา

ลักษณะของเครื่องมือ

จากการศึกษาข้อมูลการประเมินโครงการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ จังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยจึงสร้างเครื่องมือแบ่งออกเป็น 2 ประเภท เพื่อใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้อ้างอิงจาก (วรณนิภา ชติรัตน์, 2550) แบบสอบถามเป็น 2 ฉบับ ดังนี้

- ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการ โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ จังหวัด นครปฐม มี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ

- ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ม.1-3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ จังหวัด นครปฐม มี 1 ด้าน ได้แก่ ด้านผลผลิต เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ

แบบสัมภาษณ์ เป็น 2 ฉบับ ดังนี้

- ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบโครงการ โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ จังหวัด นครปฐม มี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต เป็นแบบวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

- ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ม.1-3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ จังหวัด นครปฐม มี 1 ด้าน ได้แก่ ด้านผลผลิต เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วแจกแบบสอบถามผู้บริหาร ครู จำนวน 15 คน และนักเรียน จำนวน 150 คน โดยขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองภายใน 1 สัปดาห์ ได้รับกลับคืนจากผู้บริหารและครูจำนวน 15 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และนักเรียนจำนวน 150 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดไว้ บันทึกคะแนนตามรหัสที่กำหนดเพื่อคำนวณผลด้วยคอมพิวเตอร์แบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	เห็นด้วยมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ระดับความคิดเห็น	เห็นด้วยมาก	ให้ 4 คะแนน

ระดับความคิดเห็น เห็นด้วยปานกลาง ให้ 3 คะแนน
 ระดับความคิดเห็น เห็นด้วยน้อย ให้ 2 คะแนน
 ระดับความคิดเห็น เห็นด้วยน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

คำนวณค่าสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดย
 การคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 1 กรอบการดำเนินงาน

วัตถุประสงค์ ของการ ประเมิน	ตัวแปรที่ศึกษาตัวบ่งชี้	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บ ข้อมูล	สถิติที่ใช้ใน การ วิเคราะห์ ข้อมูล	เกณฑ์ใน การ ประเมิน
1. ประเมิน บริบท (Context)	1.ความสอดคล้อง ระหว่างวัตถุประสงค์ของ โครงการกับแผนการ ดำเนินงานของ โรงเรียน ยอแซฟอุปถัมภ์ จังหวัด นครปฐม	- ผู้บริหาร - ครู ผู้รับผิดชอบ - นักเรียน	แบบสอบถาม	ค่าเฉลี่ย, ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	เฉลี่ย ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป
2. ประเมิน ปัจจัยนำเข้า (Input)	1. บุคลากรที่จัดโครงการ 1.1 จำนวนผู้ดำเนินงาน 1.2 ความรู้ความเข้าใจ ของบุคลากร 1.3 ความคิดเห็นของครู ผู้รับผิดชอบ 2. งบประมาณ 3. วัสดุอุปกรณ์ อาคาร และสถานที่	- ผู้บริหาร - ครู ผู้รับผิดชอบ - นักเรียน	แบบสอบถาม	ค่าเฉลี่ย, ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	เฉลี่ย ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป
3. ประเมิน กระบวนการ (Process)	1. การปฏิบัติตาม ขั้นตอนการดำเนินงาน 2. รูปแบบการจัด กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรัก การอ่าน 3. การมีส่วนร่วมของครู และนักเรียน 4. การประเมินผล	- ผู้บริหาร - ครู ผู้รับผิดชอบ - นักเรียน	แบบสอบถาม	ค่าเฉลี่ย, ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	เฉลี่ย ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป
4. ประเมิน ผลผลิต (Product)	1. โรงเรียนสามารถ บูรณาการกิจกรรมการ เรียนการสอน	- ผู้บริหาร - ครู ผู้รับผิดชอบ	แบบสอบถาม	ค่าเฉลี่ย, ส่วน เบี่ยงเบน	เฉลี่ย ตั้งแต่ 3.50

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ตัวแปรที่ศึกษาตัวบ่งชี้	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์ในการประเมิน
	2. ความครอบคลุมการได้เข้าร่วมกิจกรรมจากโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน 3. นักเรียนมีทักษะและรักการอ่าน	- นักเรียน		มาตรฐาน	ขึ้นไป

ผลการวิจัย

การประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ จังหวัดนครปฐมของผู้บริหารและครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.54 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เห็นด้วยมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง คือ **ด้านกระบวนการ** รองลงมาเห็นด้วยมากที่สุด **ด้านผลผลิต ด้านบริบท และด้านปัจจัยนำเข้า** ตามลำดับ

การประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ จังหวัดนครปฐมของผู้บริหารและครู **ด้านบริบท** ภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.53 โดยเห็นด้วยมากที่สุดเป็นอันดับที่หนึ่ง คือ วิธีการดำเนินงานของโครงการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการในด้านการพัฒนาทักษะการอ่านนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาหาความรู้ในวิชาต่างๆ อันดับที่สองคือ วัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้องกับนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ของโรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ อันดับที่สามคือ วิธีการดำเนินงานของโครงการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการในด้านการกระตุ้นให้ผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านและการเรียนรู้ ในอันดับสุดท้ายมีสองข้อที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ วิธีการดำเนินงานของโครงการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการในด้านการกระตุ้นให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านและการเรียนรู้ และวิธีการดำเนินงานของโครงการมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการในด้านการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นในหมู่นักเรียน จากการสัมภาษณ์พบว่าผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นสอดคล้องและเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการในด้านการพัฒนาทักษะการอ่านนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาหาความรู้ในวิชาต่างๆ

การประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ จังหวัดนครปฐมของผู้บริหารและครู **ด้านปัจจัยนำเข้า** โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.49 โดยเห็นด้วยมากที่สุดเป็นอันดับที่หนึ่ง คือ บรรยากาศของสถานที่ในการจัดกิจกรรมน่าสนใจ อันดับที่สองคือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และงบประมาณในการจัดซื้อหนังสือที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีความเพียงพอและเหมาะสม อันดับที่สาม ความสะดวกด้านการใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรม ในอันดับสุดท้าย คือ สภาพของหนังสือ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีสร้างความสนใจให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

จากการสัมภาษณ์พบว่าผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นในการสนับสนุนด้านปัจจัยนำเข้าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ

การประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีโรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ จังหวัดนครปฐมของผู้บริหารและครู **ด้านกระบวนการ** โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.57 โดยเห็นด้วยมากที่สุดเป็นอันดับที่หนึ่ง คือ ผู้รับผิดชอบโครงการมีการประเมินผลหลังจากจัดกิจกรรมแล้วนำไปปรับปรุงในครั้งต่อไป อันดับที่สองคือ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่สร้างความสนใจและเหมาะสมกับวัย อันดับที่สาม คือ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง ในอันดับสุดท้าย คือ มีการคัดเลือกหนังสือ สื่อ วัสดุอุปกรณ์เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรม การสัมภาษณ์พบว่าผู้บริหารและครูมีการปฏิบัติตามแผนการดำเนินโครงการ

การประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีโรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ จังหวัดนครปฐม **ด้านผลผลิตของผู้บริหารและครู** โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.55 โดยเห็นด้วยมากที่สุดเป็นอันดับที่หนึ่ง คือ นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการอ่าน อันดับที่สองคือ การบูรณาการกระบวนการเรียนการสอนได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล และ นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่านมากขึ้นหลังจากที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน อันดับที่สาม คือ นักเรียนสามารถนำกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ในอันดับสุดท้าย คือ นักเรียนมีความเพลิดเพลินในการอ่าน การสัมภาษณ์พบว่าผู้บริหารและครู การสัมภาษณ์พบว่าผู้บริหารและครูมีความพึงพอใจในการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนโดยบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการตามที่ตั้งไว้

การประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีโรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ จังหวัดนครปฐม **ด้านผลผลิตของนักเรียน** โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.53 โดยเห็นด้วยมากที่สุดเป็นอันดับที่หนึ่ง คือ นักเรียนสามารถนำกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ อันดับที่สองคือ การบูรณาการกระบวนการเรียนการสอนได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล และ นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่านมากขึ้นหลังจากที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน อันดับที่สาม คือ นักเรียนสามารถเลือกอ่านสื่อประเภทต่างๆ ที่มีประโยชน์และสร้างสรรค์ ในอันดับสุดท้าย คือ นักเรียนสามารถนำประสบการณ์ความรู้หลังจากที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านไปประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ได้ การสัมภาษณ์พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมรักการอ่านทำให้พัฒนาทักษะทางด้านการอ่านและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

ด้านบริบท วัตถุประสงค์ของโครงการในด้านการกระตุ้นให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านและการเรียนรู้เพื่อเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้นในหมู่นักเรียนควรปรับให้มีความสอดคล้องกับบริบท

ด้านปัจจัยนำเข้า ควรมีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในความต้องการชนิดของหนังสือที่ส่งเสริมสร้างความสนใจในการอ่าน

ด้านกระบวนการ ควรเพิ่มการประเมินโครงการระหว่างการทำงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศระหว่างการทำงาน ในการนำมาแก้ไขปรับปรุง และพัฒนาโครงการในแต่ละด้านให้ดียิ่งขึ้น

ด้านผลผลิต ครูควรเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้มีความหลากหลายนอกเหนือจากการอ่าน และบันทึกผลสมุดรักการอ่าน ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินนักเรียนด้านการนำประสบการณ์ ความรู้หลังจากการที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านไปประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ได้

เอกสารอ้างอิง

- ศิริชัย กาญจนวสี. (2554). *ทฤษฎีการประเมิน* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2557). *เทคนิคการประเมินโครงการ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ แฮส ออฟ เคอร์มิสท์ จำกัด.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542). กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2557). *เทคนิคการประเมินโครงการ* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฑาพร ดีไซน์.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2556). *การประเมินโครงการแนวคิดและแนวปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2544). *รวมบทความทางการประเมินโครงการ* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา ชูสกุล. (2550) *การประเมินโครงการรักการอ่านโรงเรียนเทศบาลบ้านสามเหลี่ยม สังกัดเทศบาลขอนแก่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา.
- วรรณนิภา ขัตติรัตน์. (2550). *การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนทรงวิทยา จังหวัดสมุทรปราการ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, สาขาบริหารการศึกษา.
- ราตรี นันทสุคนธ์. (2553). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. คณะศึกษาศาสตร์

**การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**

**Personnel is participation in the educational quality assurance of
Fine Art Faculty, Srinakharinwirot University**

สิรินาฏ มุลเมือง

Sirinatt Moonmuang

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Faculty of Fine Arts in Srinakharinwirot University

Corresponding author, E-Mail: sirinat_moonmuang@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษา กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย บุคลากรสายวิชาการ จำนวน 45 คน บุคลากรสายสนับสนุน จำนวน 28 คน รวมทั้งสิ้น 73 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรคณะศิลปกรรมศาสตร์ มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.82 คิดเป็นร้อยละ 53.13 เมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบ และด้านการปรับปรุง อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของบุคลากร การประกันคุณภาพการศึกษา

Abstract

The Objective of this study was to study personnel's participation in the Educational Quality Assurance of Fine Art, Srinakharinwirot University. The sample involved 73 people consisted of 45 academic staffs and 28 support staffs. The instrument for collecting data was questionnaire and interview. Data was analyzed by percentage, mean and content analysis. The results showed that all staffs had moderate level of participation quality assurance (mean 2.82, percentage 53.13) in all part of planning doing, checking, and acting, both staffs had moderate level of participation quality assurance.

Key words: Participation of Personnel, Educational Quality Assurance

บทนำ

สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และให้มีสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบของสถานศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้กำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้ (1) ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานทุกระดับ มีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยกำหนดให้มีการดำเนินการควบคุม การตรวจสอบ และการประเมินคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (2) สร้างวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงาน ที่จะเปลี่ยนเป็นกลไกที่จะทำให้ระบบงานและบุคลากรสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีจิตสำนึกแห่งความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา รักษาและเพิ่มพูนมาตรฐานการศึกษาของสถาบันให้อยู่ในระดับที่ดียิ่งขึ้น (3) พัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ที่สะท้อนเป้าหมายพันธกิจ และภารกิจของมหาวิทยาลัยและหน่วยงาน โดยสะท้อนอัตลักษณ์และการปฏิบัติงานจริง (4) บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา (5) จัดหาและพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพการศึกษา (6) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการปรับปรุงองค์กรของตนเองเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ และ (7) ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนมีความรู้และตระหนักถึงการประกันคุณภาพการศึกษา

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้มีการพัฒนาด้านการประกันคุณภาพเพื่อตอบสนองต่อพันธกิจทั้งด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยการนำแนวทางการประกันคุณภาพมาบูรณาการกับการบริหารงานของคณะศิลปกรรมศาสตร์ในด้านต่างๆ โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานคือ (1) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานมีระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ (PDCA) โดยกำหนดให้มีการวางแผน ดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบ และการประเมินผล (2) สนับสนุนให้เกิดวัฒนธรรมองค์กรทางด้านการสื่อสารทั่วทั้งองค์กร ด้วยการสื่อสารข้อมูลที่ทันสมัยต่อบุคลากรทุกคนภายในองค์กร และ (3) ส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนในองค์กรตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นเสมือนกลไกที่ทำให้ระบบงานและบุคลากรปฏิบัติงาน สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันส่งผลต่อคุณภาพของการเรียนการสอน

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามนโยบายของมหาวิทยาลัย โดยส่งเสริมให้ทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัย ดำเนินงานประกันคุณภาพตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย ภายใต้ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ทั้งนี้ ทุกหน่วยงานระดับคณะ/สำนัก และหลักสูตรต้องรับการประเมินคุณภาพภายในเป็นประจำทุกปี โดยหน่วยงานนำผลการประเมินและคำแนะนำที่ได้รับจากการประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพของหน่วยงาน ซึ่งในปีการศึกษา 2558 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับการประเมินภายใน โดยผลการประเมิน 15 ตัวบ่งชี้ ได้คะแนน 3.97 และ 13 ตัวบ่งชี้ ได้คะแนน 3.81 (รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษา ประจำปี 2558 คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

จากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายใน ประจำปีการศึกษา 2558 คณะศิลปกรรมศาสตร์ ได้พัฒนาปรับปรุงการดำเนินงาน โดยอาศัยข้อมูลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพตามข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพประจำปี 2558 การประเมินคุณภาพจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ ทั้งองค์กรมีกระบวนการรักษาคุณภาพและปรับปรุงมาตรฐานที่ดีขึ้นตลอด ระบบการประกันคุณภาพจึงเป็นกลไกที่ทำให้งานทุกระบบและผู้ปฏิบัติทุกคนสามารถดำเนินงานได้อย่างมีคุณภาพ และถือได้ว่าบุคลากรเป็นองค์ประกอบหลักประการหนึ่งที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน เพื่อมุ่งสู่สัมฤทธิ์ในการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนั้น ขั้นตอนดำเนินงานอย่างเป็นระบบในการประกันคุณภาพการศึกษาต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในสถาบันอุดมศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมของนักศึกษา นักวิชาการ อาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุน เพื่อร่วมมือในการดำเนินงานปรับปรุงและพัฒนาองค์กรการศึกษา

ดังนั้น สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร จะเป็นตัวผลักดันให้การดำเนินงานของสถานศึกษาก้าวไปสู่คุณภาพและมาตรฐานตามนโยบายของแต่ละสถานศึกษา ผู้วิจัยซึ่งเป็นบุคลากรของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะ และพัฒนาหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. บุคลากรสายวิชาการ ได้แก่ อาจารย์ในสังกัดคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 30 คน
3. บุคลากรสายสนับสนุน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ในสังกัดคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 20 คน
4. ระยะเวลาในการดำเนินงาน ช่วง เดือนสิงหาคม-เดือนธันวาคม 2559

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา หมายถึง การมีระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพตามดัชนีบ่งชี้ที่กำหนด เพื่อเป็นหลักประกันแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณะชนได้มั่นใจว่าสถาบันนั้นๆ สามารถให้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) หมายถึง การทำกิจกรรมหรือการปฏิบัติการกิจหลักอย่างมีระบบตามแบบแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Auditing) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) จนทำให้เกิด

ความมั่นใจในคุณภาพและมาตรฐานของดัชนีชี้วัด ระบบและกระบวนการผลิต ผลผลิตและผลลัพธ์ ของการจัดการศึกษา ประกอบด้วยการ ประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก

การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

การประกันคุณภาพภายนอก หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองเพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ระบบและกลไก หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆที่มีความสัมพันธ์ และเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยบุคลากร ทรัพยากร กฎเกณฑ์ มาตรการ แนวปฏิบัติ และปัจจัยต่างๆ เป็นกลไกให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย

คุณภาพการศึกษา หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามปณิธานและภารกิจของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามนโยบายการพัฒนาการอุดมศึกษาของประเทศ ตลอดจนปณิธานและภารกิจเฉพาะในการจัดการศึกษาของแต่ละสถาบัน

การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น กระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการในกิจกรรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาตามกระบวนการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการดำเนินงาน (Plan) การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด (Do) การตรวจสอบผลการดำเนินงาน (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Act)

บุคลากร หมายถึง อาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย คือ บุคลากรของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 94 คน โดยแบ่งเป็น อาจารย์ในสังกัดคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 63 คน และเจ้าหน้าที่ในสังกัดคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 31 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ อาจารย์และเจ้าหน้าที่ที่ไม่ใช่ประชากร จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการสร้างเครื่องมือ และนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอมหาวิทยาลัยแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขมาให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามให้สอดคล้องกับคำนิยามศัพท์เฉพาะ นำเครื่องมือมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยนำเครื่องมือที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 มาใช้ จากนั้นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับแหล่งข้อมูลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษา และตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของเครื่องมืออีกครั้งก่อนเก็บข้อมูลจริง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม SPSS โดยมีค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย**ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม**

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	37	50.68
หญิง	36	49.32
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	4	5.48
31-40 ปี	22	30.14
41-50 ปี	36	49.32
51-60 ปี	7	9.59
อายุ 61 ปีขึ้นไป	4	5.48
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3	4.11
ปริญญาตรี	24	32.88
ปริญญาโท	18	24.66
ปริญญาเอก	28	38.36
ประสบการณ์ในการทำงานในคณะศิลปกรรมศาสตร์		
น้อยกว่า 5 ปี	11	15.07
6-15 ปี	40	54.79
16-25 ปี	19	26.03
26 ปีขึ้นไป	3	4.11
ประเภทบุคลากร		
สายวิชาการ	45	61.64
สายสนับสนุน	28	38.36
รวม	73	100.00

จากตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 73 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 49.32 เพศชาย จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 50.68 มีอายุต่ำสุด 25 ปี และสูงสุด 64 ปี อายุในช่วง 41-50 ปี มากที่สุด จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 49.32 จบการศึกษาในระดับปริญญาเอก มากที่สุด คือ 28 คน คิดเป็นร้อยละ 38.36 ส่วนการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.11 โดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานในคณะศิลปกรรมศาสตร์ 6-15 ปี จำนวนมากที่สุด คือ 40 คน คิดเป็นร้อยละ 54.79 ส่วนประสบการณ์การทำงานในคณะศิลปกรรมศาสตร์ 26 ปีขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.11 เมื่อจำแนกตามประเภทบุคลากร พบว่าสายวิชาการ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 61.64 และบุคลากรสายสนับสนุน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 38.36

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา

การมีส่วนร่วม ในการประกันคุณภาพการศึกษา	จำนวนคนตอบ (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย (ร้อยละ)
	5	4	3	2	1	
การวางแผน						
1. การจัดสรรงบประมาณด้านประกันคุณภาพ	15 (20.55)	11 (15.07)	22 (30.14)	16 (21.92)	9 (12.33)	3.10 (62)
2. การคัดเลือกบุคลากรเป็นกรรมการประกัน คุณภาพการศึกษาของคณะ	12 (16.44)	13 (17.81)	23 (31.51)	15 (20.55)	10 (13.70)	3.03 (61)
3. การวางแผนการดำเนินงานการประกัน คุณภาพการศึกษาของคณะ	10 (13.70)	12 (16.44)	17 (23.29)	22 (30.14)	12 (16.44)	2.81 (56)
4. การกำหนดแผนการดำเนินงานเพื่อเตรียมรับ การตรวจประเมิน	9 (12.33)	8 (10.96)	27 (36.99)	16 (21.92)	13 (17.81)	2.78 (56)
5. การได้รับความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกัน คุณภาพการศึกษา	8 (10.96)	6 (8.22)	20 (27.40)	30 (41.10)	9 (12.33)	2.64 (53)
การปฏิบัติ						
6. เข้าร่วมประชุม/กิจกรรมเกี่ยวกับประกัน คุณภาพการศึกษาภายในคณะ	7 (9.59)	2 (2.74)	22 (30.14)	26 (35.62)	16 (21.92)	2.08 (42)
7. เข้าร่วมประชุม/กิจกรรมเกี่ยวกับประกัน คุณภาพการศึกษาภายนอกคณะ	13 (17.81)	17 (23.29)	12 (16.44)	29 (39.73)	2 (2.74)	3.14 (63)
8. การเป็นผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูล ประกันคุณภาพการศึกษา	8 (10.96)	14 (19.18)	25 (34.25)	18 (24.66)	8 (10.96)	2.95 (59)
การตรวจสอบ						
9. ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานตามแนวทางการ ประกันคุณภาพการศึกษา	9 (12.33)	11 (15.07)	18 (24.66)	23 (31.51)	12 (16.44)	2.75 (55)
10. การติดตาม/ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในคณะ ผ่านระบบประกันคุณภาพของคณะ	9 (12.33)	11 (15.07)	25 (34.25)	17 (23.29)	11 (15.07)	2.86 (57)
11. เตรียมความพร้อมรับการประเมินระดับ คณะ	10 (13.70)	9 (12.33)	18 (24.66)	23 (31.51)	13 (17.81)	2.73 (55)
12. เข้าร่วมรับฟังผลการตรวจสอบและประเมิน ระบบประกันคุณภาพของคณะ	10 (13.70)	12 (16.44)	16 (21.92)	20 (27.40)	15 (20.55)	2.75 (55)
การปรับปรุง						
13. วางแผนปรับปรุงและปรับปรุงการ ดำเนินงานตามผลการประเมิน	12 (16.44)	9 (12.33)	16 (21.92)	27 (36.99)	9 (12.33)	2.84 (57)
14. เสนอแนวทางการปรับปรุงการปฏิบัติงาน ของคณะตามผลการประเมิน	10 (13.70)	11 (15.07)	26 (35.62)	21 (28.77)	5 (6.85)	3.00 (60)
15. เสนอแนวทางการวางแผนงานครั้งใหม่เพื่อ พัฒนาการดำเนินงานในหน่วยงาน	8 (10.96)	14 (19.18)	23 (31.51)	18 (24.66)	10 (13.70)	2.89 (58)

จากตาราง 2 บุคลากรมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาในภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.82 คิดเป็นร้อยละ 53.13 เมื่อพิจารณาในรายการย่อยพบว่า การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.87 คิดเป็นร้อยละ 57.60 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.72 คิดเป็นร้อยละ 54.67 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการตรวจสอบอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.77 คิดเป็นร้อยละ 55.50 และการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาด้านการปรับปรุงอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.91 คิดเป็นร้อยละ 58.33

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพคุณภาพการศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์

1. คณาจารย์บุคลากรในคณะควรให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการเตรียมการในการตรวจทุกๆ ระดับของการประเมิน
2. เนื่องจากมิได้อยู่ในตำแหน่งกลุ่มบริหารจึงได้รับข้อมูลน้อย แต่ก็ปฏิบัติตามคำสั่งของทางคณะหรือระดับมหาวิทยาลัย
3. ควรส่งเสริมให้ประธานหลักสูตรมีการวางแผนการดำเนินการประกันมากกว่านี้
4. ควรกำหนดวิธีการให้บุคลากรมีส่วนร่วมโดยแท้จริง
5. สนับสนุนให้อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ควรให้ความร่วมมือมากกว่านี้

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา

1. การมีส่วนร่วมในงานประกันคุณภาพการศึกษาด้านการวางแผน

- เข้าร่วมอบรมงานประกันคุณภาพการศึกษากับทางคณะศิลปกรรมศาสตร์
- มีส่วนร่วมในการวางแผน พิจารณาองค์ประกอบตัวชี้วัดในระดับคณะ
- ในช่วงของการดำรงตำแหน่งหัวหน้าสาขาฯ ศิลปะการแสดง ได้มีโอกาสในการหาแนวทางการประกันคุณภาพ ทั้งในส่วนของการวางแผนการทำงานให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา รวมไปถึงกระบวนการของการประกันคุณภาพของหลักสูตร
- ไม่ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนงานประกันคุณภาพการศึกษาโดยตรง แต่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนของคณะศิลปกรรมศาสตร์ ทั้งนี้ในการจัดทำแผนของคณะ ได้นำตัวชี้วัดและเกณฑ์ด้วยการประกันคุณภาพการศึกษามาพิจารณาและเป็นแนวทางในการวางแผน เพื่อผลักดันการประกันคุณภาพการศึกษาไปพร้อมๆ กับการพัฒนาด้านอื่นๆ ของหน่วยงาน
- ร่วมประชุมและวางแผนเพื่อตรวจสอบผลการปฏิบัติการของบุคลากรให้ตรงตามข้อเท็จจริงทั้งส่วนปฏิบัติและนโยบายให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย
- การทำแผนการดำเนินงานประกันและนำเสนอเข้าที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะ รวมทั้งนำตัวชี้วัดเกี่ยวกับด้านประกันไปรวมในแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปีของคณะ

2. การมีส่วนร่วมในงานประกันคุณภาพการศึกษาด้านการปฏิบัติ

- ให้ข้อมูลแต่ละตัวชี้วัดของงานประกันคุณภาพการศึกษา
- มีส่วนร่วมในการเขียนรายงาน ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และจัดเอกสาร

- มีส่วนในการพัฒนากระบวนการและปรับปรุงแผนการดำเนินการของสาขาวิชาให้สอดคล้องกับแนวทางการประกันคุณภาพ และมีส่วนในการปฏิบัติทั้งการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเขียนรายงานการประเมินตนเองของหลักสูตร

- มีส่วนร่วมในการเขียนรายงานการประเมินตนเองด้านที่เกี่ยวกับแผน โครงการ และงบประมาณ
- เป็นผู้ร่วมประเมินและให้ข้อมูลต่อคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับหลักสูตร
- จัดรวบรวมข้อมูลจัดทำรายงานการประเมินตนเองระดับคณะ จัดประชุมเตรียมความพร้อมก่อนการตรวจประเมิน ติดตามประสานงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา และจัดทำโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับงานประกันคุณภาพทั้งระดับคณะ และระดับหลักสูตร

3. การมีส่วนร่วมในงานประกันคุณภาพการศึกษาด้านการตรวจสอบ

- เข้าร่วมฟังการประเมินคุณภาพจากกรรมการภายนอก
- ไม่มีส่วนร่วมในงานประกันคุณภาพการศึกษาด้านการตรวจสอบ
- เข้าร่วมอบรมในการเป็นผู้ประเมินคุณภาพที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัย อันมีส่วนทำให้ได้เข้าใจในจุดประสงค์ และกระบวนการประกันคุณภาพมากขึ้น
- การจัดเตรียมเอกสาร ตลอดจนตอบข้อซักถาม เมื่อกรรมการตรวจสอบ
- เป็นผู้ร่วมตรวจสอบและติดตามผลการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้บรรลุตามข้อเสนอแนะ และปรับปรุงของคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา
- มีการจัดประชุมติดตามผลการดำเนินงานรอบ 6 และ 9 เดือน ทั้งระดับหลักสูตรและระดับคณะ มีการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ และติดตามประกันคุณภาพการศึกษาในที่ประชุมคณะกรรมการประจำคณะ

4. การมีส่วนร่วมในงานประกันคุณภาพการศึกษาด้านการปรับปรุง

- เข้าร่วมประชุมพิจารณาหลักสูตรของสาขาวิชา
- ช่วยดำเนินการปรับแก้ไขตามที่คณะกรรมการ ให้ข้อเสนอแนะ ให้ปรับแก้ไข
- มีส่วนในการนำเอาแนวทางและข้อคิดเห็นจากการประเมินคุณภาพของคณะกรรมการเข้ามาสร้างแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข ในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร/สาขาวิชา
- มีส่วนร่วมในการนำข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษามาเป็นแนวทางแก้ไขส่วนงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความพร้อมมากขึ้นเมื่อมีการประเมินต่อไป
- ปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ทั้งกายภาพของพื้นที่และคุณภาพการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ตรงตามหลักสูตรที่วางแผนไว้
- จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพตามข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการตรวจประเมิน นำเสนอเข้าที่ประชุมเพื่อพิจารณาหาแนวทางในการดำเนินการในปีถัดไป และแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเพื่อติดตามและจัดเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

สรุปและอภิปรายผล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยบุคลากรสายวิชาการและบุคลากรสายสนับสนุน จำนวน 73 คน มีอายุในช่วง 41-50 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์ทำงานในคณะศิลปกรรมศาสตร์ 6-15 ปี

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา

บุคลากรคณะศิลปกรรมศาสตร์มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.82 คิดเป็นร้อยละ 53.13 โดยการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบ และด้านการปรับปรุงอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.87, 2.72, 2.77 และ 2.91 ตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริกร บุญฟู และอาภิทัย กาญจนวงศ์ (2556) ที่ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางและมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของคณะมีส่วนเกี่ยวข้องกับบุคลากรทุกฝ่ายในหน่วยงาน ดังนั้น จึงควรเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามาสนับสนุนหรือมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ ธัญพร ก้อยชูสกุล (2554) ได้สรุปว่า การมีส่วนร่วมเป็นวิธีการบริหารอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงานได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจหรือปฏิบัติงานในหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้เกิดความผูกพันและความรับผิดชอบต่อหน่วยงานมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ผู้บริหารจะต้องเห็นความสำคัญพร้อมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดพื้นฐานและองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงาน

ผลจากการศึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพคุณภาพการศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ พบว่าการดำเนินงานการประกันคุณภาพคุณภาพการศึกษาในรอบปีที่ผ่านมา บุคลากรบางส่วนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา แต่ก็ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติในหน้าที่ต่างๆ ของงานประกันฯ ควรสนับสนุนให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในงานประกันคุณภาพการศึกษามากขึ้น และควรชี้แจงและทำความเข้าใจแผนการดำเนินงานกับบุคลากรในคณะให้ชัดเจน เพื่อแก้ปัญหาด้านการติดต่อประสานงานทุกๆ ฝ่ายให้ดำเนินงานได้อย่างคล่องตัวและเข้าใจในทิศทางเดียวกัน อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาเป็นงานที่บุคลากรทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อมหัคณะบรรลุวัตถุประสงค์ตรงตามเป้าหมาย ดังนั้นหากการประสานงานขาดความชัดเจนย่อมส่งผลกระทบต่อระบบการทำงานของหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับ เนตรรุ้ง อยู่เจริญ (2553) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานประกอบด้วย บรรยากาศองค์กร และการติดต่อสื่อสาร ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เจตคติต่อการมีส่วนร่วม และแรงจูงใจในการทำงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา

ผลจากการสัมภาษณ์ในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ พบว่าด้านการวางแผน บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงานให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา และถึงแม้ว่าบุคลากรบางท่านจะไม่มีส่วนร่วมในการวางแผน แต่ก็มีส่วนในการวางแผนของคณะ โดยนำตัวชี้วัดและเกณฑ์ด้วยการประกันคุณภาพการศึกษามาพิจารณาและเป็นแนวทางในการวางแผน เพื่อผลักดันการประกันคุณภาพการศึกษาไปพร้อมๆ กับการพัฒนาด้านอื่นๆ ของหน่วยงาน ด้านการปฏิบัติ บุคลากรมีส่วนร่วมในการเขียนรายงานการประเมินตนเองทั้งระดับหลักสูตร ระดับคณะ พร้อม

จัดเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการตรวจสอบ บุคลากรมีส่วนร่วมตรวจสอบและติดตามผลการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะ เพื่อให้บรรลุตามข้อเสนอแนะ และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ และบุคลากรบางส่วนไม่ได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ แต่ก็มีส่วนร่วมในการวางแผน การปฏิบัติงาน และการปรับปรุง ด้านการปรับปรุง บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพตามข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการตรวจประเมิน และนำเอาข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษามาเป็นแนวทางแก้ไขการประกันคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น คณะควรมีการกระตุ้นและส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษามากขึ้น มีการทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหาในการทำงาน การวางแผนและการดำเนินงานร่วมกัน สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยการประชุมชี้แจงงานประกันคุณภาพการศึกษาทั้งในเรื่องเกณฑ์การประเมิน แนวปฏิบัติ รวมถึงความเหมาะสมกับสถานการณ์และบริบทของหน่วยงาน มีการติดตามการดำเนินงานประกันคุณภาพแต่ละด้านเป็นระยะๆ ตลอดจนเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นและความต้องการในงานประกันคุณภาพอย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาในภาพรวมของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ การศึกษาแรงจูงใจในการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพ ปัญหา อุปสรรคที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพระบบประกันคุณภาพการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2542). *การประกันคุณภาพการศึกษา*. กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- กชกร ดาราพาณิชย์. (2555). *การรับรู้ การมีส่วนร่วม และการยอมรับของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ต่อการประกันคุณภาพการศึกษา*. หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการจัดการทั่วไป คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ธัญพร ก้อยชูสกุล. (2554). *การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เนตรรุ้ง อยู่เจริญ. (2553). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร*. หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- เบญจมาศ บัวรุ่ง. (2555). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ องค์การมหาชน. หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปราณี สุทธิศรีสวัสดิ์. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. หลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2557). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร. ฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2557). รายการการประเมินคุณภาพการศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์. คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2558). รายการการประเมินคุณภาพการศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์. คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มุกดา จิตพรมมา. (2552). การสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ลัดดา โสคำ. (2551). การมีส่วนร่วมของบุคลากรสายสนับสนุนในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานสนับสนุนการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สิริก รุญฟู และ อาบทิพย์ กาญจนวงศ์. (2556). การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้. คณะคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สุรัสวดี แซ่จิ๋ว. (2554). การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งหนึ่ง. หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). ระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2541). แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- อรัญญา บำเพ็ญแพทย์. (2547). การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา. หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของโรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์

The relationship between perception and opinion in the internal educational quality assurance of suwitsereeanusorn high school

ธีระพงษ์ จันทร์ยาง

Teerapong Chanyang

โรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์

Suwitsereeanusorn High School

Corresponding author, E-Mail: bee150526@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการรับรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีการรับรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่างกัน เปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน และเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากร ผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับการรับรู้ของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของครูโรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ จำนวน 40 คน (ร้อยละ 57.97) อยู่ในระดับที่ต่ำ และจำนวน 29 คน (ร้อยละ 42.13) อยู่ในระดับสูง ส่วนความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีค่ามากที่สุด และ ด้านการปรับปรุงพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีค่าน้อยที่สุด

2. การรับรู้ของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับความความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การรับรู้ของครูและความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

3. การรับรู้ของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

5. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระหว่างกลุ่มครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอน 0-5 ปี มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา แตกต่างจาก ครูที่มีประสบการณ์การสอน 6-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การรับรู้ ความคิดเห็น การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

Abstract

This research aims to study the perceptions and opinions regarding the quality assurance studies. To study the relationship between perceptions and opinions regarding the quality assurance of education. Together compare and comment on the quality of the education of teachers with different experiences. The following performance the samples used in the study is that people who work in The Suwit sereeanusorn high school. Using questionnaires as a tool to collect data. Then analyze the data used to analyze the frequency, percentage, mean score the standard deviation, t test (t-test), one-way analysis of variance.

The research found that

1. The level of perception of teachers about the quality of teacher education in the Suwit sereeanusorn high school, 40 people (57.97 percent) were in low levels and 29 people (42.13 percent) were in high Level. The opinions of teachers about the educational quality assurance. The overall high level. Considering that it was found. Planning, quality assurance in education is the most valuable and improve development quality assurance within education is minimal.

2. Perception of teachers about the quality of the education is associated with a comment about the operation of the educational quality of the schools. The level of statistical significance. 01 The perception of teachers and the comments on the implementation of the educational aspect of quality assurance within the educational relationship between moderate.

3. Perception of teachers about the quality of education within schools have different opinions about the operation of the educational quality of the school as well as a statistically significant level. 0.01

4. Experienced teachers teach differently. There is a perception about the quality of education in schools is no different.

5. The opinions of teachers about the quality of education within schools. Among experienced teachers teaching different with different significant statistical level. 05 and analyzed pairwise comparison (Post Hoc) by testing of LSD found that teachers with teaching experience. 0-5 years of feedback about the quality of education within schools vary from experienced teachers to teach 6-10 year statistically significant level. 05.

Key words: Perception, Opinion, Internal Educational Quality Assurance

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 ได้กำหนดให้รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิด “ความรู้คู่คุณธรรม” และจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งนำไปสู่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา คือ ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542: มาตรา 47)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของไทยในทุกระดับ จึงได้มีการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของไทยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้นเพื่อให้กระบวนการตรวจสอบและประเมินการดำเนินการจัดการศึกษาว่าเป็นไปตามมาตรฐาน คุณภาพการศึกษามากน้อยเพียงไร พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542: มาตรา 48) และให้มีการประเมินคุณภาพภายนอก ของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542: มาตรา 49)

โรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ เป็นโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ซึ่งถือว่าเป็นสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงต้องดำเนินการตามนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา เพื่อเป็นการประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้อบริการ อาทิเช่น นักเรียน ผู้ปกครอง เป็นต้น

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและและเป็นการศึกษาระดับการรับรู้และความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาจึงได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของโรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์

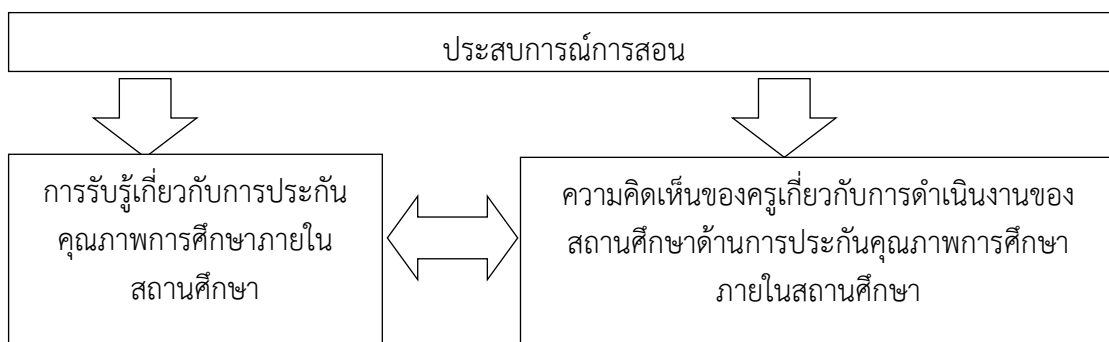
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีการรับรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน
5. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน

สมมติฐาน

1. การรับรู้ของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและความความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กัน
2. การรับรู้ของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาต่างกันจะมีความความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาต่างกัน
3. ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน จะมีการรับรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาต่างกัน
4. ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครู จำแนกเป็น 4 ตอน แต่ละตอนมีลักษณะตามรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ประสบการณ์การสอน โดยให้กรอกระยะเวลาที่ท่านทำการสอนมาตลอดอายุการทำงานตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน โดยให้คิดเป็นรายปี

ตอนที่ 2 ด้านการรับรู้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นมาตรประเมินค่า 2 ระดับ ตามระดับการรับรู้ คือ ใช่และไม่ใช่ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 ด้านการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นมาตรประเมินค่า 5 ระดับ ตามระดับความคิดเห็น คือ เห็นด้วยน้อยที่สุด เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยมาก เห็นด้วยมากที่สุด โดยแยกเป็นคำถามที่ครอบคลุมการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นประเด็นคำถามในแบบสอบถาม ประกอบด้วย (1) กระบวนการวางแผน (2) กระบวนการควบคุมคุณภาพ (3) กระบวนการประเมินคุณภาพ และ (4) กระบวนการปรับปรุงพัฒนา ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยแบ่งจำนวนคำถามแต่ละด้านให้เท่าๆ กัน รวมทั้งหมด 28 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ เป็นส่วนที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนแสดงข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย คือ ครูโรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานครจำนวน 69 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ สำนักงานเขตประเวศ กรุงเทพมหานครจำนวน 69 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดในการเก็บตัวอย่างเพื่อให้งานวิจัยนี้ครอบคลุมและสะท้อนความคิดเห็นของครูทุกคนในสถานศึกษานี้ทั้งหมดและการเก็บตัวอย่างใช้การตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น ซึ่งไม่มีความซับซ้อนมากนักและง่ายต่อการเก็บตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครู จำแนกเป็น 4 ตอน แต่ละตอนมีลักษณะตามรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ประสบการณ์การสอน โดยให้กรอกระยะเวลาที่ท่านทำการสอนมาตลอดอายุการทำงานตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน โดยให้คิดเป็นรายปี

ตอนที่ 2 ด้านการรับรู้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นมาตรประเมินค่า 2 ระดับ ตามระดับการรับรู้ คือ ใช่และไม่ใช่ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 ด้านการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นมาตรประเมินค่า 5 ระดับ ตามระดับความคิดเห็น คือ เห็นด้วยน้อยที่สุด เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยมาก เห็นด้วยมากที่สุด โดยแยกเป็นคำถามที่ครอบคลุมการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นประเด็นคำถามในแบบสอบถาม ประกอบด้วย (1) กระบวนการวางแผน (2) กระบวนการควบคุมคุณภาพ (3) กระบวนการประเมินคุณภาพ และ (4) กระบวนการปรับปรุงพัฒนา ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยแบ่งจำนวนคำถามแต่ละด้านให้เท่าๆกัน รวมทั้งหมด 28 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ เป็นส่วนที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนแสดง ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เช่น วิทยานิพนธ์ บทความวิชาการ คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา ดำเนินการสร้างเครื่องมือ และนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ผู้สอนแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขมาให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ของข้อคำถามให้สอดคล้องกับคำนิยามศัพท์เฉพาะ นำเครื่องมือที่ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้วมาทดลองใช้ (Try Out) กับแหล่งข้อมูลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้การทดสอบค่า t-test พบว่ามีค่า t อยู่ระหว่าง 3.061-9.330 โดยเลือกเฉพาะคำถามที่ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เท่านั้น โดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistics Package for the Social Sciences) ในการวิเคราะห์ หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) ของแบบสอบถามความคิดเห็น โดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์ของแอลฟาของคอนบราค (α -Coefficient) โดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistics Package for the Social Sciences) ในการวิเคราะห์ ซึ่งแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .969 ซึ่งมีความเชื่อมั่นในระดับสูง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติบรรยาย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติอ้างอิง ได้แก่ สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient: r_{xy}) โดยใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ซึ่งจะใช้หาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของครู การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของ 2 กลุ่มที่แตกต่างกันด้วยการทดสอบค่า t (t-test for independent samples) โดยใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One- way Anova) โดยใช้ระดับ ความเชื่อมั่นที่ 95%

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามแบ่งตามประสบการณ์การสอนของครู กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สวิทย์เสริญธรรมมีสัดส่วนของประสบการณ์การสอนที่ใกล้เคียงกัน คือ ประสบการณ์การสอน 0-5 ปี ร้อยละ 31.90 ประสบการณ์การสอน 6-10 ปี ร้อยละ 37.70 และประสบการณ์ การสอน 11 ปีขึ้นไป ร้อยละ 30.40 ซึ่งแสดงตามตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูที่มีประสบการณ์การสอนโดยแบ่งเป็นช่วงปี

ประสบการณ์การทำงาน(ปี)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
0-5 ปี	22	31.90
6-10 ปี	26	37.70
11 ปีขึ้นไป	21	30.40
รวม	69	100

2. ผลการวิเคราะห์การรับรู้ของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จากแบบสอบถามด้านการรับรู้ของครูจำนวน 10 ข้อ แสดงให้เห็นว่าครูโรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 57.97) มีระดับการรับรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ในระดับที่ต่ำ ซึ่งแสดงตามตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงจำนวนครูในแต่ละช่วงคะแนนการรับรู้และการแปรผลระดับการรับรู้ของครู

ช่วงคะแนน	จำนวน (คน)	ร้อยละ	แปรผล
0-6 คะแนน	40	57.97	ระดับการรับรู้ต่ำ
7-10 คะแนน	29	42.13	ระดับการรับรู้สูง

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาจากแบบสอบถามความคิดเห็นของครู แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของครูที่มีต่อการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีค่ามากที่สุด และ ด้านการปรับปรุงพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีค่าน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.151 และ 3.952 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามข้อคำถามพบว่า

ด้านการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานศึกษามีการกำหนดผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มากที่สุด และสถานศึกษามีการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.333 และ 3.927 ตามลำดับ

ด้านกระบวนการควบคุมคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานศึกษามีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรในการปฏิบัติงาน มากที่สุด และสถานศึกษามีการกำกับ ติดตามการทำงานของบุคลากรแต่ละคนอย่างชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.159 และ 3.811 ตามลำดับ

ด้านกระบวนการประเมินคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานศึกษามีการจัดทำเครื่องมือสำหรับการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม สถานศึกษามีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างรอบด้าน มากที่สุด และสถานศึกษามีการการตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.014 และ 3.826 ตามลำดับ

ด้านกระบวนการปรับปรุงพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามากที่สุด และสถานศึกษามีการประชุมร่วมกับบุคลากรเพื่อปรับปรุงพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา น้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.072 และ 3.840 ตามลำดับ ซึ่งแสดงตามตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 สรุปความคิดเห็นรายด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

รายการ	ความคิดเห็น		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านกระบวนการวางแผนประกันคุณภาพการศึกษาภายใน			
1.1 สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายของมาตรฐานต่างๆตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.014	.555	มาก
1.2 สถานศึกษามีการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	3.927	.773	มาก
1.3 สถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.014	.652	มาก
1.4 สถานศึกษามีการกำหนดผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.333	.610	มาก
1.5 สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	4.246	.553	มาก
1.6 สถานศึกษามีนโยบายให้จัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา	4.275	.591	มาก
1.7 สถานศึกษามีนโยบายให้จัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับแผนการประเมินคุณภาพ	4.246	.525	มาก
รวมด้านกระบวนการวางแผน	4.151	.465	มาก
2. ด้านกระบวนการควบคุมคุณภาพประกันคุณภาพการศึกษาภายใน			
2.1 สถานศึกษามีการจัดอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้กับครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง	3.956	.736	มาก
2.2 สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข	3.898	.842	มาก
2.3 สถานศึกษามีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรในการปฏิบัติงาน	4.159	.797	มาก
2.4 สถานศึกษามีการกำกับ ติดตามการทำงานของบุคลากรแต่ละคนอย่างชัดเจน	3.811	.772	มาก
2.5 สถานศึกษามีการกำกับ ติดตามการทำงานของกลุ่มงานตามมาตรฐานต่างๆอย่างชัดเจน	4.043	.673	มาก
2.6 สถานศึกษามีการนิเทศการทำงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.029	.706	มาก
2.7 สถานศึกษามีนโยบายมีการจัดทำแผนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.014	.717	มาก
รวมด้านกระบวนการควบคุมคุณภาพ	3.987	.542	มาก

รายการ	ความคิดเห็น		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
3. ด้านกระบวนการประเมินคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน			
3.1 สถานศึกษามีการจัดวางกรอบการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	3.927	.601	มาก
3.2 สถานศึกษามีการจัดทำเครื่องมือสำหรับการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม	4.014	.652	มาก
3.3 สถานศึกษามีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างรอบด้าน	4.014	.737	มาก
3.4 สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูล แปลความข้อมูล อย่างถูกต้อง	4.000	.747	มาก
3.5 สถานศึกษามีการการตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.826	.640	มาก
3.6 สถานศึกษามีบุคลากรที่ทำหน้าที่ประเมินมีความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	3.985	.629	มาก
3.7 สถานศึกษามีการรายงานผลการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ	3.913	.761	มาก
รวมด้านกระบวนการประเมินคุณภาพ	3.954	.570	มาก
4. ด้านกระบวนการปรับปรุงพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน			
4.1 สถานศึกษามีการประชุมร่วมกับบุคลากรเพื่อปรับปรุงพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	3.840	.632	มาก
4.2 สถานศึกษามีการนำผลการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมาใช้ปรับปรุงคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	3.884	.556	มาก
4.3 สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.072	.791	มาก
4.4 สถานศึกษามีการกำหนดหรือวางแผนงานการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษาอย่างชัดเจน	4.014	.831	มาก
4.5 สถานศึกษามีการกำกับติดตามผลการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	3.985	.776	มาก
4.6 สถานศึกษามีการนำเสนอรายงานผลการดำเนินงานปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบอย่างทั่วถึง	3.913	.761	มาก
4.7 สถานศึกษามีการนำแนวทางปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามาใช้งานจริง	3.956	.830	มาก
รวมด้านกระบวนการปรับปรุงพัฒนา	3.952	.654	มาก
รวมทั้งฉบับ	4.01	.517	มาก

ตอนที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 การรับรู้ของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและความความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กัน

การรับรู้ของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับความความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การรับรู้ของครูและความความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ซึ่งแสดงตามตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	จำนวน (คน)	r	Sig. (2-tailed)
การรับรู้ของครู ความความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	69	.311**	.009

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมมติฐานข้อที่ 2 การรับรู้ของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาต่างกันจะมีความความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาต่างกัน

การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูที่มีระดับการรับรู้ต่างกัน พบว่า การรับรู้ของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาต่างกันมีความความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 แสดงตามตาราง 5 ดังนี้

ตาราง 5 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของครูที่มีระดับการรับรู้ต่างกัน

ระดับการรับรู้	จำนวน(คน)	$\bar{X}$	S.D.	ค่า t
ระดับการรับรู้ต่ำ	40	3.846	.550	3.33**
ระดับการรับรู้สูง	29	4.238	.367	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมมติฐานข้อที่ 3 ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน จะมีการรับรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาต่างกัน

การตรวจสอบความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ค่า Sig. มีค่ามากกว่า .05 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มมีความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างไม่แตกต่างกัน ส่วนการทดสอบความแตกต่างของครูที่มีประสบการณ์การสอน กับระดับการรับรู้ของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

สถานศึกษา พบว่า ครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ซึ่งแสดงตามตาราง 6 และ 7 ดังนี้

ตาราง 6 การทดสอบความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง

Levene Statistic	df1	df2	Sig.
1.620	2	66	.206

ตาราง 7 การเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระหว่างครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.738	.869	1.569
ภายในกลุ่ม	66	36.552	.554	
รวม	68	38.290		

สมมติฐานข้อที่ 4 ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาต่างกัน

การตรวจสอบความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ค่า Sig. มีค่ามากกว่า .05 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มมีความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างไม่แตกต่างกัน ส่วนคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระหว่างกลุ่มครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ ทดสอบของ LSD พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอน 0-5 ปี มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา แตกต่างจาก ครูที่มีประสบการณ์การสอน 6-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์การสอน 6-10 ปี มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สูงกว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอน 0-5 ปี ซึ่งแสดงตามตาราง 8-10

ตาราง 8 การทดสอบความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่าง

Levene Statistic	df1	df2	Sig.
.461	2	66	.633

ตาราง 9 การเปรียบเทียบค่าของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระหว่างกลุ่มครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.622	.811	3.227*
ภายในกลุ่ม	66	16.591	.251	
รวม	68	18.213		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การสอนของครู

ประสบการณ์การสอน	$\bar{X}$	S.D.	0-5 ปี	6-10 ปี	11 ปีขึ้นไป
0-5 ปี	3.920	.5490		-.048	-.422*
6-10 ปี	3.968	.4714			-.374*
11 ปีขึ้นไป	4.342	.4169			

สรุปผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของโรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ มีประเด็นสำคัญที่นำมาสรุปผล ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 เพื่อศึกษาระดับการรับรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จากการศึกษพบว่า ระดับการรับรู้ของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของครูโรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ จำนวน 40 คน (ร้อยละ 57.97) อยู่ในระดับที่ต่ำ และจำนวน 29 คน (ร้อยละ 42.13) อยู่ในระดับสูง ส่วนความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีค่ามากที่สุด และ ด้านการปรับปรุงพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีค่าน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.151 และ 3.952 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จากการศึกษพบว่า การรับรู้ของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับความความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การรับรู้ของครูและความความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ซึ่งจากผลที่ได้นั้นทำให้รู้ว่าระดับการรับรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา กล่าวคือ หากบุคลากรมีระดับการรับรู้ที่สูงจะมีผลให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สูงตามด้วย (มีความสัมพันธ์เชิงบวก)

ตอนที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีการรับรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาต่างกัน จากการศึกษาพบว่า การรับรู้ของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาต่างกันมีความความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน จากการศึกษาพบว่า ครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 5 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน จากการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระหว่างกลุ่มครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และได้วิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอน 0-5 ปี มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา แตกต่างจาก ครูที่มีประสบการณ์การสอน 6-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์การสอน 6-10 ปี มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา สูงกว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอน 0-5 ปี

อภิปรายผล

1. ระดับการรับรู้ของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา จากผลการวิจัยทำให้เห็นว่า ครูโรงเรียนมัธยมสุวิทย์เสรีอนุสรณ์ส่วนใหญ่ยังมีความการรับรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ในระดับที่ต้องได้รับการพัฒนาให้สูงขึ้น เพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและมุ่งสู่ความสำเร็จได้ หากพิจารณาจากการสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ทำให้เห็นว่า **ด้านกระบวนการประเมินคุณภาพ** การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษามีการการตรวจสอบปรับปรุงคุณภาพการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องน้อย **ด้านกระบวนการปรับปรุงพัฒนา** การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษามีการประชุมร่วมกับบุคลากรเพื่อปรับปรุงพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา น้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัฒน์พล แก้วยม (2557) ได้ทำการศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ปัจจัยด้านความพร้อมของทรัพยากรมีความสัมพันธ์กับผลที่เกิดขึ้นมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ระดับการรับรู้ของครูและความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งหมายความว่า หากระดับการรับรู้ของครูมีค่าสูงจะส่งผลต่อความคิดเห็นของครูซึ่งความคิดเห็นนั้นเป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา และจากการงานวิจัยทำให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยของระดับการรับรู้ที่ต่างกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ใจชนก ภาคอัด (2557)

ศึกษาเรื่อง การจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พบว่า สถานภาพส่วนบุคคลด้านความเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาของ สถาบัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีหน้าที่รับผิดชอบในงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันโดยตรง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวม มีการจัดการความรู้ที่อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์สุดา ศิลปะ (2551) ศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย พบว่า ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร เป็นปัจจัยหลักที่จะผลักดันงานประกันคุณภาพการศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามที่มหาวิทยาลัยมุ่งหวัง รองลงมา เป็นปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจของบุคลากร และปัจจัยด้านนโยบาย วิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์ ตามลำดับ

3. จากงานวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีการรับรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวลักษณ์ เรืองวิเศษ (2545) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสังคมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า จากการเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาของครู สังคมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม จำแนกตามเพศ อายุราชการ ขนาดของโรงเรียน พบว่ามีความรู้ความเข้าใจไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ระดับการรับรู้ที่แตกต่างกันนั้นอาจเกิดจากระดับการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ซึ่งหากครูที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการดังกล่าวเป็นเพียงผู้ปฏิบัติงานก็อาจส่งผลกระทบต่อระดับการรับรู้ของครูเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพันธ์ ตรีมงคลทิพย์ และอรทัย สารกุลการ (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร วิทยาลัยการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่าการพัฒนาให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากพัฒนาให้เกิดความรู้และการรับรู้ด้วยการฝึกอบรม และให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการแล้วนั้น เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในระดับสูงและเกิดความยั่งยืนในการ ดำเนินการให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นวิถีปฏิบัติประจำวันของบุคลากรและ จำเป็นต้องปลูกฝังให้บุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพการศึกษา

4. จากงานวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอน 0-5 ปี มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา แตกต่างจาก ครูที่มีประสบการณ์การสอน 6-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทราวดี มากมี (2552) ได้ทำการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุระดับบุคคลที่ส่งผลต่อประสิทธิผล คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ นโยบายและการบริหารจัดการ การมีตำแหน่งทางวิชาการ จำนวนปี ที่ทำงานในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์มากกว่า 5 ปี และคุณลักษณะของบุคลากรปัจจัยเชิงสาเหตุระดับบุคคลที่ส่งผลต่อประสิทธิผล คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ นโยบายและการบริหารจัดการ การมีตำแหน่งทางวิชาการ จำนวนปี ที่ทำงานในคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์มากกว่า 5 ปี และคุณลักษณะของบุคลากร

ข้อเสนอแนะ

1. สถานศึกษาควรคำนึงความรู้ความเข้าใจของบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เนื่องจากปัจจัยดังกล่าวจะส่งผลต่อการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาได้
2. ควรสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักและทำให้บุคลากรเห็นถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
3. สถานศึกษาควรมีการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
4. สถานศึกษาควรมีการกำกับ ติดตามการทำงานของบุคลากรแต่ละคนอย่างชัดเจน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน
5. สถานศึกษาควรมีการตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพการประเมินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
6. สถานศึกษาควรมีการประชุมร่วมกับบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ใจชนก ภาคอิต. (2557). การจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทิพย์สุตา ศิลปะ. (2551). ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. (การค้นคว้าอิสระ). มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, บัณฑิตวิทยาลัย.
- พัฒน์พล แก้วยม. (2557). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ. (การค้นคว้าอิสระ). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, สำนักคุณภาพการศึกษา สำนักงานอธิการบดี.
- ภัทราวดี มากมี. (2552). การพัฒนารูปแบบการวัดประสิทธิผลองค์การสำหรับคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์: การประยุกต์ใช้การวิเคราะห์เชิงสาเหตุทุกระดับ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ครุศาสตร์.
- ศิรินันท์ ตรีมงคลทิพย์ และอรทัย สารกุลการ. (2555). ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร วิทยาลัยการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. (การค้นคว้าอิสระ). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, วิทยาลัยการแพทย์แผนไทย, ฝ่ายแผนและประกันคุณภาพการศึกษา.
- สุวลักษณ์ เรืองวิเศษ. (2545). ความรู้ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาของครูสังคมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาการมัธยมศึกษา.

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ

วัตถุประสงค์

ด้วยสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มีนโยบายสนับสนุนการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการวัดผลการศึกษา สถิติ การวิจัยทางการศึกษา จิตวิทยา และผลงานวิชาการในรูปแบบวารสาร เพราะเห็นว่าเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาทางหนึ่ง จึงได้จัดทำวารสารการวัดผลการศึกษา มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการวัดผลการศึกษา สถิติ การวิจัยทางการศึกษา จิตวิทยา ทั้งเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติ
2. เพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการระหว่างครู นักศึกษา นักวัดผลการศึกษา และผู้สนใจทั่วไป
3. เพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการที่มีคุณภาพของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
4. เพื่อสร้างเครือข่ายและพัฒนาองค์ความรู้เชิงวิชาการและเชิงประยุกต์ด้านการวัดผลการศึกษา สถิติ การวิจัยทางการศึกษา จิตวิทยา และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง

ประเภทผลงานที่ตีพิมพ์ (ภาษาไทย/ ภาษาอังกฤษ)

1. บทความวิจัย (Research Article)
2. บทความวิชาการ (Academic Article)
3. บทความปริทัศน์ (Article Review)
4. บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review)
5. บทวิจารณ์เชิงวิชาการ (Critique/ Discussion Paper)
6. กรณีศึกษา (Case Study)

คำแนะนำในการเตรียมต้นฉบับ

1. พิมพ์ด้วยกระดาษ เอ 4 (พิมพ์หน้าเดียว) จำนวนไม่เกิน 15 หน้า (นับรวมบทคัดย่อ รูปภาพ ตาราง เอกสารอ้างอิง และภาคผนวก)
2. ส่วนประกอบของบทความวิจัย ประกอบด้วย บทคัดย่อ บทนำ วัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย สรุปและอภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และเอกสารอ้างอิง ส่วนบทความวิชาการ ประกอบด้วย บทคัดย่อ บทนำ เนื้อหา สรุป และเอกสารอ้างอิง

หมายเหตุ: ทุกบทความต้องมีบทคัดย่อเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ในกรณีที่ตีพิมพ์บทความเป็นภาษาต่างประเทศ ต้องมีบทคัดย่อเป็นภาษาไทยด้วย

ข้อกำหนดการจัดพิมพ์ต้นฉบับบทความ

ผู้พิมพ์ต้องจัดพิมพ์บทความตามข้อกำหนดเพื่อให้มีรูปแบบการตีพิมพ์เป็นมาตรฐานแบบเดียวกัน ดังนี้

1. การจัดเค้าโครงหน้ากระดาษ ขนาด เอ 4 จำนวนไม่เกิน 15 หน้า
2. กรอบของข้อความ ระยะขอบของหน้ากระดาษในแต่ละหน้ากำหนดดังนี้ จากขอบบน 1.0 นิ้ว ขอบล่าง 1.0 นิ้ว ขอบซ้าย 1.25 นิ้ว ขอบขวา 1.25 นิ้ว
3. ตัวอักษร ใช้แบบ TH SarabunPSK เหมือนกันตลอดทั้งบทความ
4. รายละเอียดต่างๆ ของบทความ กำหนดดังนี้
 - ชื่อเรื่อง (Title)
 - ชื่อเรื่องภาษาไทย กำหนดขีดซ้าย ขนาด 18 point ตัวหนา
 - ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ กำหนดขีดซ้าย ขนาด 18 point ตัวหนา
 - ชื่อผู้พิมพ์ (Author)
 - ชื่อผู้พิมพ์ลำดับที่ 1 ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ กำหนดขีดซ้าย ขนาด 18 point ตัวหนา
 - ชื่อหน่วยงานของผู้พิมพ์ และ E-Mail ที่ติดต่อได้ กำหนดขีดซ้าย ขนาด 16 point ตัวธรรมดา
 - ชื่อผู้พิมพ์ลำดับถัดไป (ถ้ามี) กำหนดขีดซ้าย ขนาด 16 point ตัวหนา ชื่อหน่วยงานของผู้พิมพ์ กำหนดขีดซ้าย ขนาด 16 point ตัวธรรมดา
 - บทคัดย่อ (Abstract)
 - หัวข้อ บทคัดย่อ และ Abstract กำหนดขีดซ้าย ขนาด 18 point ตัวหนา
 - เนื้อความของบทคัดย่อภาษาไทยและบทคัดย่อภาษาอังกฤษ (Abstract) บรรทัดแรกจัดย่อหน้า โดยเว้นระยะจากขอบซ้าย 0.5 นิ้ว ขนาด 16 point ตัวธรรมดา และบรรทัดถัดไปกำหนดขีดซ้ายตัวธรรมดา
 - คำสำคัญ (Keyword) ระบุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เลือกใช้คำที่เกี่ยวข้องกับบทความ อย่างน้อย 3 คำ ขนาด 16 point ตัวธรรมดา
 - การพิมพ์หัวข้อใหญ่และหัวข้อย่อย
 - หัวข้อใหญ่ กำหนดขีดซ้าย ขนาด 18 point ตัวหนา
 - หัวข้อย่อย จัดย่อหน้าเว้นระยะจากขอบซ้าย 0.5 นิ้ว ขนาด 16 point ตัวหนา
 - เนื้อความของแต่ละหัวข้อ บรรทัดแรกจัดย่อหน้าโดยเว้นระยะจากขอบซ้าย 0.5 นิ้ว ขนาด 16 point ตัวธรรมดา และบรรทัดถัดไปกำหนดขีดซ้าย
 - คำศัพท์ ใช้ศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน
 - กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) กล่าวถึงเฉพาะการได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยเท่านั้น

- ๐ **ภาพและตารางประกอบ** กรณีมีภาพหรือตารางประกอบ กำหนดการจัดพิมพ์ดังนี้
- ภาพประกอบและตารางประกอบทั้งหมดที่นำมาอ้างอิงต้องไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ผลงานของผู้อื่น
 - ภาพประกอบจัดกึ่งกลางของหน้ากระดาษ และไม่ต้องตีกรอบภาพ
 - ชื่อภาพประกอบจัดอยู่ใต้ภาพ ใช้คำว่า **ภาพที่** ต่อด้วยหมายเลขภาพและข้อความบรรยายภาพ กำหนดกึ่งกลางของหน้ากระดาษ ขนาด 16 point ตัวธรรมดา
 - ชื่อตารางประกอบจัดอยู่เหนือเส้นค้นบนสุดของตาราง ใช้คำว่า **ตารางที่** ต่อด้วยหมายเลขตาราง และข้อความบรรยายตาราง กำหนดชิดขอบซ้ายของหน้ากระดาษ ขนาด 16 point ตัวธรรมดา
 - บอกแหล่งที่มาของภาพประกอบ ตารางประกอบที่นำมาอ้างอิง โดยพิมพ์ห่างจากชื่อภาพหรือเส้นค้นใต้ตาราง กำหนดเว้นระยะห่าง 1 บรรทัด บรรทัดแรกจัดย่อหน้าโดยเว้นระยะจากขอบซ้าย 0.5 นิ้ว ขนาด 16 point ตัวธรรมดา และบรรทัดถัดไปกำหนดชิดซ้าย

5. การพิมพ์เอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

- 1) เอกสารอ้างอิงทุกลำดับที่ปรากฏอยู่ท้ายบทความต้องมีการอ้างอิงอยู่หรือกล่าวถึงในเนื้อหาของบทความ
- 2) จัดพิมพ์เรียงลำดับเอกสารอ้างอิงก่อนหลังตามตัวอักษร และยึดรูปแบบตามรูปแบบของ APA (American Psychology Association) กำหนดชิดขอบซ้ายของหน้ากระดาษ ขนาด 16 point ตัวธรรมดา

ตัวอย่างการเขียนเอกสารอ้างอิง

บทความวารสาร

ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร. ปีที่พิมพ์ (ฉบับที่). หน้า.

หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

การอ้างอิงจากอินเทอร์เน็ต

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต). ชื่อเรื่อง/ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร. สืบค้นเมื่อ..... จาก Author, A. A., & Author, B. B. (Date of publication). Title of article. Title of journal, volume number. Retrieved month day, year, from <http://www.someaddress.com/full/url/>.

แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ วารสารการวัดผลการศึกษา
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รับวันที่
ผู้รับ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน บรรณาธิการวารสารการวัดผลการศึกษา

เรื่อง ขอตีพิมพ์บทความลงวารสารการวัดผลการศึกษา

1. ชื่อผู้ส่งบทความ (ภาษาไทย)
(ภาษาอังกฤษ)

2. ชื่อวุฒิการศึกษาชั้นสูงสุด ชื่อย่อ.....

3. ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี).....

4. สถานภาพผู้ส่งบทความ

4.1 () อาจารย์ () อื่นๆ ระบุ คณะ.....สถาบัน.....

4.2 () นักศึกษา ☐ ปริญญาเอก ☐ ปริญญาโท หลักสูตร.....

สาขา.....คณะ.....สถาบัน.....

โปรดระบุชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)

4.2.1 ชื่อ.....ที่ทำงานปัจจุบัน.....

4.2.2 ชื่อ.....ที่ทำงานปัจจุบัน.....

4.2.3 ชื่อ.....ที่ทำงานปัจจุบัน.....

5. ประเภทของบทความ () บทความวิจัย (Research article) () บทความวิชาการ (Review article)
() บทความปริทัศน์ () บทความเรื่องสั้น () บทความนำหนังสือ

6. ที่อยู่ผู้ส่งบทความ (ที่ติดต่อได้สะดวก).....

7. เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้ โทรสาร.....e-mail.....

8. สิ่งที่ส่งมาด้วยเพื่อให้งานพิจารณา

() ไฟล์ บทความวิจัย / บทความทางวิชาการ ใส่แผ่น CD-ROM และ

() แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ และเอกสารพิมพ์ต้นฉบับ จำนวน 2 ชุด ส่งที่ กองบรรณาธิการวารสารการวัดผลการศึกษา สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กทม 10110

9. ต้นฉบับที่ส่งให้พิจารณาเพื่อพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนี้ ไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น และยินดีแก้ไขตามที่กองบรรณาธิการ เสนอแนะ

ผู้ส่งบทความ ลงชื่อ
(.....)

ส่วนของกองบรรณาธิการ

ผลการพิจารณาในเบื้องต้น

ดำเนินการส่งผู้ทรงคุณวุฒิ 1. 2.

ลงนาม

(อาจารย์ ดร.อังศรา ประเสริฐสิน)

ตำแหน่ง บรรณาธิการวารสารการวัดผลการศึกษา

วันที่

กองบรรณาธิการ วารสารการวัดผลการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทรศัพท์ 0-2258-4121 หรือ 0-2649-5000 ต่อ 15363, 15035

โทรสาร 0-2262-1745

บทความวิชาการ

- 1 แนวทางการวัดประเมินการมองโลกในแง่ดี
ภัทรพรรณ บุญยฆานสาร
- 11 แนวทางการพัฒนาแบบวัดการควบคุมตนเอง
กราย ศรีเงินยวง

บทความวิจัย

- 20 การประเมินโครงการพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนการสอน
ของครูภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิดของเคิร์ทเพทริก
ธัญลักษณ์ มณีโชติ นริสรา ห่อทัย และสิริมา นุลาเมือง
- 30 การประเมินโครงการส่งเสริมการอ่านเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา
สยามบรมราชกุมารี โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ จังหวัดนครปฐม
วาสนา สุนทโรวิทย์ ชลธิชา หุ่นเลิศ และสุภาพร โกศาพานิชย์
- 43 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร และศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สิริมา นุลาเมือง
- 54 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ
การศึกษากายใน ของโรงเรียนมัธยมสุวิทย์ศรีอนุสรณ์
ธีระพงษ์ จันทร์ยาง

-
- 69 คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ
- 70 ข้อกำหนดการจัดพิมพ์ต้นฉบับบทความ
- 72 แบบฟอร์มการส่งบทความ
-